

KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Instans: KOMMUNFULLMÄKTIGE

Tid: Måndag 8 maj, kl. 18.30

Plats: Kommunhusets sessionssal

Protokollsjustering: Digital justering, måndag 2023-05-15

Björn Wilhelmsson
Ordförande

Markus Larsson
Sekreterare

<i>Nr</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Kommentar</i>
	Sammanträdets öppnande		
	Upprop		
	Val av 2 justerare		
1	Besök från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund		
2	Allmänhetens frågestund	KS 2023/46	
3	Svar på motion om att stötta kommunens lantbrukare	KS 2022/100 832	KS 230424
4	Budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden	KS 2023/148	KS 230424
5	Budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden	KS 2023/175	KS 230424
6	Hantering av taxor och avgifter – uppdatera ålder för fixartjänst till 69 år	KS 2023/133	KS 230424
7	Taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet	KS 2023/149	KS 230123
8	Revidering av reglemente för kommunstyrelsen	KS 2023/12	KS 230424
9	Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd	KS 2023/106	KS 230424
10	Ändring av datum för kommunfullmäktiges sammanträde i december	KS 2023/198	
	Meddelanden	DNR	Kommentar
1	Revisionsrapport samordnad funktion för dataskyddsombud	KS 2023/195	

KS § 94

DNR KS 2022/100

Svar på motion om att stötta kommunens lantbrukare

Sammanfattning

2022-03-18 inkom Johnny Carlsson (C) med motion om att kommunfullmäktige ger bygg- och miljönämnden i uppdrag att se över möjligheten att reducera kostnaderna för tillsynsverksamhet inom lantbruket i Herrljunga kommun alternativt skjuter upp kostnaden under 2022 och i stället fakturerar under 2023. Kommunfullmäktige överlämnade genom § 55/2022-03-21 motionen till kommunstyrelsen för beredning. Till följd av ett handhavandefel i kommunens ärendehanteringssystem har beredningen av motionen försenats. Kommunstyrelsens förvaltning skickade 2023-03-05 ärendet på remiss till samhällsbyggnadsnämnden som inkom med ett yttrande genom § 37/2023-03-29. Samhällsbyggnadsnämnden bedömer i sitt yttrande att motionen är inaktuell då förslaget dels avser 2022 och dels att kommunens lantbruk inte längre betalar årliga tillsyns-/kontrollavgifter utan från och med 2023-01-01 debiteras efter utförd tillsyn/kontroll. Kommunstyrelsens förvaltning föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-04-12

Samhällsbyggnadsnämnden § 37/2023-03-29

Remissutskick daterat 2023-03-05

Kommunfullmäktige § 55/2022-03-21

Motion inkommen 2022-03-18

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen avslås.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på motion om att stötta kommunens lantbrukare

Sammanfattning

2022-03-18 inkom Johnny Carlsson (C) med motion om att kommunfullmäktige ger bygg- och miljönämnden i uppdrag att se över möjligheten att reducera kostnaderna för tillsynsverksamhet inom lantbruket i Herrljunga kommun alternativt skjuter upp kostnaden under 2022 och istället fakturerar under 2023. Kommunfullmäktige överlämnade genom § 55/2022-03-21 motionen till kommunstyrelsen för beredning. Till följd av ett handhavandefel i kommunens ärendehanteringssystem har beredningen av motionen försenats. Kommunstyrelsens förvaltning skickade 2023-03-05 ärendet på remiss till samhällsbyggnadsnämnden som inkom med ett yttrande genom § 37/2023-03-29. Samhällsbyggnadsnämnden bedömer i sitt yttrande att motionen är inaktuell då förslaget dels avser 2022 och dels att kommunens lantbruk inte längre betalar årliga tillsyns-/kontrollavgifter utan från och med 2023-01-01 debiteras efter utförd tillsyn/kontroll. Kommunstyrelsens förvaltning föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-04-12
Samhällsbyggnadsnämnden § 37/2023-03-29
Remissutskick daterat 2023-03-05
Kommunfullmäktige § 55/2022-03-21
Motion inkommen 2022-03-18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen avslås.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Samhällsbyggnadsnämnden

Stötta kommunens lantbrukare

Det råder kris för våra svenska lantbrukare. Våra bönder har det just nu otroligt tufft med ökade drivmedelspriser och spannmålspriset, och kriget i Ukraina har ökat priserna ytterligare.

Samtidigt vet vi att vi måste öka vår egen självförsörjningsgrad av livsmedel, det är nödvändigt för vår säkerhet.

Till stor del är detta en nationell fråga, men vi som kommun kan ändå göra något för att stötta våra lantbrukare under denna nu tuffa period. Ett sådant sätt är att reducera eller skjuta upp kostnaden för de tillsyner som kommunen är skyldig att göra på våra lantbruk.

Det liknar också den satsning som kommunen gjorde mot restaurangnäringen under pandemin, och vi borde ge liknande stöd till våra bönder.

Med anledning av ovanstående yrkar Centerpartiet i Herrljunga därför följande:

Att kommunfullmäktige ger bygg- och miljönämnden i uppdrag att se över möjligheten att reducera kostnaderna för tillsynsverksamhet inom lantbruket i Herrljunga kommun alternativt skjuta upp kostnaden under 2022 och istället fakturera under 2023.

Kommunfullmäktigegruppen i Centerpartiet i Herrljunga,
genom Johnny Carlsson Centerpartiet i Herrljunga.

KS § 76

DNR KS 2023/148

Budget och verksamhetsplan 2023 församhällsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tagit beslut om nya nämnder och ramar för dessa. Samhällsbyggnadsnämnden har tilldelats en ram om 32 736 tkr för drift och en ram om 15 750 tkr för investeringar. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade genom § 19/2023-03-01 att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden. Då samhällsbyggnadsnämnden inte lämnade något förslag till kommunstyrelsen föreslår ordföranden att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2023-03-30

Samhällsbyggnadsnämnden § 19/2023-03-01

Budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden godkänns.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden

DIARIENUMMER:	SB 2023-31
FASTSTÄLLD/INSTANS:	2023-03-01
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	2023-03-01
GILTIG TILL:	2023-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Förvaltningschef

Budget och verksamhetsplan 2023

Samhällsbyggnadsnämnden

**Herrljunga
kommun**

Innehåll

Innehåll.....	1
Ansvar och uppdrag.....	2
Organisationsskiss	2
Verksamhetsbeskrivning	3
Vad händer i verksamheten under 2023?	6
Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram	7
Mål.....	8
En hållbar och inkluderande kommun.....	8
En välkomnande och attraktiv kommun.....	8
En utvecklande kommun	10
Ekonomi	10
Budgetförutsättningar	10
Drift	10
Investeringar	13

Ansvar och uppdrag

Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, GIS (Geografiskt informationssystem) och energirådgivning.

Nämnden är väghållare för kommunens gatunät samt ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, fastigheter, allmänna platser, gatubelysning och parkmark. Ansvaret innefattar även kommunal parkeringsövervakning och förändring i lokala trafikföreskrifter samt flaggning och dekorering av allmänna platser.

Nämnden ansvarar för bidrag till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt kommunens trafik- och trafiksäkerhetsarbete.

Nämnden handlägger ärenden angående försäljning av tomter för bostadsändamål och ansvarar för den kommunala tomtkön.

Nämnden handlägger och genomför mark- och fastighetsaffärer på uppdrag av kommunstyrelsen.

Nämnden handlägger ärenden angående statligt och kommunalt bostadsstöd.

Nämnden ska verka för att utveckla renhållningskollektivet och ansvarar för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.

Organisationsskiss

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningsledning

Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion. Verksamheter som projekt, administrativ hantering av ärenden, markförsörjning och fastighetsreglering ingår.

Gata och park

Enheten för gata och park innehåller väghållning av kommunala gator och allmänna platser, gatubelysning, trafiksäkerhet, trafikföreskrifter, arrendeavtal, samt vinterväghållning och vägbidrag till enskilda och privata vägar. Detta inkluderar såväl drift och underhåll som investeringar samt koordinering med regionala och nationella infrastruktur- och trafikrelaterade program. Även förvaltning av park- och grönytor samt upprätthållande av skogsbruksplan med tillhörande skogsbruk ingår.

Miljöenhet

Miljöenheten har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen och dess föreskrifter. Detta ansvar omfattar ett antal delområden; små avlopp, miljöskydd, hälsoskydd, lantbruk, livsmedel, naturvård, renhållning och klagomål. Förutom tillsynsansvaret har enheten också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänhet.

Det största arbetsområdet för miljöenheten är tillsyn och uppföljning av små avloppsanläggningar. Ambitionen är att alla små avlopp ska få ett tillsynsbesök vart tionde år. Enheten har arbetat aktivt med tillsyn av små avlopp sedan 2010 och har nu besökt alla anläggningar vid minst ett tillfälle. Just nu består arbetet till stor del av att handlägga ansökningar om nyanläggning av avloppsanläggning i fall där den gamla anläggningen varit undermålig. Att skicka påminnelser och följa upp tidigare kontrollerade anläggningar som visat sig vara undermåliga är också ett stort arbetsområde. Tillsyn av små avloppsanläggningar utförs även på de anläggningar som fick sitt senaste tillsynsbesök för tolv år sedan.

Området miljöskydd innebär tillsyn av efterlevnad av miljöbalken vid industriföretag, tankstationer, avloppsreningsverk, värmeverk m. fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Hälsoskyddstillsyn utförs på bl.a. skolor, förskolor, simhall, fotvårdare, tatuering, solarier, hyresbostäder m fl. På lantbruk utförs tillsyn med avseende på bland annat gödselspridning, gödsellagring och användning av växtskyddsmedel. Miljöenheten handlägger också ansökningar och anmälningar inom miljöskydd, hälsoskydd och lantbruk.

Inom livsmedelskontrollen ingår kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen på bland annat restauranger, skolkök, dagligvaruhandel. Enheten handlägger också registreringar av livsmedelsverksamheter.

Några av miljöenhetens mindre områden är naturvård och renhållning. Inom naturvård utför miljöenheten provtagning på badvattenkvaliteten i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i ett stort antal sjöar. Inom renhållning ingår handläggning av anmälningar och ansökningar utifrån renhållningsföreskrifterna. Det gäller främst dispenser från tömning och hämtning eller anmälan om kompostering.

Klagomål är en ärendetyp som berör alla kontrollområden. Allmänheten eller andra aktörer lämnar regelbundet in klagomål eller tips till miljöenheten. Det gäller ärenden där man misstänker att det förekommer olägenhet enligt miljöbalken eller livsmedelshygieniska brister. Dessa ärenden är av väldigt varierande karaktär, men oftast handlar det om dumpning av avfall, fuktskadad bostad, skrotbilar, olämplig gödselspridning eller buller vid bostad.

Plan- och byggenhet

Enhetens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Samhällsbyggnadsnämnden är även beslutande myndighet i frågor som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Plan- och byggenheten verkställer framtagandet av detaljplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen. En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för kommunala exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader.

Bygglovsverksamheten är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år. Förutom byggande omfattar enhetens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

Inom enhetens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas.

Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik samt energirådgivning. Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

Ansaret för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på plan- och byggenheten (GIS).

Herrljunga kommun har ett samarbete med sex andra kommuner för att kunna erbjuda energirådgivning till företag och privatpersoner inom kommunerna. Nuvarande avtal gäller 2022 – 2023. Inom energirådgivningen sker uppsökande verksamhet där i första hand företag med förmodad hög energiförbrukning och/eller fossiloljeeldning erbjuds ett kostnadsfritt energirådgivningsbesök. Rådgivning och besök hos organisationer och hushåll är också helt kostnadsfria. Energirådgivningen genomför även informationsträffar och andra typer av energiinformation. Energirådgivningen finansieras helt av ekonomiskt stöd från Energimyndigheten.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Räddningstjänsten ansvarar även för frågor om tillstånd för hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande, dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas. Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas in i tre kategorier.

En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. En del i det förebyggande arbetet är att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lag. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

Upprätthållande av beredskap i kommunen. Detta görs igenom att bemanna två brandstationer med totalt 1 insatsledare 2 styrkeledare 6 brandmän året runt.

Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man genomfört och i skälighetsomfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts skall dokumenteras.

Räddningstjänsten ansvarar för prov av brandlarmanläggningar utifrån avtal med fastighetsenheten. Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och lokala företag i kommunen.

Renhållning

Renhållningsavdelningen ansvarar för ett miljörättigt omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar. Kommunens renhållningsverksamhet är avgiftsfinansierad. Insamlingen av rest- och matavfall samt slam från enskilda brunnar sker inte i egen regi utan utförs av upphandlade entreprenörer. Renhållningsavdelningen ansvarar för kommunens två bemannade återvinningscentraler (ÅVC) som tar emot grovsopor och farligt avfall. Bemanningen sköts av kommunens arbetsmarknadsenhet. Tumbergs avfallsanläggning drivs och ägs gemensamt.

Vad händer i verksamheten under 2023?

Förvaltningsledning

Från och med 2023 kommer nämnder gällande samhällsbyggnad och internservice att träda i kraft. Det innebär att Lokalvård, Fastighet och Kost kommer ligga under internservice, Exploatering, Gata-Park och Renhållning kommer ligga under samhällsbyggnad. Detta gör att förvaltningarna fortsättningsvis har en tydlig och robust organisation som kan fortsätta att arbeta för Herrljunga kommuns attraktivitet och tillväxt.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete gällande exploateringsfrågor samt med att se över processer och digitalisering att fortsätta. Arbete och implementering av aktiviteter i vårt arbete med måluppfyllnad kommer fortsätta 2023.

Gata och park

Vinter, gatu- och grönytedrift genomförs enligt de driftsavtal som finns för respektive område. Nytt driftsavtal för vinter, gatu- och grönytedrift kommer att upphandlas under våren 2023. Reinvesteringar gata och lekplatser utförs i paritet med budgetram. Även övriga investeringar planeras att utföras enligt tilldelad budget. Skogsbruk enligt gällande skogsbruksplan.

Miljöenhet

Miljöenheten har avslutat tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-årsplan, 2010–2019. Under 2020 och 2021 har miljöenheten lagt fokus på att fortsätta att driva ärenden om utsläppsförbud mot de fastighetsägare som har utsläpp av avloppsvatten från anläggningar som inte lever upp till miljöbalkens krav. Under 2022 påbörjades ny tillsyn på anläggningar som senast kontrollerades för tolv år sedan. Denna tillsyn planeras fortsätta under 2023 och för detta år är det socknarna Remmene och Skölvene (inklusive Norra Säm) som kommer att tillsynas. Under 2023 förväntas antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp fortsatt minska, då de flesta anläggningar vid den tidpunkten har åtgärdats och då anmärkningar vid tillsyn oftast handlar om små åtgärder som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga.

Inom livsmedelsområdet kommer en organisationsförändring att krävas på sikt eftersom Livsmedelsverket har gått ut med att varje kontrollmyndighet behöver ha en personalstyrka motsvarande tre heltidstjänster som jobbar med livsmedel. Små kommuner behöver sannolikt lösa problemet genom avtal med större kommuner.

Under 2023 kommer uppföljning av tidigare avvikelser vid hälsoskyddsverksamheter att prioriteras, då det fortfarande kvarstår avvikelser vid vissa skolor och förskolor avseende bland annat hantering av farligt avfall, UV-strålning i utomhusmiljöer och kemikalier i material.

Inom området lantbruk utfördes mycket tillsyn under de senaste åren, därför planeras lantbrukstillsynen bli mindre under 2023 för att istället frigöra tid för kontroll avseende växtskyddsmedel på framför allt försäljningsställen. Även kontroller av användare som inte är lantbruk, bl.a. golfbanor, växthus, planeras under 2023.

Inom förorenade områden har Herrljunga kommun ett stort tillsynsansvar, men förvaltningen har svårt att prioritera detta område då förutsättningarna att täcka den nedlagda handläggningstiden genom att ta ut avgifter är begränsade. Förvaltningen planerar att göra en mindre insats inom detta område, där fokus kommer att ligga på det/de ärenden som bedöms vara kopplade till de största miljö- och hälsomässiga riskerna.

Under 2022 är målsättningen att fortsätta arbetet med att sätta fler e-tjänster och att i större utsträckning jobba med vårt ärendehanteringssystem EDP och digitalisering generellt. Förhoppningen är att förvaltningen ska beviljas medel från effektiviseringsfonden 2022 för detta arbete.

Miljöenheten kommer under hösten ta fram en mer specificerad behovs- och tillsynsplan för 2023 - 2025 där tillsynsbehovet och den föreslagna prioriterade tillsynen för 2023 framgår med större noggrannhet.

Plan- och byggenhet

Antalet bygglov förväntas ligga på en relativt hög nivå genom att ett flertal nya områden för villabyggnation samt flerbostadshus är under framtagande. Dock finns en viss osäkerhet beroende på omvärldsläget vilket kan göra att antalet bygglov minskar något. Även nya industriområden planeras vilket gör att bygglov för denna typ av verksamheter också kan fortsätta i en bra takt.

Plan- och byggenheten har under 2022 utökat med ytterligare en bygglovshandläggare vilket gör att enheten nu kan starta i gång ett tillsynsarbete som varit nedprioriterat tidigare år.

Detaljplanering kommer startas av ett flertal nya bostadsområden samt industriområde. Planeringen är främst koncentrerad till Herrljunga tätort samt Ljung/Annelund där det finns en ökad efterfrågan på kommunala tomter samt mark för exploatering av flerbostadshus.

GIS-systemet kommer fortsätta utvecklas med nya karttjänster och moduler.

Under 2022 är totalt 1300 energirådgivningstimmar i samarbetet budgeterade varav ca 200 timmar är budgeterade för Herrljunga kommun. Energimyndighetens har beslutat att förlänga detta avtal även över 2023.

Räddningstjänst

Rekrytering av brandmän kommer att prioriteras då det är en brist: Ett sammangående med Alingsås och Vårgårda kommer att utredas under 2023 för en eventuell sammanslagning 1/1 2024.

Renhållning

Nuvarande entreprenad gällande insamling av mat- och restavfall löper ut 2023-09-30. Om det blir ett entreprenörsbyte kommer det krävas en stor arbetsinsats för att introducera en ny entreprenör.

Med start den 1 januari 2024 kommer alla Sveriges kommuner att ta över ansvaret för insamlingen av förpackningar från hushåll. Till en början planeras ett övertagande av insamlingen på samma sätt som idag sker på återvinningsstationerna. Planeringen inför detta övertagande kommer genomföras under 2023.

Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram

I budgetprocessen för 2023 äskades extra medel för att få räddningstjänstens budget och därmed Samhällsbyggnadsnämndens budget i balans. Några extra medel tilldelades inte och därför måste förändringar ske för att undvika underskott 2023.

Mål

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter

1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.

Vara resurseffektiva och agera hållbart vid inköp och förvaltande.

Vi ska informera om rutiner i organisationen för att vid varje givet tillfälle avväga om återbruk kan komma ifråga gällande om befintliga möbler, inventarier och utrustning skall ersättas eller avvecklas.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Antal återanvända förbrukningsinventarier (st)	-	3	3	öka

Främja hållbara och säkra verksamheter, både interna och externa

Vi ska utföra tillsyn enligt bland annat miljöbalken, livsmedelslagen och lagen om skydd mot olyckor. Tillsynen ska hålla en godtagbar nivå, både när det gäller kvalitet (inriktas på de områden där nyttan är som störst och eventuella avvikelser ska leda fram till rättssäkra beslut som i praktiken ger en reell nytta) och kvantitet (mängden kontroller ska motsvara tillsynsplanen).

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Antal kontroller jämfört med planerat, miljö (%)	84%	80%	100%	100%
Antal kontroller jämfört med planerat, räddning (%)		100%	100%	100%

2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.

Ha en långsiktig ekonomi i balans

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Budgetavvikelse (tkr)	-832	-802	0	0

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsideyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.

Utveckla kommunikationen med medborgare och företagare för att främja samarbete och ge en positiv upplevelse vid kontakt med kommunen oavsett utfall på ärende

Ge våra sökanden möjlighet att lämna in ett ärende på det sätt som passar bäst för dem själva, dvs. antingen genom e-tjänst, blankett, personligt möte eller annat. Erbjud e-tjänster som möjlighet för alla våra handläggningsärenden.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Andel ärenden utförda genom e-tjänster, bygg (%)	-	1,8	10	10
Andel ärenden utförda genom e-tjänster, miljö (%)	-	3	10	10
Handläggningstid, bygg (dagar)		34	50	50
Handläggningstid, miljö (dagar)		21	20	20

Skapa möjligheter för boenden och verksamhetsetablering i hela kommunen

Analysera presumtiva tomter som kommunen äger och strategiskt planera in dessa för avstyckning.

Därutöver inventera privatägd mark i strategiska lägen för att på ett offensivt sätt kunna bearbeta markägare och övriga tomtägare att tillgängliggöra tomter till försäljning i hela kommunen. Ta fram en hållbar och effektiv process över tid för marknadsföring och försäljning av tomter för att nå framtida önskad effekt.

Vidare planera in aktiviteter som tex personlig inbjudan efter kartläggning, öppet hus för fastighetsägare och privatpersoner.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Antal planlagda tomter till försäljning i kommunen		45	50	50
Antal kvm planlagd industrimark till försäljning		65 000	100 000	100 000

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande

8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv.

Som ambassadör för Herrljunga kommun verka för en god service och rättssäkerhet vid bemötande av invånare och kunder

Vi ska hålla en hög servicenivå vid kundkontakter och genom ett effektivt bemötande underlätta och visa att vi värdesätter organisationens och medborgarens tid. Den som kontaktar kommunen ska snarast få hjälp, mottagaren har ett personligt ansvar för att se till att medborgaren, företagare och övriga intressenter får den hjälp som efterfrågas i enlighet med kommunens riktlinje.

Vi utbildar våra medarbetare inom kundbemötande och service, ständigt arbete med att informera om att vi alla är ambassadörer för Herrljunga kommun. Tydliga processer och rutiner tas fram för hantering av tex inkommande samtal och implementeras under året i organisationen

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Ranking Företagsklimat enligt svenskt Näringsliv	10	11	10	behålls

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Utgångspunkt för budgetramen är Kommunfullmäktiges beslut i juni 2022. Ramförändringen som visas i tabellen nedan utgår från ursprungsbudget 2022. Under innevarande år fördelas sedan ytterligare ramar för tillkommande kapitalkostnader samt lönerrevision.

Inför 2023 bildades nya nämnder och beslut om nya ramar har tagits av kommunfullmäktige i januari 2023.

Efter kommunfullmäktiges beslut i juni har lönepotten för 2022 års lönerrevision tilldelats nämnderna. Højningen av PO-pålägget har fördelats ut till nämnderna. I december tog även kommunfullmäktige beslut om att sänka ramarna till nämnderna motsvarande 0,9% av tilldelat kommunbidrag.

Drift

RESULTATRÄKNING (tkr)	Bokslut 2021	Reviderad Budget 2022	Utfall 2022	Budget 2023
Intäkter	-13 801	-13 652	-15 446	-12 260
Summa intäkter	-13 801	-13 652	-15 446	-12 260
Personalkostnader	21 599	22 559	21 328	22 230
Lokalkostnader, energi, VA	1 441	2 936	2 998	3 006
Övriga kostnader	16 172	15 095	16 861	15 333
Kapitalkostnader	4 223	4 762	4 572	4 427
Summa kostnader	43 435	45 352	45 759	44 996
Summa Nettokostnader	29 634	31 700	30 314	32 736
Kommunbidrag	29 396	31 700	31 700	32 736
Resultat	-238	-	1 386	-

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT (tkr)	Bokslut 2021	Reviderad Budget 2022	Utfall 2022	Budget 2023
Nämnd*	715	725	762	325
Förvaltningsledning	384	1 828	818	2 885
Plan o Bygg	844	2 099	65	2 002
Miljö	1 674	1 456	1 335	1 397
Gata Park	13 443	13 106	12 957	13 451
Räddningstjänst	12 573	12 486	14 377	12 676
Summa	29 634	31 700	30 314	32 736
Kommunbidrag	29 396	31 700	31 700	32 736
Resultat	-238	-	1 386	-

* inkl adm tom 221231

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

Kommunbidraget per ansvarsområde är fördelat med utgångspunkt i fördelning av kommunbidrag på kommunövergripande nivå. Förändring kapitalkostnader tillfaller främst räddningstjänst och gata/park. Prisuppräknings tillfaller respektive ansvarsområde efter budget 2022. Löner och kapitalkostnader beräknas separat.

Nämndsbudget räknas upp efter samma princip som kommunbidraget till nämnderna. I omorganisationen har de båda nämndsbudgetarna för Teknisk och Bygg- och miljönämnd slagits samman för att sedan fördelas efter antal ledamöter i respektive ny nämnd.

Förvaltningsledning innefattar förutom förvaltningschef, administration för hela förvaltningen även mark, skog och bostadsanpassning.

Exploatering redovisas under Gata/Park.

När samverkan av samhällsbyggnadsförvaltningens organisation är genomförd kan ansvarsområdena förändras.

Renhållning

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Budget 2023
Intäkter	-11 530	-11 844	-11 737	-12 800
Summa intäkter	-11 530	-11 844	-11 737	-12 800
Personalkostnader	-	-	10	-
Lokalkostnader, energi, VA	301	133	297	177
Övriga kostnader	10 056	11 961	11 831	13 361
Kapitalkostnad	233	150	179	162
Summa kostnader	10 590	12 244	12 316	13 700
Summa Nettokostnader	-940	400	580	900
Förändring fordran på kollektivet	-940	400	580	900
Resultat	-	-	-	-

RESULTAT NETTO (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Budget 2023
Insamling renhållning	-4 920	-4 791	-4 335	-4 698
Återvinningscentral	2 883	2 872	2 960	3 505
Drift Tumberg	637	737	761	794
Renhållning Gemensamt	1 095	1 182	1 200	1 300
Slam	-634	400	-7	0
Summa verksamhet	-940	400	580	900

Renhållningens verksamhet finansieras av renhållningskollektivet och erhåller därför inget kommunbidrag. Renhållningsverksamheten redovisas separat både i budget, uppföljning och bokslut. För 2023 beräknas 900 tkr i underskott som därmed blir en fordran på kollektivet.

Investeringar

INVESTERING (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022 inkl ombudg	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
<u>Gata</u>					
Asfalt/reinv gata & GC-väg	2 597	3 700	3 000	3 000	2 500
Upprustn allmänna lekplatser	265	200	200	200	200
Juldekoration	-	-	500	-	-
<u>Räddningstjänst</u>	-	-	-	-	-
Invent/ Räddningsmaterial	263	400	250	250	300
Lastväxlare inkl tank	-	3 400	-	-	-
Insatsledarbil	-	-	800	-	-
Släckbil	-	-	-	6 000	-
<u>Exploatering</u>					
Exploatering	113	-	1 000	1 000	1 000
Expl Skoghälla/skogsg	-	-	10 000	-	-
Skolvägen Mörlanda	-	-	-	10 000	-
Industrimark Hudenevägen	-	-	-	10 000	-
TOTALA INVESTERINGAR	3 238	7 700	15 750	30 450	4 000

Asfaltering/reinvestering gata & GC-väg

Reinvestering av asfaltsbeläggningar på kommunala gator och GC-vägar. Följer underhållsplanen. För 2023 planeras underhåll av Storgatan.

Upprustning allmänna lekplatser

Utbyte av äldre lekutrustning på kommunens lekplatser.

Juldekoration

Nya juldekorationer utmed Storgatan i Herrljunga tätort.

Räddningsmaterial

Uppdatering av räddningsmaterial.

Insatsledarbil

Utbyte av befintlig bil

Släckbil

Utbyte av befintlig bil

Exploatering

För varje budgetår finns en summa avsatt för oförutsedda mindre exploateringar

Exploatering Skoghälla/Skogsgatan

Exploatering av bostadsområde

Exploatering Skolvägen Mörlanda

Exploatering av bostadsområde

Exploatering Industrimark Hudene

Exploatering av verksamhetsmark

Budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tagit beslut om nya nämnder och ramar för dessa. Samhällsbyggnadsnämnden har tilldelats en ram om 32 736 tkr för drift och en ram om 15 750 tkr för investeringar. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade genom § 19/2023-03-01 att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden. Då samhällsbyggnadsnämnden inte lämnade något förslag till kommunstyrelsen föreslår ordföranden att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2023-03-30

Samhällsbyggnadsnämnden § 19/2023-03-01

Budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för samhällsbyggnadsnämnden.

Mats Palm (S)

Ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Samhällsbyggnadsnämnden
till:

KS § 77

DNR KS 2023/175

Budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tagit beslut om nya nämnder och ramar för dessa. Internservicenämnden har tilldelats en ram om 2 344 tkr för drift och en ram om 83 350 tkr för investeringar. Då internservicenämnden inte lämnade något förslag till kommunstyrelsen föreslår ordföranden att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2023-04-03

Internservicenämnden § 11/2023-03-02

Budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden

Förslag till beslut

Ordföranden förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden godkänns.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Internservicenämnden

DIARIENUMMER:	IN 2023-16
FASTSTÄLLD/INSTANS:	2023-03-02
VERSION:	2
SENAST REVIDERAD:	2023-03-02
GILTIG TILL:	2023-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Förvaltningschef

Budget och verksamhetsplan 2023

Internservicenämnden

**Herrljunga
kommun**

Innehåll

Innehåll	1
Ansvar och uppdrag	2
Verksamhetsbeskrivning	3
Vad händer i verksamheten under 2023?	3
Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram	4
Mål.....	5
En hållbar och inkluderande kommun.....	5
En välkomnande och attraktiv kommun.....	5
En utvecklande kommun.....	6
Ekonomi	7
Budgetförutsättningar	7
Drift	7
Investeringar	9

Ansvar och uppdrag

Nämnden ansvarar för projektering, upphandling och genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar.

Nämnden ansvarar för kommunens verksamhetslokaler, inklusive drift och underhåll, samt hyr externa lokaler åt andra förvaltningar.

Nämnden tillhandahåller måltider, vaktmästeri och lokalvård till kommunens förvaltningar.

Nämnden ska verka för att utveckla renhållningskollektivet och ansvarar för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningsledning

Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion. Verksamheter som projekt, administrativ hantering av ärenden, markförsörjning och fastighetsreglering ingår.

Fastighet

Fastighetsenheten förvaltar i dagsläget ca 73.000 kvm. Enheten ansvarar för underhåll, drift och skötsel av fastighetsbeståndet samt bistår verksamheterna med vaktmästeritjänster. Vidare ansvarar enheten även för skalskydd, lås och larm samt byggnadstekniskt brandskydd. Från 2022 ingår även ansvaret för bostadsanpassning.

Måltid

Måltidsservice ska leverera kostnadseffektiv service av rätt kvalitet till beställande förvaltningar och dess gäster i form av måltider efter de ekonomiska förutsättningar som ges. Måltiderna styr mot livsmedelsverkets rekommendationer för respektive målgrupp inom förskola, skola, vård- och omsorg.

Verksamheten ska tillsammans med köpande förvaltningar verka för att höja måltidskvaliteten utifrån kundens och gästens önskemål. I uppdraget ingår att följa och implementera det kostpolitiska programmet från 2020. Verksamheten ska verka för hållbara livsmedelsinköp, ur ekonomiskt, svenskt och ekologiskt perspektiv. Svenska inköp går före ekologiskt importerat.

Verksamheten ska verka för att minska matsvinnet i kommunens kök.

Lokalvård

Genom att använda rätt städmetoder, material och övrig utrustning skapas en effektiv lokalvård i kommunens samtliga förvaltningar.

Vad händer i verksamheten under 2023?

Förvaltningsledning

Från och med 2023 kommer nämnder gällande samhällsbyggnad och internservice att träda i kraft. Det innebär att Lokalvård, Fastighet och Kost kommer ligga under internservice, Exploatering, Gata-Park och Renhållning kommer ligga under samhällsbyggnad. Detta gör att förvaltningarna fortsättningsvis har en tydlig och robust organisation som kan fortsätta att arbeta för Herrljunga kommuns attraktivitet och tillväxt.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete gällande exploateringsfrågor samt med att se över processer och digitalisering att fortsätta. Arbete och implementering av aktiviteter i vårt arbete med måluppfyllnad kommer fortsätta 2023.

Fastighet

Under 2023 är det planerat att fortsätta arbetet med den underhållsplan som fastighetsenheten arbetat fram och som man systematiskt arbetar med för kommande år. Behov finns att bland annat byta fönster på Mörlandaskolan, Mörlandagården och Mollaskola utifrån en energiåtgärd. Invändigt är det flera av fastigheterna som behöver renoveras och upprustas. I samband med detta pågår arbetet med att energieffektivisera våra fastigheter utifrån förbrukning. Ett led i detta är att fasa ut äldre och energikrävande belysningsanordningar till moderna med en lägre energiåtgång. En ökad prisbild och en

inflation gör det svårare att veta vad enskilda åtgärder kommer att kosta kommande period samt att det är en bristvara på komponenter pga. senaste årets oro i Europa.

Måltid

Fortsatt arbete med att minska matsvinnet i förskola, skola och äldreomsorg. Matsvinnsmätningar utföres minst tre gånger per år. Implementering av kostdataprogram där alla fritidsenheter ska kunna beställa matportioner och varor på ett enklare och tydligare sätt för verksamheterna. Utbildning i Brandskydd och Ergonomi.

Lokalvård

Arbetet med att implementera digitalt städverktyg/program (Clean Pilot) fortgår. Avhängt av vad systemet kommer att påvisa kommer städområden och städytor anpassas efter det. Målet är att senast december 2023 skall samtliga städområden vara inlästa.

Upphandling av papper-kem-plast och städmaterial skall utföras, nuvarande avtal med Procurator går ut 2023-05-31. Upphandling utförs tillsammans med Vårgårda kommun.

Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram

I kommunfullmäktiges beslut för budget 2023 har de medel som tom 2021 tilldelades Tekniska nämnden för att täcka kostnader för outhyrda lägenheter dragits bort. Det innebär att verksamheten måste hitta åtgärder för att täcka kostnaderna då de kvarstår även 2023. De direkta konsekvenserna för att täcka kostnaderna är att minska det planerade underhållet och reinvesteringarna motsvarande hyresbortfallet. Detta kan på lång sikt innebära att kommunen bygger upp en större underhållsskuld där en del arbeten får bortprioriteras och senareläggas.

Mål

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter

1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.

Energieffektivisering

Vi ska aktivt arbeta med att minska miljöpåverkan på hållbart och långsiktigt sätt genom att om möjligt öka andel förnybar energi och minska energiförbrukningen i kommunens fastigheter.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Energiförbrukning i kommunens fastigheter	143	129	154	minska
Förbrukning Värme kWh/kvm	89	76	98	minska
Förbrukning el kvh/kvm	54	53	56	minska

Vara resurseffektiva och agera hållbart vid inköp och förvaltande

Vi skall informera om rutiner i organisationen för att vid varje givet tillfälle avväga om återbruk kan komma ifråga gällande om befintliga möbler, inventarier och utrustning skall ersätts eller avvecklas.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Antal återanvända förbrukningsinventarier	-	10	10	öka
Totalt svinn per port (g) förskola/skola	77,0 g	62,5 g	67,0 g	62,0 g
Totalt svinn per port (g) äldreomsorg	93,8 g	73 g	82,0 g	65,0 g

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsideyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i.

Verka för att skapa en trygg närmiljö och för våra medborgare samt kommunicera ett attraktivt Herrljunga för potentiella nya kommuninvånare

Förvaltningen skall arbeta med trygghetsskapande åtgärder, enskilt genom översyn av utemiljöer, gatubelysning, kameraövervakning, lås och larm.

Medverka tillsammans med våra grannkommuner i trygghetsskapande projekt såsom (Säker och trygg kollektivtrafik), där Herrljunga kommun är representerade tillsammans med Lerum kommun, Alingsås kommun, Vårgårda kommun, Polisdistrikt Alingsås, Västtrafik samt Trafikverket har under 2021–2022 mynnat ut i ett medborgarlöfte.

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Totalt antal kamerapunkter	43	43	60	öka
Trygghet och säkerhet -Kommunindex ¹ (alla kommuner)	67 (59)		56	öka
Anmällda brott om skadegörelse per 1000 inv (riket) ²	9 (19,9)	9,3 (20,7)	7,6	minska

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande

Som ambassadör för Herrljunga kommun verka för en god service och rättssäkerhet vid bemötande av invånare och kunder

Vi skall hålla en hög servicenivå vid kundkontakter och genom ett effektivt bemötande underlätta och visa att vi värdesätter organisationens och medborgarens tid. Den som kontaktar kommunen ska snarast få hjälp, mottagaren har ett personligt ansvar för att se till att medborgaren, företagare och övriga intressenter får den hjälp som efterfrågas i enlighet med kommunens riktlinje.

Vi utbildar våra medarbetare inom kundbemötande och service, ständigt arbete med att informera om att vi alla är ambassadörer för Herrljunga kommun. Tydliga processer och rutiner tas fram för hantering av tex inkommande samtal och implementeras under året i organisationen

Titel	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
Företagsklimat (ranking svenskt näringsliv)	10	11	10	behålls

1 Kolada

2 KolAda Anmällda brott om skadegörelse per 1000 inv

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Utgångspunkt för budgetramen är Kommunfullmäktiges beslut i juni 2022.

Inför 2023 bildades nya nämnder och beslut om nya ramar har tagits av kommunfullmäktige i januari 2023.

I december tog även kommunfullmäktige beslut om att sänka ramarna till nämnderna motsvarande 0,9% av tilldelat kommunbidrag.

Prisuppräknings internprismodell (%)	%
Hyra	4,78
Lokalvård	5,28
Måltid	5,17
Vaktmästeri	5,47
Snitt	5,13

Drift

RESULTATRÄKNING (tkr)	Bokslut 2021	Reviderad Budget 2022	Utfall 2022	Budget 2023
Intäkter	-78 983	-96 467	-95 290	-104 066
Summa intäkter	-78 983	-96 467	-95 290	-104 066
Personalkostnader	27 615	30 970	28 889	31 913
Lokalkostnader, energi, VA	27 557	31 396	28 759	33 799
Övriga kostnader	19 723	20 384	21 186	20 399
Kapitalkostnader	20 128	21 855	21 665	20 300
Summa kostnader	95 023	104 605	100 498	106 410
Summa Nettokostnader	16 040	8 138	5 208	2 344
Kommunbidrag	19 452	8 138	8 138	2 344
Resultat	3 412	-	2 930	-

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT (tkr)	Bokslut 2021	Reviderad Budget 2022	Utfall 2022	Budget 2023
Nämnd	196	275	204	212
Projekt /Personalkaffe	1 339	607	752	468
Fastighet	15 849	6 963	5 997	1 663
Måltider	-988	180	-1 583	0
Lokalvård	-356	113	-161	0
Summa	16 040	8 138	5 208	2 344
Kommunbidrag	19 452	8 138	8 138	2 344
Resultat	3 412	-	2 930	-

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

Kommunbidraget per ansvarsområde är fördelat med utgångspunkt i fördelning av kommunbidrag på kommunövergripande nivå. Förändring kapitalkostnader tillfaller fastighet under året och fördelas till nästkommande budgetår ut till intern hyresgäst. För verksamheter som finansieras med enbart intäkter (vaktmästeri, lokalvård, måltid) räknas intäkterna upp enligt internprismodellen och justeras därefter med eventuella volymförändringar. Även internhyror räknas upp enligt internprismodell. Externa hyresintäkter räknas upp enligt avtal. Fastighet har en mindre budget för kapitalkostnader för fastigheter med externa hyresgäster där ramväxling inte kunde ske på samma sätt som den interna ramväxlingen av kapitalkostnader 2021.

Nämndsbudget räknas upp efter samma princip som kommunbidraget till nämnderna. I omorganisationen har de båda nämndsbudgetarna för Teknisk och Bygg- och miljönämnd slagits samman för att sedan fördelas efter antal ledamöter i respektive ny nämnd.

I december tog även kommunfullmäktige beslut om att sänka ramarna till nämnderna motsvarande 0,9% av tilldelat kommunbidrag. För fastighet, lokalvård och måltid har någon ramjustering inte gjorts men verksamheterna förväntas leverera överskott motsvarande 0,9% av interna intäkter.

Investeringar

INVESTERING (tkr)	Budget 2022 inkl ombudg	Utfall 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förstudie Altorpskolan	0				
Ombyggnad Altorp	6 000	155	15 000	11 000	
Horsby förskola/skola	0	32			
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	8 471	8 335			
Ombyggnad Od	0	113			
Förstudie Hagen demenscentra	-1 263	4			
Hagen ombyggn + nybyggn	65 429	68 017	50 000		
S:a investeringar gm IN	78 637	76 657	65 000	11 000	0
<u>Fastighet</u>					
Verksamhetsanpassningar			1 000	1 000	1 500
Säkerhetshöjande åtgärder			1 000	800	800
Reinvesteringar fastigheter			9 000	9 200	9 200
Tillgänglighetsanpassning			500	500	500
Maskiner fastighetsskötsel			200	200	200
Inköp utrustning kök			500	600	
Gäsenegården attraktivare lgh			0	5 000	4 000
Renovering simhall			5 000	5 000	
Renovering Hemgården			500	500	
<u>Måltid</u>					
Inventarier måltid			350	350	350
<u>Lokalvård</u>					
Städ och tvättmaskiner			300	720	300
S:a investeringar egna	22 703	11 456	18 350	23 870	16 850
TOTALA INVESTERINGAR	101 340	88 113	83 350	34 870	16 850

Altorp Skola

Förstudie genomförd tillsammans med bildning under 2021-2022 för att identifiera framtida behov av renovering och ombyggnation.

Om- och tillbyggnad Hagen äldreboende

Projektet upphandlades Q4 2021 och byggnation startad januari 2022. Hösten 2021 inleddes förberedande åtgärder inför tillbyggnaden där omläggning av dag-och spillvattenledningar erfordrades och en pumpstation installerades på tomten. Kostnader för detta arbete ingick ej i den ursprungliga budgeten.

Projektet har påbörjat den första etappen av två, vilket innebär tillbyggnaden av 38 st boendelägenheter med tillhörande ytor för personal så som kontor och samvaro.

Ettapp 2 innebär tillskapande av ytterligare 10 boendelägenheter, växelvård samt tillhörande personalytor och beräknas påbörjas när socialtjänsten kan flytta den befintliga verksamhet som finns i de lokaler som planeras för ombyggnation i befintlig byggnad.

Verksamhetsanpassningar

Investeringen avser mindre verksamhetsanpassningar utifrån verksamhetens behov eller myndighetskrav. Initiativ till anpassningar tas av verksamheten och Tekniska genomför önskade/uppkomna anpassningar/behov.

Säkerhetshöjande åtgärder

Investeringen avser större och mindre åtgärder på kommunens fastighetsbestånd i syfte att höja säkerheten och åtgärda lagkrav. Kommunens satsning med kameraövervakning är en del i det säkerhetsarbete som bedrivs.

Reinvesteringar fastigheter

Reinvesteringarna ska täcka planerade underhållsåtgärder i de, av kommunens fastigheter, som idag förvaltas av Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Alla byggnader ska underhållas så länge detta kan göras på ett lönsamt och kostnadseffektivt sätt med avseende på hur de fungerar för den verksamhet som bedrivs eller kan förväntas drivas i framtiden

Tillgänglighetsanpassningar

Tillgänglighetsanpassningar i kommunens fastigheter och i dess utemiljö

Maskiner fastighet

Investeringen avser utbyte och nyanskaffning av maskiner för fastighetsskötsel

Utrustning kök

Inköp utav nya inventarier och maskiner till storköken.

Gäsenegården attraktivare lägenheter

Skapa attraktiva lägenheter och ytor som motsvarar de förväntningar och krav dagens hyresgäster ställer på ett boende. Gäsenegården kan användas till både trygghetsboende, studentboende/ungdomsboende, kontor och bibliotek samt caféverksamhet.

Simhallen renovering och upprustning

Besiktning av simhallen har skett under 2020 och rivning och lagning utfördes 2021. Simhallen ifrån 1974 står i begrepp av att renoveras och komponenter behöver ersättas med nytt. Delar av ytskikt kommer behöva bytas ut, fast inventarier så som hopptorn och ruschkana har tidigare demonterats ner och behöver ersättas med nya. Inre underhåll så som fönster och belysning behöver bytas samt inre målning och förnyelse

Renovering Hemgården

Påbörja arbetet med att kartlägga Socialförvaltningens framtida behov gällande Hemgårdens lokalyta. Verksamheten vill centralisera delar till Hemgården och på så sätt kunna nyttoeffektivisera de ytor som finns att förfoga över.

Inventarier Måltid

Värmevagnar för leverans av mat och livsmedel från Nyhagaköket (Hagen) till Hemgårdens äldreboende. Värmevagnar till Hagens boende för leverans mellan kök och enheter.

Städ och tvättmaskiner lokalvård

Investeringen avser inköp och utbyten av städmaskiner och tvättmaskiner enligt utbytesplan.

Budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tagit beslut om nya nämnder och ramar för dessa. Internservicenämnden har tilldelats en ram om 2 344 tkr för drift och en ram om 83 350 tkr för investeringar. Då internservicenämnden inte lämnade något förslag till kommunstyrelsen föreslår ordföranden att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2023-04-03

Internservicenämnden § 11/2023-03-02

Budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna budget och verksamhetsplan 2023 för internservicenämnden.

Mats Palm (S)

Ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Internservicenämnden
till:

KS § 87

DNR KS 2023/133

Hantering av taxor och avgifter - uppdatera ålder för fixartjänst till 69 år

Sammanfattning

En revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning ska göras vid behov eller minst var 5:e år och förslag på förändringar ska fastställas av kommunfullmäktige. Socialförvaltningen har fattat beslut om att revidera riktlinjen för handläggning enligt beslut av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet utifrån behov. En uppdatering i riktlinjen behöver göras utifrån ändrad lagstiftning. Uppdateringen avser den förändrade åldern i § 7 Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Kommuner får tillhandahålla servicetjänster utan individuell behovsprövning åt personer som fyllt 69 år från och med 2023-01-01. Tidigare ålder var 68 år. ”Kommuner får utan föregående individuell behovsprövning tillhandahålla servicetjänster åt personer som fyllt 69 år.”

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-02-03

Riktlinjer – Handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet

Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna revidering av riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet i enlighet med den uppdateringen i Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Revidering av riktlinjer för handläggning av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet i enlighet med uppdatering i Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter godkänns.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Socialnämnden

DIARIENUMMER: SN-2022/249
FASTSTÄLLD: 2016-11-21
VERSION: 5-6
SENAST REVIDERAD: KF §158/2022-10-18
GILTIG TILL: Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR: Verksamhetschef IFO

Riktlinje

Handläggning av taxor och avgifter inom Socialnämndens verksamhet

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Gäller för handläggning och beslut om avgifter till personer som har insatser från
Socialnämnden

Gäller från 2022-10-18

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Innehåll	1
1. Allmänt om avgifter	3
Bakgrund/lagstiftning.....	3
1.1 Socialtjänstlagen och andra lagar	3
1.2 Allmänt om handläggning.....	4
2. Huvudprinciper i avgiftssystemet	5
2.1 Högkostnadsskydd för avgifter - tak för högsta avgiftsnivå	5
2.2 Högkostnadsskydd	5
2.3 Avgiftsutrymme	5
3. Avgifter.....	5
3.1 Avgifter inom högkostnadsskyddet.....	5
3.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet.....	7
3.3 Avgiftsfria insatser	9
4. Avgiftsberäkning.....	10
4.1 Avgiftsgrundande inkomster	10
4.2 Insamling av inkomstuppgifter.....	10
4.3 Inkomstuppgift lämnas inte.....	10
4.4 Underskott i avgiftsunderlaget	10
4.4 Beslut	10
5. Avgiftsberäkning för olika hushållstyper.....	11
5.1 Ensamboende	11
5.2 Makar och registrerade partner.....	11
5.3 Sammanboende	11
6. Bostadskostnader	11
6.1 Förbehåll för bostadskostnad.....	11
6.2 Beräkning av boendekostnad	11
7. Förbehållsbelopp – minimibelopp	12
7.1 Kostnadsposter i förbehållsbeloppet.....	12
7.2 Nivån på förbehållsbeloppet – minimibeloppet.....	12
7.3 Individuell prövning av minimibeloppet	13
8. Nedsättning av avgifter och avgiftsbefrielse	14
8.1 Nedsättning med anledning av dubbla bostadskostnader.....	14
8.2 Nedsättning med anledning av att en av två makar/sammanboende flyttar	14
9. Debitering av avgifter.....	15

Bilaga 1, SN §29/2023-02-28

10.	Omprövning och ändring av avgifter.....	15
10.1	Årlig omprövning.....	15
11.	Överklagande.....	15
11.1	Överklagande av kommunens avgiftssystem.....	15
11.2	Överklagande av enskilt avgiftsbeslut.....	15

Ordbok

Make/maka – Personer som ingått äktenskap med varandra

Registrerade partner – Två personer av samma kön som låtit registrera sitt partnerskap

Sambo – Två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll

1. Allmänt om avgifter

Bakgrund/lagstiftning

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) får kommuner ta ut avgifter för insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) (kapitel 8 SoL). För insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) får kommunen däremot inte ta ut avgifter.

Avgifter för hemtjänst och dagverksamhet får inte, tillsammans med avgifter som avses i 26 § tredje stycket Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov, boendekostnader och andra normala levnadsomkostnader.

När avgiften fastställs skall kommunen försäkra sig om att den sökandes make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Alla avgifter omräknas årligen enligt gällande prisbasbelopp och fastställd riktlinje för avgiftshandläggning utan att avgifterna tas upp på nytt för beslut i Kommunfullmäktige.

Revidering och översyn av riktlinjer för avgiftshandläggning skall göras vid behov eller minst var 5:e år och då fastställas av Kommunfullmäktige.

1.1 Socialtjänstlagen och andra lagar

Kommunen får ta ut avgifter och begära ersättning från enskilda enligt 8 kap i Socialtjänstlagen (SoL). Kostnaden kommunen tar ut får inte överstiga kommunens självkostnader.

Kommunens avgiftssystem och dess tillämpningsregler för avgifter inom socialförvaltningen styrs av flera olika lagar och förordningar. Till dessa hör följande:

- SoL - Socialtjänstlagen (2001:453)
- HSL - Hälso- och sjukvårdslagen (1992:567)
- LSS - Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)
- BTPL - Lag om bostadstillägg för pensionärer (2001:761)
- IL - Inkomstskattelagen (1999:1229)
- KL - Kommunallagen (2017:725)
- FL – Förvaltningslagen (2017:900)
- SoF – Socialtjänstförordningen (2001:937)

1.2 Allmänt om handläggning

Nedanstående föreskrifter ligger som grund vid beräkning av avgifter inom socialförvaltningen. I varje enskilt ärende görs alltid en individuell beräkning. Utgångspunkten för avgiftssystemet är att avgifter för vård- och omsorgsinsatser inte får uppgå till så höga kostnader att den enskilde inte har tillräckliga medel för sina personliga behov.

Det skall vara enkelt och lättförståeligt och oberoende av var den enskilde får sin vård och omsorg, om det är i det egna hemmet eller i ett särskilt boende.

Sekretess

Samtliga uppgifter registreras, bearbetas och dokumenteras. Uppgifterna är sekretessbelagda enligt 26 kap 1 § Offentlighets- och sekretesslagen.

Myndighetsutövning

Vård- och omsorgsinsatser

Vid biståndsbeslut avseende vård- och omsorgsinsatser enligt SoL och LSS handläggs och utreds avgiftsbeslut av handläggare med biståndsbeslutet som underlag.

Avgiftstillämpning enligt dessa tillämpningsföreskrifter gäller även då vård och omsorg ges av annan vårdgivare på uppdrag av kommunen.

Den enskilde skall informeras om kommunens avgiftssystem och tillämpningsföreskrifter för vård- och omsorgsavgifter. Den enskilde skall även upplysas om sin skyldighet att lämna uppgifter till kommunen vid förändringar som påverkar vård- och omsorgsavgiftens storlek.

En ekonomisk utredning skall göras vid varje enskilt ärende. Uppgifter om inkomster och bostadskostnad skall inhämtas från den enskilde via uppgiftsblankett och via datamedia från Försäkringskassan. Lämnas efterfrågade uppgifter inte in fastställs avgift utifrån fastställda kriterier, se 4.3.

Omräkning av avgiften sker i normalfallet en gång per år vid årsskiftet på grund av förändringar i prisbasbeloppet, inkomstförhållanden och bostadskostnader, se 10.1. Kommunen är även skyldig att ändra avgiften under pågående kalenderår om något förhållande som påverkar avgiften har ändrats eller om kommunen tidigare erhållit felaktiga uppgifter. Uppgifter som lämnas av den enskilde skall kunna styrkas. Den enskilde skall ges information om möjligheten att ansöka om höjning av minimibeloppet för merkostnader, se 7.3 Höjning av minimibeloppet.

Den enskilde skall erhålla skriftligt avgiftsbeslut. Av beslutet skall det framgå hur avgiften beräknats och hur den enskilde kan besvara sig över beslutet. I beslutet skall tillämpliga lagparagrafer anges.

Om den enskilde inte är nöjd med socialnämndens avgiftsbeslut kan detta överklagas med förvaltningsbesvär.

Föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år

Vid beslut om föräldrars ersättning till kommunen vid placering av barn under 18 år handläggs beräkningen av handläggare och beslut tas av socialsekreterare.

Föräldrarnas och barnets deklaraionsuppgifter, som ligger till grund för beräkningen av ersättningsnivån kommunen får ta ut, hämtas från Skatteverket. Ersättningsnivån ska räknas om årligen.

Respektive förälder ska underrättas om ersättningsbeloppet. Beslutet kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

Fullmakt

I det fall den enskilde saknar förmåga att föra sin egen talan skall fullmakt eller legal företrädare finnas.

2. Huvudprinciper i avgiftssystemet

Samtliga avgifter avrundas till närmaste krontal uppåt.

2.1 Högkostnadsskydd för avgifter - tak för högsta avgiftsnivå

Riksdagen har beslutat om ett högkostnadsskydd för vad olika insatser inom socialtjänst/vård och omsorg ska få kosta den enskilde. Högkostnadsskyddet ändras, vanligen en gång årligen, i takt med att prisbasbeloppet ändras.

2.2 Högkostnadsskydd

Avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.

Det är den högsta månatliga avgiften som får tas ut, oavsett hur stort avgiftsutrymmet är.

2.3 Avgiftsutrymme

För att beräkna avgiftsutrymmet skall skatt, nettobostadskostnad samt minimibelopp och ev. individuellt belopp (extra minimibelopp) räknas bort från den totala bruttoinkomsten. När förbehållsbeloppet är fastställt görs en beräkning av hur stor ekonomiskt utrymme den enskilde har att betala avgift – ett så kallat avgiftsutrymme.

Avgiftsutrymmet är det belopp som kvarstår av inkomsten när förbehållsbeloppet är frändraget.

Så här beräknas avgiftsutrymmet:

Förbehållsgrundande inkomst – Förbehållsbelopp = Avgiftsutrymme

3. Avgifter

3.1 Avgifter inom högkostnadsskyddet

Alla insatser som omfattas av högkostnadsskyddet kan enbart erhållas efter beslut enligt socialtjänstlagen eller hälso- och sjukvårdslagen.

3.1.1 Avgifter för Särskilt boende

Avgiften per månad för särskilt boende är en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. I avgiften ingår omsorg och hemsjukvård. Inget avdrag görs vid frånvaro.

3.1.2 Avgifter för hemtjänst

Avgift för hemtjänst tas ut beroende på omfattning.

Nivå

Nivån fastställs individuellt genom biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen, SoL. Den som enbart har hemtjänstinsatser betalar enligt nedanstående nivåer. För den som har hemtjänstinsatser enligt nivå 1 och 2 tillkommer avgift hemsjukvård och larm för dem som även har detta. För nattillsyn i form av kamera debiteras enligt biståndsbedömt hemtjänstnivå 1-3.

Avgiften baseras på prisbasbeloppet som fastställs årligen. Avgiftsbeloppet avser den högsta kostnad kommunen får debitera per månad.

Nivå 1 (1 – 4 ggr/mån) – en tolfedel av 17 % av prisbasbelopp

Nivå 2 (2 – 7 ggr/vecka) – en tolfedel av 33 % av prisbasbelopp

Nivå 3 (Dagligen, kväll och natt) – en tolfedel av 53,92 % av prisbasbelopp (högkostnadsskydd)

Vid frånvaro från insats, t ex vid akut sjukhusvistelse, görs avdrag för omsorg med 1/30-del av månadsavgiften från och med första frånvarodagen till och med dagen före återkomsten. Detta innebär att inget frånvaroadrag görs vid en dags frånvaro.

Avgift för trygghetstelefon och larm

Avgiften per månad för trygghetslarm är 6,8 % av prisbasbelopp fördelat på 12 månader.

Trygghetstelefon och larm betraktas som ett abonnemang för vilket en månadsavgift tas ut. Avgiften för trygghetstelefon och larm avser per hushåll.

Larmavgiften räknas som ett abonnemang och inga avdrag görs.

Avgift för matdistribution

Utkörningsavgiften per tillfälle för matdistribution är en tolfedel av 1,2 % av prisbasbelopp.

Avgift för dagverksamhet (SoL)

Avgiften för dagverksamhet är 1/30 av högkostnadsskyddet per deltagartillfälle.

3.1.3 Avgift för vistelse på korttidsplats/växelvårdsplats (SoL)

Månadsavgift (boendeavgift) per månad för boende på korttiden fastställs till en tolfedel av 0,5539 av prisbasbeloppet. Utöver månadskostnaden tas det ut en avgift (omsorgsavgift) på 1/30 av högkostnadsskyddet per vistelsedugn.

3.1.4 Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser, utom läkarvård.

Avgiften per månad för hälso- och sjukvårdsinsatser är en tolfedel av 8,7 % av prisbasbelopp oavsett omfattning. Hemrehabilitering enligt HSL omfattas av denna avgift.

Ingen hälso- och sjukvårdsavgift tas ut för patienter under 20 år och för patienter som har psykiatrisjuksköterskan som områdesansvarig sjuksköterska.

Avgift för hälso- och sjukvårdsinsatser tas ut så länge personen är inskriven i hemsjukvården. Den som har insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen betalar enligt avgiftstaxa oavsett om arbetet utförs av sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut eller av personal som delegerats uppgiften.

De som har ett löpande beslut om hälso- och sjukvårdsinsats vid behov betalar varje månad oavsett om de haft insats den månaden eller inte.

Avdrag för kommunal hälso-och sjukvård görs endast vid frånvaro hel kalendermånad.

3.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet

Högkostnadsskyddet omfattar inte kostnader för måltider. Samtliga måltidsavgifter för personer, som har biståndsbeslut, är befriade från mervärdesskatt.

3.2.1 Måltidsavgifter

Måltidsavgift för särskilt boende

Kostnad för dygnsportioner (frukost, lunch, middag samt fika) fastställs av Tekniska kontoret. Den består av en fast och en rörlig del. Socialnämnden debiterar den enskilde som har beslut om särskilt boende eller korttid den del av dygnskostnaden som är fast. Vid frånvaro på grund av sjukhusvistelse eller annan frånvaro görs avdrag på matkostnaden med 35 % av dygnskostnaden.

Måltidsavgift för matdistribution

Kostnaden för matdistribution per portion fastställs till den kostnad som tekniska kontoret tar ut.

Måltidsavgift för dagverksamhet SoL samt daglig verksamhet LSS

Kostnaden för lunch på dagverksamhet SoL samt daglig verksamhet LSS fastställs till 85 % av den kostnad som tekniska kontoret tar ut av socialnämnden.

Måltidsavgift för boende LSS; korttidsvistelse och skolinternat

Kostnaden för helpension inom LSS; boende, korttidsvistelse och skolinternat, fastställs till 1/30 av summan av konsumentverkets beräknade kostnader för livsmedel samt förbrukningsartiklar. Matavgiften minskas med kostnaden för den måltid då den boende inte äter på boendet. Vid skolinternat innebär detta att avgiften minskas med lunchkostnaden. Fördelningen av dygnskostnaden är enligt följande:

Frukost – 20 %

Lunch – 35 %

Mellanmål – 10 %

Kvällsmat – 35 %

Måltidsavgift för KTS

Måltidsavgiften för KTS fastställs till 65 % av kostnaden för helpension inom LSS; boende, korttidsvistelse och skolinternat.

3.2.2 Egenavgifter för vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem m.m.

Vård och behandling för missbruk

Egenavgiften för vård och behandling för missbruk i HVB och familjehem är 80 kr/dygn. För personer som saknar eller har låg sjukpenning kan avgiften sänkas helt eller delvis. Om personen genom att betala kostnaden blir beroende av försörjningsstöd ska kostnaden efterges enligt 9 kap. 4 § SoL.

Stödboende/omvårdnad för missbruk och/eller psykisk problematik

Avgiften för stöd- och omvårdnadsboende för missbruk och/eller psykisk problematik vid placering på boende är 156 kr/dygn, varav 70 kr är avgift för boende och 86 kr är avgift för mat. Vid placering i familjehem är avgiften 119 kr/dygn varav 33 kr är avgift för boendet och 86 kr är avgift för mat. Beviljas som försörjningsstöd enl. 4 kap. 1 § SoL om personen saknar betalningsförmåga.

3.2.3 Föräldrars ersättning till kommunen för placerade barn under 18 år

Vid placering av barn får kommunen ta ut ersättning från föräldrarna. Beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar högsta underhållstödsbeloppet. Summan beräknas utifrån senaste deklaraionsuppgifterna för respektive förälder. Beslutet kan inte överklagas.

3.2.3 Färdtjänst

Egenavgifter i färdtjänst

Avgifter för färdtjänst i Herrljunga kommun beslutas av kommunfullmäktige.

Egenavgifterna uppräknas årligen med den genomsnittliga förändringen för biljettpriserna i den allmänna kollektivtrafiken.

Färdtjänstresa med personbil alternativt specialfordon

Egenavgift i färdtjänst är avståndsbaserad med en grundavgift på 50 kr för de första 10 kilometrarna och därefter ett påslag med 3 kr per kilometer (år 2021).

Barn under 7 år åker gratis.

Resor till daglig verksamhet och dagverksamhet

Gällande avgift för färdtjänstresa gäller för både tur och retur.

Resa till och i annan kommun utanför Herrljunga kommuns färdtjänstområde

- Inom Västtrafiks trafikområde gäller samma egenavgift som den i Herrljunga kommun.
- 30% av taxameterbeloppet vid färdtjänstresa utanför Västtrafiks trafikområde, dock lägst den egenavgift som gäller för resa inom Herrljunga kommun.

Avgift för medresenär inom färdtjänstområdet

Medresenär erlägger avgift vid alla resor enligt vad som anges vid färdtjänstresa. Ledsagare betalar ingen avgift.

Avgift vid utebliven färdtjänstresa

Skulle en färdtjänstresenär utebli från en beställd färdtjänstresa eller om resenären inte avbeställer sin resa inom föreskriven tid äger kommunen rätt att ta ut ersättning med 200 kr av resenären.

Avgift vid allvarlig överträdelse

Vid missbruk av rätten att nyttja färdtjänstresa samt allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor har Herrljunga kommun rätt att ta ut en avgift motsvarande hela transportkostnaden för den beställda resan.

3.2.4 Övriga kostnader utanför högkostnadsskyddet

Bostadskostnader

Hyran för boende inom kommunens regi debiteras utifrån beslut i socialnämnden.

För bostad i annan kommun debiteras det Herrljunga kommun blivit debiterade. Finns inte kostnaden för bostad angivet i avtalet beslutar socialnämndens myndighetsutskott om kostnaden.

Fixartjänst och tvättservice

Fixartjänst och tvättservice är en så kallade servicetjänst, som kommunen kan tillhandahålla utan individuell behovsprövning till personer som fyllt ~~68 år~~ 69 år. Kostnaden för fixartjänst för 2022 fastställs till 292 kr per timme och höjs sedan årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet. Kostnaden för tvättservice för 2022 fastställs till 92 kr per kilo och höjs sedan årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet.

Förbrukningsvaror

Förbrukningsvaror ska ses som kommunens utlägg för varor som redan ingår i den enskildes förbehållsbelopp på särskilt boende. En förutsättning är då att beloppen är skäliga och inte överstiger de normalbelopp som Konsumentverket beräknar i sina årliga hushållsbudgetar. Herrljunga kommun debiterar enligt Konsumentverkets beräkning av vad förbrukningsvaror för en person kostar.

Medicinsk fotvård

Medicinsk fotvård erbjuds dem som fått remiss från läkare eller distriktssjuksköterska. Kostnaden fastställs enligt Västra Götalandsregionens taxa. Vid hembesök debiteras samma kostnad som för hembesök från vald vårdcentral enligt Patientavgifter i Västra Götaland.

Vaccination

Vaccination debiteras enligt Västra Götalandsregionens taxa. Vaccination ingår inte i avgiften för hälso- och sjukvård eller i högkostnadsskyddet.

3.3 Avgiftsfria insatser

Avgiftsfri avlösning

Avlösning till anhörig upp till 10 timmar per månad tas inte ut någon avgift för.

Boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning

Boendestöd är en insats som ges utifrån socialtjänstlagen i syfte att stödja personer med psykisk funktionsnedsättning för att själv, så långt som möjligt, klara sin dagliga livsföring.

Avgifter för insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS.

Alla insatser enligt LSS är avgiftsfria.

Den som därutöver har beviljade insatser enligt SoL eller HSL betalar avgift enligt gällande regler för dessa insatser.

Avgifter får enligt 8 kap. 1 § SoL ej tas ut för bistånd i form av stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär.

4. Avgiftsberäkning

4.1 Avgiftsgrundande inkomster

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad.

Den inkomst som används för att beräkna avgiftsutrymmet är den enskildes nettoinkomst samt bostadstillägg. Vid beräkning av nettoinkomsten används innevarande års inkomster.

4.1.1 Inkomster/utgifter som inte är avgiftsgrundande:

Skattefria ersättningar som inte skall tas med vid inkomstberäkningen och avgiftsunderlaget är barnbidrag, barns inkomster eller barns avkastning på förmögenhet, bistånd enligt socialtjänstlagen, introduktionsersättning för flyktingar, handikappersättning, assistansersättning och den del av vårdbidraget som utgör ersättning för merutgifter.

4.2 Insamling av inkomstuppgifter

En gång per år får samtliga en inkomstförfrågan. Ändras förhållanden under året, på grund av till exempel ändrad hyra vid byte av bostad, är var och en skyldig att lämna uppgift om detta. Uppgifter om pension och bostadstillägg som betalas ut från Pensionsmyndigheten överförs via datafil från Pensionsmyndigheten.

För att kunna fastställa avgift, krävs att kommunen har tillgång till nödvändiga inkomstuppgifter. Om begärda inkomstuppgifter inte lämnas skickas ett avgiftsbeslut med högsta avgift ut. Inkomstuppgifter inhämtas i normalfallet via uppgiftsblankett från den enskilde eller via datamedia från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Vissa uppgifter kan endast erhållas från den enskilde. Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgifter eller avstår från att lämna uppgifter fastställs den högsta avgiften enligt gällande taxa utan inkomstprövning.

Ny avgift gäller från och med den månad inkomstuppgifter lämnats till kommunen.

4.3 Inkomstuppgift lämnas inte

Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgifter eller avstår från att lämna uppgifter fastställs den högsta avgiften enligt gällande taxa utan inkomstprövning.

4.4 Underskott i avgiftsunderlaget

Enligt kommunallagens likställighetsprincip kan kommunen inte reducera för matkostnad eller hyra i relation till inkomst utan särskilt lagstöd. Sådant lagstöd finns inte. Den enskilde som, efter att ha betalat mat och hyra, inte har tillräckligt med pengar kvar till sin försörjning skall hänvisas till att söka försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen. Personer som är 65 år och äldre hänvisas till Pensionsmyndigheten för ansökan om äldreförsörjningsstöd.

4.4 Beslut

Beslut om förbehållsbeloppet fattas på delegation av avgiftshandläggare.

5. Avgiftsberäkning för olika hushållstyper

5.1 Ensamboende

Samtliga inkomster, tillgångar och utgifter enligt ovan ligger till grund för avgiftsberäkning.

5.2 Makar och registrerade partner

Makars inkomster skall slås samman och delas på två. När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. För makar/registrerade partners i gemensamt hushåll, beräknas den sammanlagda inkomsten som därefter delas lika. Med makar jämställs personer som lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden och har gemensamma barn. För makar som lever åtskilda på grund av att en av makarna bor i särskilt boende/enskilt vårdhem, skall den sammanlagda nettoinkomsten ligga till grund för avgiftsberäkningen.

5.3 Sammanboende

För sammanboende beräknas inkomsterna var för sig, då det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet dem emellan. När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

6. Bostadskostnader

6.1 Förbehåll för bostadskostnad

För att hyran skall få tillgodoses i förbehållsbeloppet skall bostadstillägg för äldre sökas hos Pensionsmyndigheten eller bostadsbidrag för övriga hos Försäkringskassan. Beslutet lämnas till avgiftshandläggaren. Inkommer inte något beslut, sätts hyreskostnaden till 0 kronor/månad.

6.2 Beräkning av boendekostnad

Nettobostadskostnad

Vid avgiftsberäkning skall den enskildes nettobostadskostnad avräknas från nettoinkomsten. Med nettobostadskostnad avses den faktiska bostadskostnaden minskad med samtliga former av bostadsbidrag som den enskilde får.

Beräkning av bostadskostnaden följer Pensionsmyndigheten PFS.

Hyreslägenhet: Aktuellt hyresbelopp. Vid hyrd bostad med kallhyra beräknas värmekostnaden enligt Försäkringskassans schablon för beräkning av bostadstillägg

Bostadsrättslägenhet: Aktuellt hyresbelopp plus 70 % av ränta på eventuell låneskuld som avser bostadsrätten

Eget enfamiljshus: Kostnader för uppvärmning och drift efter ett fast krontal per kvm enligt Försäkringskassans schablon, plus 70 % av ränta för eventuella lån som avser fastigheten plus fastighetsavgift.

Eget tvåfamiljshus: Samma som för enfamiljshus, men minskat med hyresintäkter för den uthyrda lägenheten.

Eget flerfamiljshus eller andelshus: Enligt belopp som framgår av senaste deklaration samt tillägg för eventuell uppvärmningskostnad.

Jordbruksfastighet: Driftskostnader och lånekostnader beräknas för fastighetens bostadsbyggnad enligt samma grunder som för enfamiljshus. Fastighetsavgift beräknas på den del av taxeringsvärdet som avser bostadsbyggnad dock högst 0,75 procent av bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet.

Fri bostad: Enligt de regler som gäller för fri bostad vid taxering till statlig inkomstskatt.

Parboende

Enligt 4 kap. 1 c § SoL har makar rätt att fortsätta sammanbo om den ena parten beviljas särskilt boende. Om den medboende beviljas hemtjänstinsatser omfattas han av avgiftsreglerna enligt sitt eget biståndsbeslut. Medboende, som inte har egna biståndsinsatser, omfattas inte av avgiftsreglerna i 8 kap. SoL. Kostnader för exempelvis mat, förbrukningsvaror etc tas ut med stöd av 8 kap kommunallagen (1991:900) och självkostnadsprincipen är styrande för storleken på beloppen i avtalet. Avgifter som tas ut för tjänster som inte anses vara social omsorg enligt mervärdesskattelagen (1994:200), omfattas som regel inte av undantaget från mervärdesskatt. Om den medboende har egen lägenhet tas hyra ut enligt hyreskontrakt. Medboende debiteras samma matkostnad som boende med biståndsbeslut.

7. Förbehållsbelopp – minimibelopp

Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp plus nettobostadskostnaden.

I socialtjänstlagen anges ett lägsta belopp (minimibelopp) som skall täcka den enskildes normala levnadskostnader, förutom boendekostnaden. Därutöver fastställs förbehållsbeloppet individuellt utifrån den enskildes faktiska situation.

Förbehållsbeloppet = minimibeloppet + den faktiska boendekostnaden.

Den enskilde skall utöver minimibeloppet förbehållas medel för sin nettoboendekostnad innan avgift får tas ut.

7.1 Kostnadsposter i förbehållsbeloppet

Med minimibelopp avses de medel den enskilde behöver för sitt personliga behov utöver avgifter och bostadskostnader. Beloppen för posterna beräknas enligt Konsumentverkets beräknade hushållskostnader och aktuellt basbelopp.

7.2 Nivån på förbehållsbeloppet – minimibeloppet

Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet.

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet.

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader till exempel för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör sådana levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 procent. En individuell prövning av nivån på

tillägget måste dock alltid göras (proposition 2000/01:149 Avgifter inom äldre- och handikappomsorg s. 41).

Minimibeloppet är ett lagstadgat lägsta belopp som den enskilde har rätt till för personligt bruk. Minimibeloppet är baserat på konsumentverkets beräkningar av skäligen levnadskostnader för innevarande år. De skäligen levnadskostnaderna omfattar de varor och tjänster som hushållen vanligen behöver för att klara vardagens behov.

I det fall den enskilde har varaktiga merkostnader som inte ryms inom minimibeloppet skall kommunen ta hänsyn till detta i en individuell prövning av schablonbeloppet. Utgångspunkt för beräkning av minimibeloppet är det prisbasbelopp som årligen fastställs av riksdagen.

7.3 Individuell prövning av minimibeloppet

I socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom äldre- och handikappomsorgen finns det utrymme för att i viss utsträckning ge den enskilde extra medel för merkostnader för de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. Ett höjt minimibelopp fastställs efter en individuell prövning. Kommunen godtar den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög. En förutsättning för att den enskilde ska ha rätt till ett högre minimibelopp är dock att behovet av ytterligare medel är varaktigt (prop. 2000/01:149 s. 59).

Om en person har kostnader för god man eller andra kostnader på grund av särskilda omständigheter, som varar minst ett år och överstiger 200 kr/mån ska förbehållsbeloppet höjas i skälig omfattning efter gjord ansökan.

Som exempel kan nämnas;

- Merkostnader för livsmedel, till exempel specialkost
- Underhållskostnader för barn
- Kostnader för god man

Vid beräkning av behov utöver minimibeloppet skall hänsyn tas till att en del utgifter kan finansieras via handikappersättningen.

Hänsyn tas ej till lånekostnader och räntor (annat än vid beräkning av boendekostnader)

Höjning av minimibeloppet beviljas för högst ett år, varefter omprövning skall ske. Detta görs i samband med den årliga omräkningen av avgiftsbeslutet. Omprövning kan även ske under löpande kalenderår om förhållanden som påverkar avgiften förändras.

Kommunen får även i vissa fall minska nivån på minimibeloppet. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar (prop. 2000/2001:149 s.40-41).

Vid särskilda boende betalas en fast summa varje månad för mat. I minimibeloppet ingår SKL: s årliga kostnad för livsmedel. Den resterande summan är inte livsmedel och därför höjs minimibeloppet. Denna justering görs per automatik.

Från minimibeloppet görs avdrag för de poster som ingår i boendet samt hushållsel om den ingår i hyran.

För personer i kommunens särskilda boendeformer med boende med heldygnsomsorg skall en generell minskning av förbehållsbeloppet göras med sådana kostnadsposter som ingår i hyran och avgifter. Till dessa kan följande saker höra;

- Möbler och husgeråd
- TV-avgift, dagstidning
- Viss fritidsverksamhet
- Förbrukningsvaror

8. Nedsättning av avgifter och avgiftsbefrielse

8.1 Nedsättning med anledning av dubbla bostadskostnader

Den som fått anvisad lägenhet i särskilt boende kan få hyran jämkad. Under uppsägningstid, längst 3 månader, kan lägsta hyresbeloppet jämkas för de som inte har hög inkomst så att förbehållsbeloppet garanteras. Ansökan skall inkomma till kommunen inom 6 månader sett från inflyttningsdagen. Uppgifter som ligger till grund för ansökan är inflyttningsdag och 3 månader bakåt. De som har förmögenhet som överstiger 2x prisbasbeloppet ska ta förmögenheten i anspråk för täckande av dubbelhyra.

Eventuell jämkning påverkas av förmögenhet överstigande två prisbasbelopp.

Saknas medel till annan dubbel bokostnad än vad som avses ovan, efter nedsättning av avgift för hemtjänst, hänvisas den enskilde att söka försörjningsstöd.

8.2 Nedsättning med anledning av att en av två makar/sammanboende flyttar

Vid beräkning av inkomst för makar och registrerade partners skall den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster (tudelningsprincipen).

Vid beräkning av inkomst för sambor räknas inkomsterna alltid var för sig, då det inte finns lagstadgad underhållsskyldighet sambor emellan.

När en av sammanlevande makar flyttar till ett särskilt boende, beräknas pension och bostadstillägg som för ensamstående, vilket innebär en höjning av inkomsten. Vid beräkning av avgiftsunderlag gäller dock fortfarande tudelningsprincipen vad gäller inkomsterna. Tudelningsprincipen gäller dock ej för bostadstillägg (vid skilda hushåll), utan detta upptas till fastställt belopp för respektive maka/make vid beräkningen av avgiftsunderlag.

Om makan/maken flyttar till särskilt boende och den kvarboende makan/maken trots tudelningsprincipen, inte har tillräckliga medel för personliga behov i nivå med minimibelopp och bostadskostnad, frångår man tudelningsprincipen. Vid beräkningen av avgiftsunderlag tas hänsyn till båda makarnas inkomster och utgifter och nedsättning av hemtjänstavgiften kan ske för att tillse att den kvarboende makan/maken har kvar medel motsvarande sin boendekostnad och förbehållsbelopp (kvarboendeskydd).

Om den kvarboende makan/maken inte har några vård- och omsorgsinsatser enligt SoL, innebär kvarboendeskyddet att en ekonomisk utredning måste göras även för den kvarboende makan/maken. Kvarboende maka/make som inte har några vård- och omsorgsinsatser enligt SoL, skall förbehållas

tillräckliga medel för personliga behov i nivå med minimibelopp och skälig bostadskostnad. Som skälig bostadskostnad används samma beräkningsgrund som för uträkning av högsta möjliga bostadstillägg enligt socialförsäkringsbalken. Tudelningsprincipen frångås på samma sätt som beskrivs i stycket ovan.

9. Debitering av avgifter

Alla avgifter debiteras en gång per månad, i efterskott.

Vid inflyttning till särskilt boende tas hyra ut från och med att bostaden/rummet ställs till förfogande enligt beslut till och med enligt hyreskontraktets varaktighet. Avgifter för vård och omsorg och mat debiteras från och med verklig inflyttningsdag till och med dagen då insatsen avslutas.

10. Omprövning och ändring av avgifter

10.1 Årlig omprövning

Omräkning av avgifterna sker årligen med tillämpning av ändrade prisbasbelopp, pensioner, skattebestämmelser och inkomstuppgifter. Avgiften skall enligt 8 kap. 9 § SoL, räknas om utan föregående underrättelse om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet i enlighet med punkt 1.1.

Ändring av beslut om avgift ska ske när omständigheterna förändrats

Retroaktiv rättelse av avgifter

När försäkringskassan utbetalar retroaktivt bostadstillägg eller retroaktiv pension rättas avgiften närmaste aktuella debiteringsmånad. Rättelse avseende för låg avgift debiteras för tre månader tillbaka om den felaktiga avgiften beror på att den enskilde lämnat felaktiga uppgifter eller inte lämnat uppgift. Om för hög avgift debiterats och felet beror på kommunen återbetalas avgiften för tid upp till tio år.

11. Överklagande

11.1 Överklagande av kommunens avgiftssystem

Beslut om kommunens **avgiftssystem** för socialförvaltningen fattas av kommunfullmäktige. Kommunens taxebeslut kan överklagas (inom tre veckor) av alla kommunmedlemmar och bli föremål för s.k. laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen. Prövningen kan utmynna i att beslutet upphävs, men inte att beslutet ersätts med ett annat. Prop. 2000/01:149 sid. 50 och 61.

11.2 Överklagande av enskilt avgiftsbeslut

Socialnämndens individuella avgiftsbeslut får överklagas (inom tre veckor) hos allmän förvaltningsdomstol genom så kallat förvaltningsbesvär. Det gäller beslut om avgift och avgiftsförändring samt beräkning av avgiftsunderlag, boendekostnad och förbehållsbelopp. Överklagandet ska ske inom tre veckor från det att beslutet tillkännagivits. Beslutet kan endast överklagas av den som berörs av beslutet. Vid bifall till den klagande kan ett nytt beslut ersätta det överklagade beslutet. 16 kap. 3§, SoL, Prop. 2000/01:149 sid. 50-51 och 61.

KS § 88

DNR KS 2023/149

Taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet

Sammanfattning

Den 1 april 2021 trädde en ny förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter i kraft, utifrån EU:s kontrollförordning 2017/625. Då infördes bland annat det nya begreppet annan offentlig verksamhet i svensk rätt och efterhandsdebitering av livsmedelskontroll görs obligatorisk från 1 januari 2024. De nya taxebestämmelserna ger även nya avgiftsgrunder för kostnader för inköp under dold identitet. I och med denna taxa så kommer livsmedelsverksamheterna inom Herrljunga kommun att klassas om enligt en ny nationell modell som tagits fram av Livsmedelsverket och där varje verksamhet tilldelas ett kontrollintervall. Kontrollintervallet kommer att anges i antal kontroller som ska utföras under en femårsperiod. Butiker hamnar till exempel ofta på 3 – 5 kontroller under en femårsperiod. Timavgiften ökar något i och med det nya taxeförslaget, från 1 219 kr/h till 1 450 kr/h. Herrljunga kommer fortsatt att vara en av de kommunerna i Sjuhärad med lägst taxenivå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-02-01

Taxebestämmelser offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet

Underlag för beräkning av taxenivå

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut:

- Taxebestämmelser för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet antas.
- Taxebestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2023.

Gunnar Andersson (M) bifaller förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Taxebestämmelser för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom livsmedelslagstiftningsområdet antas.
2. Taxebestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2023.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden

DIARIENUMMER:	M – 560/22
FASTSTÄLLD:	2023-03-01
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	2023-02-01
GILTIG TILL:	Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR:	Miljöchef

Taxa inom livsmedelslagstiftni- ngsområdet

*Taxebestämmelser för offentlig kontroll och annan
offentlig verksamhet inom livsmedelslagsområdet.*

Taxa för avgifter för Herrljunga kommuns kostnader för handläggning, tillsyn m.m. enligt
livsmedelslagen, EG-bestämmelser inom livsmedelsområdet och annan offentlig verksamhet.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Innehåll	1
Taxebestämmelser	2
Inledande bestämmelser	2
Allmänna bestämmelser om avgift.....	2
Särskilda bestämmelser om avgifter	2
Timavgift.....	2
Indexuppräknig.....	3
Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter	3
Avgift för uppföljande kontroll	3
Avgift för utredning av klagomål	4
Avgift för korrigerande åtgärder	4
Avgift exportkontroll	4
Avgift importkontroll	4
Justering av avgift i enskilt fall.....	4
Avgiftens erläggande	5
Överklaganden.....	5
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	5

Taxebestämmelser

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Herrljunga kommuns kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2a stycket livsmedelslagen jämföras med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för samhällsbyggnadsnämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av ett beslut enligt livsmedelslagstiftningen eller enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av samhällsbyggnadsnämndens efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgifter

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 9–16 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för

1. registrering av anläggningar och verksamheter (9 §)
2. uppföljande kontroll (10 §)
3. utredning av klagomål (11-12 §§)
4. kostnader för korrigering åtgärder (13 §)
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (14 §)
6. importkontroll (15 §) samt
7. avgift för inköp under dold identitet (16 §)

Timavgift

6 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 450 kronor per timme kontrolltid.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

7 § Nämnden får besluta att ta ut avgifter för planerad kontroll enligt bestämmelserna i 7 a § om årlig avgift eller 7 b § om faktisk kontrolltid.

Nämnden ska fatta beslut om verksamhetens riskklass som ska ligga till grund för årlig avgift (7 a §) eller kontrollintervall för verksamheten (7 b §).

7 a § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen av en livsmedelsanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) som framgår av det riskklassningsbeslut som beslutats av ansvarig nämnd multipliceras med timavgiften i 6 §.

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott.

Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår.

Om en tillämpning av första stycket skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen vid kalenderårets början.

7 b § Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av samhällsbyggnadsnämnden.

Indexuppräknings

8 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Samhällsbyggnadsnämndens får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja timavgiften med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

9 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för en timmas kontrolltid enligt 6 §. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel. Av 1 § 2a stycket i taxan framgår att anläggningar för det som enligt livsmedelslagen definieras som livsmedel omfattas av taxan.

Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för uppföljande kontroll

10 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

11 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

12 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

13 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

14 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

15 § För kontroll av varor som importeras från ett tredjeland ska en avgift enligt 6 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 6 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter. Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

16 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 11-12 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Justering av avgift i enskilt fall

17 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får samhällsbyggnadsnämndens i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 10 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

18 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

Avgiftens erläggande

19 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Herrljunga kommun genom dess samhällsbyggnadsnämnden. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Överklaganden

§ 20 Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

§ 21 Denna taxa träder i kraft den 1 juli 2023 och tillämpas på ärenden som startas från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

För verksamheter som nyregistrerats tillämpas 7 b §.

Bestämmelserna i 7 § första stycket och 7 a § upphör att gälla den 1 januari 2024.

Underlag för beräkning av timtaxa enligt livsmedels- och foderlagstiftning

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 219 kr/timme till 1 450 kr/timme. Underlag för beräkningen redovisas nedan. Sveriges kommuner och regioner (SKR) räknar med 1 000 kontrolltimmar inkl. restid per inspektör och år. Erfarenhet har visat att den tid som faktiskt går åt för att producera årlig kontrolltid om 800 timmar uppgår till 1 000 timmar pga. att kontrollen kräver restid. Restiden betraktas då inte som kontrolltid som specifikt kan debiteras verksamhetsutövarna. Därför inkluderas restiden i beräkningen av timtaxa och årskostnaderna fördelas på 800 timmar.

Kalkyl livsmedelskontrollens taxa 2023

Antal timmar att fördela kostnaden per år:

800 timmar exkl. restid

	Kr /år	Kr/timme
Personalkostnad tillsynspersonal	682 568	853
Lokalkostnad	12 782	15
OH-kostnader	219 230	275
Övrigt enligt spec.	257 763	321
Summa	1 172 343	1 464

Siffran avrundas nedåt, från 1 464 kr till 1 450 kr i förslag till ny taxa.

Personalkostnader

Här avses den direkta lönekostnaden inklusive sociala avgifter och semesterersättning. Prognostiserad snittlön för 2023 används som underlag för beräkningen.

Lokalkostnad

Den årliga kostnaden för lokaler fördelas på antalet anställda på miljöenheten.

OH-kostnader

Allmänna overheadkostnader såsom kommunikation, ekonomifunktion, kommunledning, IT-funktion och HR. Budget för 2023 för hela Herrljunga kommun för dessa funktioner delas med antalet tillsvidareanställda i kommunen per 2023-01-01.

Övrigt enligt specifikation

Specifikation av övriga kostnader, kr

	Kr/år	Kr/timme
Kostnad för övrig personal (administratör)	165 013	206
Kontorskostnad	60 500	75
Utbildning	13 000	16
Övrigt (fordon, resor, analyser m.m.)	19 250	24
Summa	257 763	321

Kostnad för övrig personal

Här ingår kostnaden för administratör. Kostnaderna består av löner i 2022 års lönenivå inkl. semesterersättning och sociala avgifter uppräknat enligt prognos för uppräkning 2023. Kostnaden är delad på antal tillsynspersonal på miljöenheten.

Kontorskostnad

Här fördelas miljöenhetens kontorskostnader (kontorsmaterial, IT-utrustning, telefoni) för 2022 på antal tillsynspersonal.

Utbildning

Budgeterade utbildningskostnader för 2022 för tillsynspersonal delat med antal årsarbetare på miljöenheten.

Övrigt

Här ingår övriga tillsynskostnader såsom kostnader för fordon, resor, analyser, prover osv. delat med antal tillsynspersonal. De kostnader som beräknats är från utfallet 2022.

Taxan föreslås träda ikraft den 1 juli 2023.

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

KS § 83

DNR KS 2023/12

Revidering av reglemente för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Genom kommunfullmäktige § 20/2023-02-06 reviderades kommunstyrelsens reglemente och ansvaret för kultur- och fritidsfrågor flyttades från bildningsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens uppdrag avseende kultur- och fritidsverksamheten har nu förtydligats och sammanfattats under § 28. Styrelsens ansvar för besöksnäring har flyttats från § 24 till § 28. Under § 28 förtydligas att inom kultur- och fritidsverksamheten ingår ansvar för bland annat: bibliotek, främjande av kulturutbud inom kommunen, främjande av rörligt friluftsliv, strategiskt ansvar för friluftsliv- och rekreationsområden och turism/besöksverksamhet samt stöd till och samverkan med föreningslivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-03-21

Reviderat reglemente för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att reviderat reglemente för kommunstyrelsen antas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderat reglemente för kommunstyrelsen antas.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Kultur- och fritidsutskottet

Ärende 8

DIARIENUMMER:	KS 2023/12 910
FASTSTÄLLD:	KF § 20/2023-02-06
VERSION:	1
GILTIG TILL:	Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR:	Kommunstyrelsen

Reglemente

Reglementsbestämmelser för kommunstyrelsen Herrljunga kommun

Dokumentet gäller för kommunstyrelse och berörda nämnder avseende kommunstyrelsens övergripande ansvar.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Innehåll	1
Reglementets roll	3
1 § Reglementets roll.....	3
Kommunstyrelsens övergripande uppgifter.....	3
2 § Ledningsfunktionen, roll och ansvar.....	3
3 § Styrsystem	4
Ekonomisk förvaltning.....	4
4 § God ekonomisk hushållning och ekonomisk förvaltning.....	4
5 § Delegering från kommunfullmäktige.....	5
Personalpolitik.....	5
6 § Övergripande förvaltningsorganisation.....	5
7 § Personalpolitik	5
8 § Arbetsmiljö	6
Övergripande strategiskt funktionsansvar	6
9 § Övergripande administration/förvaltningsorganisation/diarieföring	6
10 § Arkivmyndighet.....	6
11 § Personuppgiftsansvarig	6
12 § Kommunens anslagstavla	7
13 § Styrdokument och kommunfullmäktiges handlingar	7
14 § Kommunens heraldiska vapen.....	7
15 § Lagen om kameraövervakning.....	7
16 § Delegering från kommunfullmäktige - Avge yttrande	7
17 § Föra talan i mål och ärenden	7
18 § Delegeringsordning.....	7
19 § Underteckna handlingar	7
20 § Diarieföring	7
21 § Folkhälsa	7
22 § Säkerhetsansvar och säkerhetssamordning	7
23 § Översiktlig samhällsplanering.....	8
24 § Näringsliv, besöksnäring och sysselsättning.....	8
25 § Information och kommunikation.....	8
26 § Avtal avseende flyktingmottagning	8
27 § Bostäder och verksamhetslokaler	8
29 § Biblioteks- och kulturverksamhet Kultur- och fritidsverksamhet.....	8

30 § Fritidsverksamhet	9
Uppgifter enligt speciallagstiftning och övrigt	10
31 § Uppgifter enligt speciallagstiftning och övrigt.....	10
Kommunstyrelsens arbetsformer	10
32 § Styrelsens sammansättning.....	10
33 § Mandattid för ledamöter och ersättare	10
34 § Ordförande, och 1:a vice ordförande och 2:a vice ordförande.....	10
35 § Kommunalråd och oppositionsråd	11
36 § Ersättarnas tjänstgöring.....	11
37 § Ersättares tjänstgöring vid jävförhinder	11
38 § Inkallande av ersättare	11
39 § Ersättare för ordföranden	11
40 § Utskott	11
41 § Ersättares tjänstgöring i utskott	12
42 § Tid för utskottsmöten.....	12
Sammanträden	12
43 § Tidpunkt.....	12
44 § Kallelse	12
45 § Yttranderätt	12
46 § Justering av protokoll	13
47 § Reservation	13
48 § Delgivning	13
49 § Närvarorätt	13
Administrativa organ	13
50 § Beredning av ärenden.....	13
51 § Arbetsplanering	13

Reglementets roll

1 § Reglementets roll

Utöver vad som är föreskrivet i för styrelse och varje nämnd särskilt fastställt reglemente gäller i detta reglemente meddelade allmänna föreskrifter för kommunens nämnder.

Om ett reglemente eller särskilt kommunfullmäktigebeslut innehåller någon bestämmelse som avviker från detta reglemente gäller den bestämmelsen.

Krisledningsnämnd kan vid särskild händelse aktivera krisledningsplan och därvid komma att fatta beslut inom nämnds verksamhetsområde.

I kommunstyrelsens ansvar ingår övergripande ansvar, strategiskt ansvar och fastställda funktionsansvar. Kommunstyrelsens roll ska i första hand utgöra de övergripande ansvarsområdena och strategiskt planerings- och uppföljningsansvar.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

2 § Ledningsfunktionen, roll och ansvar

Kommunstyrelsen har det totala ledningsansvaret i enlighet med kommunallagen och ett tydligt övergripande ansvar avseende styrning, ledning, uppföljning och kontroll vari ingår kommunstyrelsens uppsiktsplikt över bolag och nämnder.

Kommunstyrelsen ska:

- Ansvara för att nationella mål, lagar och förordningar följs.
- Utifrån detta reglemente, styra, leda och följa upp nämndernas och bolagens verksamheter och däri utöva sin uppsiktsplikt över nämnder och bolag.
- Ansvara för samordning och dialogmöten med nämndpresidier, förvaltningschefer och bolagsledning.
- Utöva en tydlig uppsiktsplikt med ansvar för att fastställd vision, mål och riktlinjer följs
- Ansvara för den totala planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och att ekonomistyrningsprinciperna efterlevs.
- I samverkan med övriga nämnder och kommunala bolag samordna den fysiska, sociala, miljö- och folkhälsoinriktade samhällsplaneringen.
- Ta initiativ i frågor avseende kommunens förvaltningsorganisation.
- Tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de bolag/företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.
- Utse en direktör som ska ha den ledande ställningen bland de anställda och vara chef för den förvaltningen som finns under styrelsen. Styrelsen ska i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen. Instruktionen ska även fastställa direktörens övriga uppgifter.

3 § Styrssystem

I kommunstyrelsens ledningsansvar ingår att utveckla de system och metoder som ändamålet kräver. Exempel på sådana system och metoder är;

- Styrssystem för ekonomiansvar
- Styrssystem för personalansvar
- Uppföljning- och utvärderingssystem
- Informations- och Kommunikationssystem

Ekonomisk förvaltning

4 § God ekonomisk hushållning och ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska tillse att verksamheterna i kommunen bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt och de föreskrifter som finns i lagar och förordning samt bestämmelser i enlighet med reglementen.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt rapportera till kommunfullmäktige hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens finansförvaltning och att följa av kommunfullmäktige beslutade föreskrifter för detta.

Herrljunga kommun ska tillämpa god ekonomisk hushållning. Styrelse och nämnder ansvarar därvid särskilt för att;

- Styrelse/nämnd ska följa av kommunfullmäktige fastställda mål och riktlinjer för sin verksamhet.
- Styrelsens/nämnds verksamhet ska bedrivas inom tilldelade ekonomiska resurser.
- Styrelsen/nämnd ska tillse att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- Styrelse/nämnd skall följa de administrativa råd och föreskrifter för kommunens olika verksamheter som beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.
- Styrelse/nämnd ska följa av kommunfullmäktige fastställda ekonomistyrningsprinciper

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och betalningar görs i tid samt vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunen ska leva upp till målsättningen "God ekonomisk hushållning", löpande utveckla ekonomiprocesserna, ge stöd till politiken och verksamheterna inom funktionsansvaret ekonomi.

Kommunstyrelsen ansvarar vidare för ekonomisk förvaltning, vari det bland annat ingår

- Övergripande ansvar för kommunens fasta och lösa egendom.

- Ansvar för att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett.
- Ansvar för att handhavande av egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av annan nämnd.

5 § Delegering från kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige delegerar särskilt följande ansvar att besluta i;

- Vid behov ta upp lån inom den beloppsram och efter de ekonomistyrningsprinciper som kommunfullmäktige fastställt med därtill hörande beaktande av säkerheter, vilket kommunfullmäktige angivit
- I sådana mål och ärenden där det ankommer på kommunstyrelsen att
 - föra kommunens talan
 - på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran
 - anta ackord/ingå förlikning
 - sluta annat avtal om inte annat följer av lag eller författning eller av kommunfullmäktiges beslut

Delegeringsbeslut ska anmälas till kommunfullmäktige.

Personalpolitik

6 § Övergripande förvaltningsorganisation

Inom personalansvaret gäller bland annat;

- Kommundirektören är direkt underställd kommunstyrelsen
- Kommundirektören är chef för kommunens förvaltningschefer
- Kommundirektören anställer förvaltningschefer efter samråd med kommunstyrelsens presidium och respektive nämnds presidium

7 § Personalpolitik

Kommunstyrelsen ska handa frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bl. a. att;

- Med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunstyrelsen som arbetsgivare och kommunens arbetstagare
- Förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 paragrafen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- Besluta om stridsåtgärd

- Avgöra principiella frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- Lämna uppdrag som avses i lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.
- Ansvara för att utarbeta strategiska mål och policydokument för personalfrågor
- Bereda övergripande organisatoriska ärenden
- Utgöra pensionsmyndighet och besluta i ärenden avseende pension- och försäkringsavtal
- Besluta avseende förflyttning och omplacering av personal mellan olika nämnders ansvarsområden
- Utgöra anställningsmyndighet för personal inom kommunledningsförvaltningen

Nämnd är ansvarig för all personal inom nämndansvaret med undantag av ansvar, vilka ålagts kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ansvarar för inrättandet och lönesättandet av befattningar inom beviljade anslag och kommunstyrelsens ansvarsområde.

Personalbudget och personalekonomiskt bokslut ska upprättas årligen.

8 § Arbetsmiljö

Styrelse/ nämnd ansvarar för arbetsmiljöarbetsuppgifter inom styrelse-/nämndsansvaret.

Styrelse/nämnd ska planera, leda och kontrollera verksamheten inom sitt ansvarsområde på ett sätt som säkerställer att arbetsmiljön uppfyller kraven i arbetsmiljölagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Övergripande strategiskt funktionsansvar

9 § Övergripande administration/förvaltningsorganisation/diarieföring

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens administrativa funktionsansvar och uppgifter med centraliserad nämndadministration samt har ett övergripande ansvar för kommunens dokument- och ärendehantering.

10 § Arkivmyndighet

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare beskrivning finns i arkivreglemente.

11 § Personuppgiftsansvarig

Kommunstyrelsen är tillsammans med nämnderna personuppgiftsansvarig i kommunen. De personuppgiftsansvariga ansvarar för hanteringen av personuppgifter och utser Dataskyddsombud som kontrollerar att personuppgifter hanteras på ett korrekt sätt.

Kommunstyrelsen är registeransvarig för de register som styrelsen för sin verksamhet förfogar över.

12 § Kommunens anslagstavla

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens webbaserade anslagstavla.

13 § Styrdokument och kommunfullmäktiges handlingar

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens styrdokument, regelbestånd, riktlinjer och kommunfullmäktiges handlingar.

14 § Kommunens heraldiska vapen

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens heraldiska vapen.

15 § Lagen om kameraövervakning

Kommunstyrelsen ansvarar för yttranden över framställningar avseende kameraövervakning.

16 § Delegering från kommunfullmäktige - Avge yttrande

Kommunstyrelsen ansvarar för att avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får dock även besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige

Delegeringsbeslut ska anmälas till kommunfullmäktige.

17 § Föra talan i mål och ärenden

Kommunstyrelsen ansvarar för att själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden, vilka ingår i styrelsens verksamhetsområde, eller i annat fall när det följer av lag eller annan författning eller av beslut i kommunfullmäktige.

18 § Delegeringsordning

Kommunstyrelsen ansvarar för delegeringsordning inom sitt verksamhetsansvar.

19 § Underteckna handlingar

Avtal och andra handlingar och skrivelser som beslutats av styrelsen ska undertecknas av ordförande och kontrasigneras av kommunchef. Vid deras frånvaro inträder 1:a vice ordförande och anställd som styrelsen utser.

I övrigt beslutar nämnden vem som ska underteckna handlingar.

20 § Diarieföring

Styrelsen ansvarar för kommunstyrelsens diarium.

21 § Folkhälsa

Kommunstyrelsen ansvarar för det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet.

22 § Säkerhetsansvar och säkerhetssamordning

Krisledningsnämnden ansvarar för hantering av extraordinära händelser i kommunen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att erforderligt säkerhetsarbete och samordning därav genomförs i kommunen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att risk- och sårbarhetsanalys genomförs inom samtliga nämnders och styrelsens ansvarsområden.

23 § Översiktlig samhällsplanering

Kommunstyrelsen ansvarar för den översiktliga samhällsplaneringen.

Det översiktliga samhällsplaneringsansvaret omfattar;

- översiktlig samhällsplanering
- fördjupade översiktsplaner
- strategiskt ansvar för mark- och exploateringsärenden
- översiktlig miljö- och naturvårdsplanering
- kultur och fritidspolitik utifrån ett översiktligt samhällsplaneringsansvar

24 § Näringsliv, ~~besöksnäring~~ och sysselsättning

Kommunstyrelsen ansvarar för

- näringslivsutveckling
- ~~besöksnäring/turism~~
- sysselsättning
- åtgärder för att allmänt främja näringsliv, ~~besöksnäring/turism~~ och sysselsättningen i kommunen.

25 § Information och kommunikation

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens centrala information och kommunikation.

26 § Avtal avseende flyktingmottagning

Kommunstyrelsen ansvarar för avtal avseende flyktingmottagning

27 § Bostäder och verksamhetslokaler

Kommunstyrelsen ansvarar för översiktlig planering av bostads-, lokal- och verksamhetslokalförsörjning. Ansvaret inkluderar kommunens översiktliga intressen avseende fastighetsbildning, fastighetsbestämning, planläggning och planering av byggnation.

28 § ~~Biblioteks- och kulturverksamhet~~ Kultur- och fritidsverksamhet

Kommunstyrelsen ansvarar för ~~bibliotek och kulturverksamheten~~ kommunens kultur- och fritidsverksamhet. I ansvaret ingår:

- Ansvar för folkbibliotek enligt bibliotekslagen (2013:801)
- Förvaltning av kulturhusets verksamhet
- Tillsyn över sådana lotterier som avses i 6 kap 9 § spellagen (2018:1138)
- Främjande av offentligt kulturutbud

- Konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer, utsmyckningsprojekt, konstinköp och kommunens konstsamling
- Verka för att kulturhistoriska byggnader och skyddsvärda kulturmiljöer bevaras, utvecklas och synliggörs genom samverkan med kommunens föreningar
- Kommunens samlade museiverksamhet
- Kommunala friluftsbad
- Idrottsanläggningar
- Ansvar för och samverkan kring motionsspår, spår och leder inom kommunens geografiska område
- Främjande av friluftslivet
- Strategiskt ansvar för friluftsliv- och rekreationsområden
- Strategiskt ansvar för och samverkan kring turism och besöksverksamhet i kommunen
- Stöd till och samverkan med föreningslivet
- Främja kultur- och fritidsverksamhet för barn och unga
- Att utse och dela ut Herrljungas hantverks- och kulturstipendium, Herrljungas kulturpris samt pris för årets ungdomsledare
- Stöd till studieförbunden
- Fritidsbanken

- ~~inköp av konstverk till kommunens förvaltningar och svara för vård och underhåll av denna konst samt svara för konstnärlig utsmyckning i offentlig miljö och ge råd i förekommande fall~~
- ~~söka möta tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kulturarrangemang~~
- ~~verka för att kommunens kultur, biblioteks och kulturskoleanläggningar ska vara tillgängliga på tider då medborgare kan utnyttja dem.~~
- ~~Tillvarata resurser inom bibliotek och kulturskoleverksamheten på ett optimalt sätt så att de skapar mervärden för barn, ungdomar och övriga kommuninvånare~~
- ~~genom ett nära samarbete med i kommunen verksamma föreningar, organisationer och kulturarbetare, stödja och stimulera det arbete som dessa bedriver och som komplement till föreningslivets verksamheter organisera och ansvara för kultur, biblioteks och kulturskoleaktiviteter samt arrangemang inom ansvarsområdet~~
- ~~verka för att kultur, kulturhistoriska byggnader och skyddsvärda kulturmiljöer samt kommunens museala samlingar bevaras, utvecklas och synliggörs, exempelvis Fåglaviks Glasbruksmuseum.~~
- ~~enligt av kommunfullmäktige fastställda normer ansvara för frågor beträffande kommunala stipendier och priser inom kultur, biblioteks och kulturskolesektorn samt utdelande av dessa utan kommunfullmäktiges särskilda bemyndigande besluta om taxor, hyror och avgifter inom ansvarsområdet~~
- ~~folkbibliotek~~
- ~~kultur för barn, ungdom och vuxna~~

30 § Fritidsverksamhet

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens fritidsverksamhet. I ansvaret ingår:

- ~~med uppmärksamhet följa utvecklingen av fritidsfrågor samt ta de initiativ och framlägga de förslag man finner påkallade~~

- ~~sträva efter att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för fritidsverksamhet~~
- ~~förvalta och underhålla kommunala anläggningar och lokaler för fritids-, kultur-, musikskole- och turismverksamhet i egen regi~~
- ~~besluta om upplåtelse av kommunala anläggningar och lokaler för fritidsverksamhet~~ verka för att kommunens fritids-, kultur-, musikskole- och turismverksamhet i egen regi ska vara funktionshinderanpassade
- ~~verka för att kommunens fritidsverksamhet är tillgänglig på tider då medborgare kan utnyttja dem~~
- ~~i nära samarbete med i kommunen verksamma föreningar och organisationer för fritidsverksamhet, stödja och stimulera det arbete de bedriver och som komplement till föreningslivets verksamhet organisera och ansvara för arrangemang inom verksamhetsområdet~~
- ~~enligt av kommunfullmäktige fastställda normer handlägga frågor beträffande kommunala stipendier och priser inom fritidssektorns föreningsliv samt dessas utdelande utan kommunfullmäktig~~

Uppgifter enligt speciallagstiftning och övrigt

29 § Uppgifter enligt speciallagstiftning och övrigt

- Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för de uppgifter som åvilar kommunen enligt speciallagstiftning, såvida inte ansvaret lagts på annan nämnd.
- Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd
- Kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva under höjd beredskap.
- Kommunstyrelsen ansvarar för registrering och tillståndsgivning enligt lotterilagen

Kommunstyrelsens arbetsformer

30 § Styrelsens sammansättning

Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare samt utser styrelsens presidium bestående av ordförande, 1:a vice ordförande och 2:a vice ordförande. Ordförande och 1:a vice ordförande väljs ur majoriteten och 2:a vice ordförande väljs ur oppositionen.

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och 11 ersättare.

31 § Mandattid för ledamöter och ersättare

Ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen utses, om inte annat är särskilt föreskrivet, för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum.

32 § Ordförande, och 1:a vice ordförande och 2:a vice ordförande

Bestämmelser för kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande återfinns i *Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun*, bilaga 3 - *Bestämmelser avseende arbetsuppgifter, uppdrag, arvoden, ersättningar och förmåner*

avseende kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i Herrljunga kommun.

33 § Kommunalråd och oppositionsråd

Bestämmelser för kommunalråd och oppositionsråd återfinns i *Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun*, bilaga 3 - *Bestämmelser avseende arbetsuppgifter, uppdrag, arvoden, ersättningar och förmåner avseende kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i Herrljunga kommun.*

34 § Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde skall en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt skall ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

Icke tjänstgörande ersättare skall ha rätt att delta i överläggningarna.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

35 § Ersättares tjänstgöring vid jävförhinder

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

36 § Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del ett sammanträde, ska tillse att en ersättare träder in i den frånvarande ledamotens ställe. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

37 § Ersättare för ordföranden

Bestämmelser avseende ersättare för ordförande i kommunstyrelsen återfinns i *Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun*, bilaga 3 - *Bestämmelser avseende arbetsuppgifter, uppdrag, arvoden, ersättningar och förmåner avseende kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i Herrljunga kommun.*

38 § Utskott

Kommunstyrelsen får, för den tid styrelsen bestämmer, välja valfria utskott och inom dessa utse ordförande och vice ordförande.

Inom kommunstyrelsen får det finnas ett arbetsutskott och/eller ett förhandlingsutskott. Kommunstyrelsen får även utse kommunens budgetberedning.

Presidiet ingår vidare i plankommittén, som är samrådsorgan mellan kommunstyrelsen och berörda nämnder.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får styrelsen utse annan ledamot i respektive organ att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

39 § Ersättares tjänstgöring i utskott

Ersättare skall närvara vid utskottens sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra.

Ersättare skall inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet eller delegation som inte utsetts vid proportionellt val, skall fyllnadsval snarast förrättas.

40 § Tid för utskottsmöten

Kommunstyrelsens utskott sammanträder på dag och tid som varje organ bestämmer. Sammanträden skall också hållas när ordförande anser att det behövs eller när majoritet begär det.

Utskotten får fatta beslut endast när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

Sammanträden

41 § Tidpunkt

Kommunstyrelsen sammanträder på dag och tid som styrelsen bestämmer.

42 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelse sker digitalt och ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare senast fem dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan skall bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde skall den till åldern äldste ledamoten göra detta.

43 § Yttranderätt

Icke tjänstgörande ersättare har rätt att delta i styrelsens överläggningar, men inte i besluten.

Kommundirektör har rätt att delta i överläggningarna.

Nämndsamordnare har rätt att delta i överläggningar avseende juridiska och formella överväganden

44 § Justering av protokoll

Protokollet justeras av nämndens ordförande och ledamot ur oppositionen som utses på mötet.

Kommunstyrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen justerar den.

45 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen skall lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

46 § Delgivning

Delgivning med kommunstyrelsen sker med ordföranden, kommunchefen eller kommunsekreteraren.

47 § Närvarorätt

Bestämmelser om närvarorätt återfinns i *Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun*, bilaga 3 - *Bestämmelser avseende arbetsuppgifter, uppdrag, arvoden, ersättningar och förmåner avseende kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i Herrljunga kommun*.

Administrativa organ

48 § Beredning av ärenden

De ärenden som skall avgöras av kommunstyrelsen i dess helhet skall beredas av presidiet, arbetsutskott eller på delegation av tjänsteperson om beredning behövs.

Efter beredning ansvarar ordföranden för ärenden till kommunstyrelsen och fastställer dagordning.

49 § Arbetsplanering

Under kommunstyrelsen lyder samtlig personal vid kommunstyrelsens förvaltning.

Kommunstyrelsen ansvarar för frågor om administrativ kontorslokalisering, öppethållande och arbetstider.

Revidering av reglemente för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Genom kommunfullmäktige § 20/2023-02-06 reviderades kommunstyrelsens reglemente och ansvaret för kultur- och fritidsfrågor flyttades från bildningsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens uppdrag avseende kultur- och fritidsverksamheten har nu förtydligats och sammanfattats under § 28. Styrelsens ansvar för besöksnäring har flyttats från § 24 till § 28. Under § 28 förtydligas att inom kultur- och fritidsverksamheten ingår ansvar för bland annat: bibliotek, främjande av kulturutbud inom kommunen, främjande av rörligt friluftsliv, strategiskt ansvar för friluftsliv och rekreationsområden och besöksnäring samt stöd till och samverkan med föreningslivet. Ändringar har markerats i rött i reviderat reglemente och borttagna formuleringar är genomstrukna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-03-21
Reviderat reglemente för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att reviderat reglemente för kommunstyrelsen antas.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Kultur- och fritidsutskottet
till:

KS § 74

DNR KS 2023/106

Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd

Sammanfattning

Kommunen har ansvar för att skydda information och verksamheter som har betydelse för Sveriges säkerhet mot antagonistiska hot såsom spioneri, sabotage och terroristbrott. Kommunen ska även hantera säkerhetsskyddsklassificerad information på ett säkert sätt genom bland annat signalskydd (till exempel kryptering). För att tydliggöra hur Herrljunga kommun ska arbeta för att uppnå rätt säkerhetsskydd finns Riktlinje Herrljunga kommuns Säkerhetsarbete. Den omfattar dock inte arbetet med signalskydd och behöver även i övrigt uppdateras. Titeln är också något missvisande då riktlinjen omfattar säkerhetsskydd (det vill säga Sveriges säkerhet) och inte säkerhet (vilket är ett vidare begrepp och omfattar allt säkerhetsarbete). Ett förslag till ny riktlinje har därför tagits fram som omfattar både signal- och säkerhetsskydd. I nuläget finns det även en Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete som bara omfattar säkerhetsskyddsarbetet. Eftersom det 2021 antogs en övergripande säkerhetspolicy som omfattar även signal- och säkerhetsskyddsarbetet är Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete överflödigt och bör upphävas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-03-27

Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd

Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete (KS 133/2018 610)

Riktlinje Herrljunga Kommuns Säkerhetsarbete (KS 33/2019)

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete (KS 133/2018 610) upphävs.
- Riktlinje Herrljunga Kommuns Säkerhetsarbete (KS 33/2019) upphävs.
- Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd antas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete (KS 133/2018 610) upphävs.

Kommunstyrelsens beslut

2. Riktlinje Herrljunga Kommuns Säkerhetsarbete (KS 33/2019) upphävs.
3. Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd antas.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

DIARIENUMMER: KS 133/2018 610
FASTSTÄLLD: **åååå-mm-dd**
VERSION: 1
SENAS T REVIDERAD: --
GILTIG TILL: Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR: Kommunfullmäktige

Policy

Herrljunga kommuns säkerhetsarbete

Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja

Innehåll

Inledning.....	2
Om säkerhetsarbetet	2
Principer	2
Arbetsätt.....	2
Uppföljning.....	3

Inledning

Denna policy konkretiseras för kommunen i styrdokument Riktlinjer för Säkerhetsarbetet i Herrljunga kommun. Riktlinjerna gäller dock inte för de kommunala bolagen.

Om säkerhetsarbetet

Från den 1 juli 1996 gäller Säkerhetsskyddslag (1996:627) och Säkerhetsskyddsförordning (1996:633). Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om säkerhetsskydd, (RPSFS 2010:03) gäller från december 2009. Från 1 april 2019 börjar en ny säkerhetsskyddslag (2017/18:89) att gälla. Säkerhetsskyddslagen gäller verksamheter hos kommunen samt aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser över vilka kommunen utövar ett rättsligt bestämmande.

Principer

Policyn ska vara normerande, stödjande och kontrollerande. Innehållet ska stödja arbetet med att identifiera hot, sårbarhet, risker och införliva risk- och sårbarhetsanalyser för våra behandlingar. Vidare möjliggöra processer för att genomföra åtgärder som reducerar hot, sårbarheter och risker till acceptabel nivå.

Arbete med säkerhet i Herrljunga kommun ska:

- Vara utformat så att den samhällsviktiga verksamheten inom kommunens ansvarsområden skyddas. På så vis ges även ett skydd för riket. Några exempel på samhällsviktiga verksamheter som kan beröra eller ha betydelse för rikets säkerhet är bland annat energiförsörjning, telekommunikationer, vattenförsörjning, transporter och livsmedelsförsörjning.
- Löpande ses över och utvecklas då omvärld och hot är under ständig förändring.
- Vara kommunicerat till verksamheten, personal ska vara medvetna, utbildade, få information för att nå och upprätthålla högt säkerhetsmedvetande och leva upp till denna policy samt underliggande styrdokument för säkerhet.
- Efterleva krav i lagar, förordningar, föreskrifter och avtal.

Arbetssätt

Herrljunga kommuns säkerhetsarbete ska vara långsiktigt och kontinuerligt och omfatta alla delar i vår verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar för att ett övergripande erforderligt säkerhetsarbete utförs och samordning därav genomförs i kommunen. Kommunstyrelsen utser säkerhetsskyddschef och dess ersättare. Styrelsen i de kommunala bolagen utser säkerhetsskyddschef och dess ersättare för bolagets verksamhet.

Respektive förvaltning och bolag är ansvariga för säkerhetsarbetet inom sin verksamhet.

Säkerhetsskyddet omfattar:

- Fysisk säkerhet
- Informationssäkerhet
- Säkerhetsprövning och säkerhetsklassning
- Säkerhetsanalys
- Säkerhetsskyddsavtal (upphandling)
- Utbildning
- Uppföljning incidenter/anmälningar
- Personsäkerheten

- Demokrati

Gällande informationssäkerhet så har kommunen en särskild policy för detta, den innefattar dock inte kommunens bolag.

Uppföljning

Efterlevnaden av säkerhetspolicy och riktlinjer för säkerhetsarbetet ska regelbundet följas upp. Säkerhetsskyddschefen eller dess ersättare ska rapportera läge och status gällande säkerhet till kommunstyrelsen, rapporteringen ska ske en gång per år. Om särskilda skäl finns, som exempelvis allvarliga incidenter, brister eller behov, ska det motivera ytterligare rapporteringar.

Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd

Sammanfattning

Kommunen har ansvar för att skydda information och verksamheter som har betydelse för Sveriges säkerhet mot antagonistiska hot såsom spioneri, sabotage och terroristbrott. Kommunen ska även hantera säkerhetsskyddsklassificerad information på ett säkert sätt genom bland annat signalskydd (till exempel kryptering). För att tydliggöra hur Herrljunga kommun ska arbeta för att uppnå rätt säkerhetsskydd finns Riktlinje Herrljunga kommuns Säkerhetsarbete (KS 33/2019). Den omfattar dock inte arbetet med signalskydd och behöver även i övrigt uppdateras. Titeln är också något missvisande då riktlinjen omfattar säkerhetsskydd (det vill säga Sveriges säkerhet) och inte säkerhet (vilket är ett vidare begrepp och omfattar allt säkerhetsarbete). Ett förslag till ny riktlinje har därför tagits fram som omfattar både signal- och säkerhetsskydd. I nuläget finns det även en Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete (KS 133/2018 610) som bara omfattar säkerhetsskyddsarbetet. Eftersom det 2021 antogs en övergripande säkerhetspolicy (KS 2021-161) som omfattar även signal- och säkerhetsskyddsarbetet är Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete överflödig och bör upphävas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2023-03-27
Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd
Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete (KS 133/2018 610)
Riktlinje Herrljunga Kommuns Säkerhetsarbete (KS 33/2019)

Förslag till beslut

Policy Herrljunga kommuns säkerhetsarbete (KS 133/2018 610) upphävs.
Riktlinje Herrljunga Kommuns Säkerhetsarbete (KS 33/2019) upphävs.
Riktlinje för signal- och säkerhetsskydd antas.

Anette Falk
Säkerhetschef

Expedieras till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom	
till:	Socialnämnd Internservicenämnd Samhällsbyggnadsnämnd Bildningsnämnd Servicenämnd

Ändring av datum för kommunfullmäktiges sammanträde i december

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog sammanträdesplan för 2023 i september 2022 (KF § 139 2022-09-19). Då beslutades det att kommunfullmäktiges sammanträde i december ska äga rum den 18 december. Kommunfullmäktiges sammanträden i december brukar traditionsenligt efterföljas av julavslutning och avtackning av tidigare anställda. Det har dock visat sig vara svårt att upprätthålla denna tradition om mötet hålls så sent som den 18 december. Att tidigare lägga mötet till måndagen den 11 december eller tisdagen den 12 december är inte möjligt då det förekommer sammanträden för kommunstyrelsen och socialnämnden de datumen. Jag föreslår därmed att decembermötet 2023 hålls onsdagen den 13 december.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2023-04-25

Ordförandens förslag till beslut

Kommunfullmäktiges sammanträde den 18 december 2023 flyttas till den 13 december 2023.

Björn Wilhelmsson (S)
Ordförande kommunfullmäktige

§ 42 Revisionsrapport samordnad funktion för dataskyddsbud

Diarienummer: 2023/SKF0133

Beslut

Direktionen ger kansliet i uppdrag att återkomma med förslag på åtgärder utifrån granskningsrapporten till Direktionens sammanträde den 9 juni 2023

Sammanfattning

Insatt AB har på uppdrag av Revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund genomfört en fördjupad granskning av dataskyddsbudens verksamhet inom Sjuhärads kommunalförbund. Det övergripande syftet med granskningen var att undersöka de förutsättningar kommunalförbundets dataskyddsbud har för att verka gentemot de medlemskommuner som deltar i samverkan och att granska dataskyddsbudens arbetssätt med fokus på följsamhet mot lagar och prioritering av granskningsarbetet.

Revisorerna bedömer att förutsättningarna i huvudsak är tillräckliga samt att verksamheten bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. I granskningen framkommer dock flera utvecklingsområden och rekommendationer. Revisorerna rekommenderar Sjuhärads kommunalförbund och kommunerna att bl.a. renodla dataskyddsbudens roll och utreda hur ett proaktivt arbete när det gäller efterlevnad av lagar och regler inom området kan genomföras och vem som ansvarar för det.

Svar från Direktionen med planerade åtgärder ska vara revisorerna tillhanda senast 2023-06-22. Missivet med bilagd rapport ska även tillställas respektive medlemskommun och deras revisorer för kännedom.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

2023-03-22

Direktionen Sjuhärads kommunalförbund
Samtliga medlemskommuner i Sjuhärads kommunalförbund

GRANSKNING AV SAMORDNAD FUNKTION FÖR DATASKYDDSOMBUD

Insatt AB har på uppdrag av Revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund genomfört en fördjupad granskning av dataskyddsombudens verksamhet inom Sjuhärads kommunalförbund. Det övergripande syftet med granskningen var att undersöka de förutsättningar kommunalförbundets dataskyddsombud har för att verka gentemot de medlemskommuner som deltar i samverkan och att granska dataskyddsombudens arbetssätt med fokus på följsamhet mot lagar och prioritering av granskningsarbetet.

Granskningen visar att det finns goda förutsättningar för dataskyddsombuden att verka inom förbundet, att arbeta mot de anslutna kommunerna och att upprätthålla ett lagenligt rätt prioriterat arbetssätt. Dock står funktionen inför andra utmaningar nu jämfört med när den inrättades. En stor mängd kontaktytor och tillkommande administration, som växer ju fler kommuner som ansluter sig, och generellt sett högre nivå och mer tidskrävande arbete gör att det tidsutrymme som tidigare fanns för dataskyddsombuden nu är borta.

Vi bedömer att de förutsättningar kommunalförbundets dataskyddsombud har för att verka inom förbundet och gentemot de medlemskommuner som deltar i samverkan i huvudsak är tillräckliga samt att verksamheten bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. I granskningen framkommer dock flera utvecklingsområden och rekommendationer. Vi rekommenderar Sjuhärads kommunalförbund och kommunerna att bl.a. renodla dataskyddsombudens roll och utreda hur ett proaktivt arbete när det gäller efterlevnad av lagar och regler inom området kan genomföras och vem som ansvarar för det.

I övrigt hänvisar vi till granskningsresultat och rekommendationer i bilagd rapport.

Missiv med bilagd rapport tillställs Direktionen i Sjuhärads kommunalförbund. Svar från Direktionen med planerade åtgärder emotses senast 2023-06-22. Missivet med bilagd rapport tillställs även respektive medlemskommun och deras revisorer för kännedom.

Boris Preijde

Marijke Hallencreutz

Ingrid Isaksson

Weine Eriksson

Malin Myrman

Bilaga: Rapport avseende granskning av samordnad funktion för dataskyddsombud, Boråsregionen Sjuhärads Kommunalförbund

Borås Stads Revisionskontor

Besöksadress: Sturegatan 42

Postadress: Borås Stad, Revisionskontoret, 501 80 Borås

Webbplats: boras.se/revisionskontoret

Telefonnummer: 033-35 71 56

E-post: revisionskontoret@boras.se

Boråsregionen Sjuhärad Kommunalförbund

Granskning av samordnad funktion för
dataskyddsombud

REVISIONSRAPPORT

2023-03-15

Antal sidor: 35

Erik Österberg, jurist

Mats Herling, jurist

Insatt AB

Kyrkogatan 4

553 16 Jönköping

www.insatt.com

Jerker Stenqvist, auktoriserad revisor och certifierad kommunal revisor

SQ Revision & Rådgivning AB

Hörngatan 1

573 42 Tranås

Innehåll

1.	Inledning.....	4
1.1	Bakgrund.....	4
1.2	Syfte och revisionsfrågor	5
1.3	Metod.....	6
1.4	Avgränsning och disposition.....	6
2.	Allmän juridisk utgångspunkt – dataskyddsombud.....	7
3.	Resultatet av granskningen	8
3.1	Vilka förväntningar, uppdrag eller mål finns från anslutna kommuner?.....	8
3.1.1	Utgångspunkter.....	8
3.1.2	Förväntningar, uppdrag och mål hos anslutna kommuner	9
3.1.3	lakttagelser och bedömning.....	10
3.2	Vilka avtal/överenskommelser finns upprättade med respektive kommun?	10
3.2.1	Utgångspunkter.....	10
3.2.2	Upprättade avtal/överenskommelser	11
3.2.3	lakttagelser och bedömning.....	11
3.3	Tydlig ansvarsfördelningen mellan dataskyddsombuden och kommunerna?	11
3.3.1	Utgångspunkter.....	11
3.3.2	Ansvarsfördelningen mellan dataskyddsombuden och kommunerna	12
3.3.3	lakttagelser och bedömning.....	13
3.4	I vilken utsträckning uppfyller granskningsverksamheten de lagkrav som finns inom området?.....	14
3.4.1	Utgångspunkter.....	14
3.4.2	Dataskyddsombudens granskningsverksamhet.....	15
3.4.3	lakttagelser och bedömning.....	18
3.5	Är prioriteringen i granskningsarbetet lämplig med hänsyn till granskningsområde och typen av granskningsobjekt?	20
3.5.1	Utgångspunkter.....	20
3.5.2	Prioriteringen i granskningsarbetet utifrån granskningsområde och granskningsobjekt	20
3.5.3	lakttagelser och bedömning.....	21

3.6	Är bemanningen och resurser för dataskyddsombuden tillräckliga för verksamhetens uppgift?.....	21
3.6.1	Utgångspunkter.....	21
3.6.2	Dataskyddsombudens bemanning och resurser	22
3.6.3	lakttagelser och bedömning.....	25
3.7	Är dataskyddsombudens rådgivning och utbildningsinsatser tillräckliga?	26
3.8	Om dataskyddsombudens rådgivning är tillräcklig	26
3.8.1	Utgångspunkter.....	26
3.8.2	Dataskyddsombudens rådgivning	27
3.8.3	lakttagelser och bedömning.....	28
3.9	Om utbildningen ombuden tillhandahåller verksamheterna är tillräcklig	29
3.9.1	Utgångspunkter.....	29
3.9.2	Utbildning som dataskyddsombuden tillhandahåller verksamheterna	30
3.9.3	lakttagelser och bedömning.....	30
4.	Sammanfattande slutsatser och rekommendationer.....	32

1. Inledning

Vi har av revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund fått i uppdrag att granska hur kommunalförbundets dataskyddsombud verkar inom förbundet och gentemot de medlemskommuner som deltar i samverkan.

1.1 Bakgrund

Allmänna dataskyddsförordningen EU 2016/679¹ (härefter "GDPR", "dataskyddsförordningen" eller "förordningen") trädde i kraft den 25 maj 2018, gäller i hela EU och ersatte i Sverige den äldre Personuppgiftslagen (1998:204) (PUL) från 1998. Det främsta syftet med dataskyddsförordningen är att bidra till starkare skydd för individers integritet och större makt för enskilda att kunna bestämma över sina personuppgifter. Andra syften med dataskyddsförordningen är att modernisera dataskyddsdirektivets regler från 1995 och att anpassa dessa till det nya digitala samhället. Såväl offentliga som privata verksamheter behöver anpassa hanteringen av personuppgifter så att den uppfyller gällande regler i dataskyddsförordningen och kompletterande nationell lagstiftning². Förordningen kräver att vissa verksamheter utser ett dataskyddsombud. I de fall personuppgiftsbehandling utförs av en myndighet eller ett offentligt organ ska personuppgiftsansvarig utse dataskyddsombud. Eftersom de kommunala nämnderna är personuppgiftsansvariga och offentliga organ behöver de utse dataskyddsombud.

I februari 2018 beslutades att inrätta en delregional funktion för dataskyddsombud inom Boråsregionen Sjuhärads Kommunalförbund (härefter "samverkan"). Funktionen innebär att dataskyddsombud verkar och är organiserade inom kommunalförbundet och agerar dataskyddsombud till de kommuner som önskar delta i samverkan. Kostnaden fördelas mellan deltagande kommuner.

Den utredning som föregick beslutet anger följande fördelar med en samverkansorganisation inom kommunalförbundet;

- Kommunalförbundet erbjuder en befintlig samverkansorganisation med styrning från respektive kommun.
- Dataskyddsombuden erbjuds en självständig roll i förhållande till kommunerna som ligger väl i linje med intentionerna i den nya dataskyddsförordningen.
- Samverkan kring dataskyddsombud skapar förutsättningar för en robust bemanning.
- Samverkan kring dataskyddsombud ger goda förutsättningar att erbjuda kommunerna den kompetensbredd som förordningen föreskriver.

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

² Se bl.a. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (Kompletteringslagen).

Sedan 2018 har dataskyddsbuden verkat som dataskyddsbud åt kommunerna Bollebygd, Borås stad, Herrljunga, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda, ett antal kommunala bolag samt Södra Älvsborgs Räddningsförbund (SÄRF) och Sjuhärads Samordningsförbund (härefter "deltagande/anslutna kommuner"). Verksamheten finansieras genom en fast avgift per deltagande kommun samt en rörlig del baserad på kommunens antal invånare.

Sedan den 1 januari 2022, då även Marks kommun anslöt sig till samverkan, har både grundkostnaden och den kommuninvånarbaserade kostnaden räknats om för att den totala budgeten för verksamheten inte skulle öka. På så vis har uppdragets omfång utökats utan att funktionens resurser ökat.

På uppdrag av revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund genomförde revisionskontoret i Borås Stad 2021 en förstudie som syftade till att undersöka hur kommunalförbundets dataskyddsbud verkar inom förbundet och gentemot de medlemskommuner som deltar i samverkan. Revisionskontorets övergripande slutsats var att det fanns förutsättningar för vidare fördjupad granskning inom området. Innevarande syfte tar avstamp i slutsatserna från förstudien.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar, i enlighet med kraven i upphandlingsunderlagen, till att undersöka de förutsättningar kommunalförbundets dataskyddsbud har för att verka inom förbundet och gentemot de medlemskommuner som deltar i samverkan. Projektet innefattar även en granskning av funktionens arbetssätt med fokus på följsamhet mot lagar och prioritering av tillsynsarbetet med hänsyn till granskningsobjekten.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- Vilka förväntningar, uppdrag eller mål finns från anslutna kommuner?
- Vilka avtal/överenskommelser finns upprättade med respektive kommun?
- Är ansvarsfördelningen tydlig mellan dataskyddsbuden och kommunerna?
- I vilken utsträckning uppfyller dataskyddsbudens granskningsverksamhet de lagkrav som finns inom området?
- Är prioriteringen hos granskningsarbetet lämpligt med hänsyn till granskningsområde och typen av granskningsobjekt?
- Är bemanningen och resurser för dataskyddsbuden tillräckliga för verksamhetens uppgift?
- Är dataskyddsbudens rådgivning och utbildningsinsatser tillräckliga?

1.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Studium och genomgång av relevanta styrdokument, granskningsunderlag och andra underlag, samt
- Intervjuer och avstämningar med dataskyddsombuden Magnus Blomqvist och Dan Bodin samt dataskyddssamordnare i tre kommuner av olika storlek (Borås stad, Ulricehamn och Vårgårda).

Intervjuanteckningarna har faktakontrollerats av respektive intervjuperson. Rapporten har faktakontrollerats av granskningsledare Samuel Kaufman och granskningsmedarbetare Anna Duong vid revisionskontoret i Borås Stad för revisorerna i Sjuhärads Kommunalförbunds räkning.

1.4 Avgränsning och disposition

Granskningen har avgränsats till att omfatta verksamhetsorganisationen för Sjuhärads kommunalförbund och de revisionsfrågor som uppställts i förfrågningsunderlaget för den offentliga upphandling (och i syftet ovan) genom vilken Insatt tilldelades uppdraget.

Uppdragets omfång har inte tillåtit intervjuer med företrädare för samtliga anslutna kommuner, varför det avgränsats till tre kommuner av olika storlek.

[Kapitel 2](#) innehåller en allmän juridisk utgångspunkt med genomgång av lagkraven i främst artikel 37 - 39 i förordningen.

I [Kapitel 3](#) följer själva resultatet av granskningen. För att besvara syftet och revisionsfrågorna samt för att på ett tydligt och övergripande sätt presentera resultatet delas kapitel 3 (i regel) in i ett avsnitt per revisionsfråga. I syfte att ge vägledning och för tydliggörandet av de kriterier som vi har granskat mot, inleds avsnitten med sammanfattande beskrivningar av krav i gällande rätt, styrdokument eller i vissa fall andra föresatser. Därefter innehåller avsnittet en sammanfattning av vad som framkommit i intervjuerna och i begärda underlag. I slutet av varje avsnitt sammanfattas våra iakttagelser, bedömningar och identifierade brister samt i vissa fall förslag på förbättringsåtgärder. Även om genomförda intervjuer utgått ifrån de fasta revisionsfrågorna har vi försökt hålla dem öppna och ganska fria, med förhoppningen om att ett öppet samtalsklimat medför fler och bättre synpunkter. Detta har gett ytterligare intressanta iakttagelser, uppslag och synpunkter som egentligen ligger utanför revisionsfrågorna. Eftersom vi tror att såväl kommunalförbundet, de anslutna kommunerna som dataskyddsombuden kan ha nytta av dessa iakttagelser har dessa inkluderats i rapporten och under de avsnitt de passerat bäst.

I [Kapitel 4](#) sammanfattar vi våra slutsatser.

2. Allmän juridisk utgångspunkt – dataskyddsombud

Om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet (härefter benämnt "den personuppgiftsansvarige") är en myndighet eller ett offentligt organ, får ett enda dataskyddsombud utnämnas för flera sådana myndigheter eller organ, med hänsyn till deras organisationsstruktur och storlek. Dataskyddsombudet får agera för sådana sammanslutningar och andra organ som företräder personuppgiftsansvariga. Dataskyddsombudet ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer och, i synnerhet, sakkunskap om lagstiftning och praxis avseende dataskydd samt förmågan att fullgöra de uppgifter som avses i artikel 39. Dataskyddsombudet får ingå i den personuppgiftsansvariges personal, eller utföra uppgifterna på grundval av ett tjänsteavtal. Det är alltså tillåtet att anlita en utomstående uppdragstagare. Den personuppgiftsansvarige ska offentliggöra dataskyddsombudets kontaktuppgifter och meddela dessa till tillsynsmyndigheten.

Av artikel 39 dataskyddsförordningen framgår att dataskyddsombudet ska ha *minst* följande uppgifter:

- A. informera och ge råd till den personuppgiftsansvarige, och de anställda som behandlar personuppgifter om vilka skyldigheter de har enligt dataskyddsförordningen och andra dataskyddsbestämmelser;
- B. övervaka efterlevnaden
 - 1. av denna förordning,
 - 2. av andra av unionens eller medlemsstaternas dataskyddsbestämmelser och
 - 3. av den personuppgiftsansvariges strategi för skydd av personuppgifter, inbegripet
 - ansvarstilldelning,
 - information till och utbildning av personal som deltar i behandling och tillhörande granskning.

Dataskyddsombudet har även vissa anknyttande skyldigheter:

- C. på begäran ge råd vad gäller konsekvensbedömningen avseende dataskydd;
- D. samarbeta och vara kontaktperson för tillsynsmyndigheten i frågor som rör behandling, inbegripet förhandssamråd, samt
- E. vara kontaktbar för registrerade som vill utöva sina rättigheter eller som har frågor om personuppgiftsbehandlingen.

Dataskyddsombudet ska, när det gäller dennes genomförande av sina uppgifter, vara bundet av sekretess eller konfidentialitet i enlighet med unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt.

Av förordningen följer även krav på den personuppgiftsansvarige att bland annat säkerställa att dataskyddsombudet på ett korrekt sätt och i god tid deltar i alla frågor som rör skyddet av personuppgifter. Dessutom ska den personuppgiftsansvarige stödja dataskyddsombudet i

dennes arbete genom att tillhandahålla de resurser som krävs för genomförandet av ombudets uppgifter samt ge tillgång till personuppgifter och behandlingsförfaranden. Därtill ska den personuppgiftsansvarige bidra till upprätthållandet av dataskyddsombudets sakkunskap, till exempel genom att vid behov erbjuda utbildning inom området. Den personuppgiftsansvarige ska säkerställa att dataskyddsombudet inte tar emot instruktioner som gäller utförandet av dataskyddsombudets uppgifter ovan. Dataskyddsombudet får fullgöra andra uppgifter och uppdrag. Den personuppgiftsansvarige ska se till att sådana uppgifter och uppdrag inte leder till en intressekonflikt.³

3. Resultatet av granskningen

3.1 Vilka förväntningar, uppdrag eller mål finns från anslutna kommuner?

3.1.1 Utgångspunkter

Dataskyddsverksamheten inom Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund inklusive den samordnade dataskyddsombudensfunktionens uppdrag, syften och mål kan sammanfattas enligt följande. Dataskyddsverksamheten inom kommunalförbundet är en samverkan som syftar till att (kostnads)effektivt ge medlemskommunerna kunskap och erfarenhet i dataskyddsfrågor. Kommunalförbundet ska erbjuda en samverkansorganisation med styrning från respektive kommun. Dataskyddsombuden erbjuds en självständig och oberoende roll i förhållande till de personansvariga verksamheterna på kommunerna i enlighet med intentionerna i dataskyddsförordningen. Samverkan kring dataskyddsombud ämnar skapa förutsättningar för en robust bemanning.

Samverkan kring dataskyddsombud ger goda förutsättningar att erbjuda kommunerna den kompetensbredd som förordningen föreskriver. Medlemmarna i Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund ska känna att de har bra tillgänglighet till dataskyddsombuden och därmed känna trygghet gällande hur den personliga integriteten hanteras inom den egna organisationens olika verksamheter.

Samverkansformens övergripande målsättning är att säkerställa ett gott skydd av den personliga integriteten genom att ge medlemskommunerna möjlighet att skaffa sig kontroll över de vitala delarna i dataskyddsförordningen och ge dem verktyg att motverka och minska antalet personuppgiftsincidenter.

Dataskyddsombuden erbjuder sin kompetens och ger service åt verksamheterna, dess personal samt kommunmedlemmar genom rådgivning, information, utredningar och

³ Artikel 38.6 dataskyddsförordningen.

utbildningsinsatser. I de fall det behövs, ges också stöd och hjälp i att bedöma hur personuppgiftsincidenter ska hanteras.⁴

I Figur 1 illustreras dataskyddsombudens årliga aktiviteter som ingår i deras uppdrag.

Figur 1

3.1.2 Förväntningar, uppdrag och mål hos anslutna kommuner

Det har under granskningen framkommit att anslutna kommuner i huvudsak har följande förväntningar, uppdrag och mål på dataskyddsombudsfunktionen och dataskyddsombuden. Mot bakgrund av att funktionen inrättats för att de anslutna kommunerna ska få dataskyddsombud som är lättillgängliga, vilket i sin tur motiverat att två dataskyddsombud anställts på heltid av kommunalförbundet, förväntar sig de anslutna kommunerna att dataskyddsombuden är just lätta att nå, att de besitter expertkunskap samt att de enbart sysslar med dataskydd och strikt angränsade frågor. I slutänden handlar förväntningarna om att få valuta för avsatta kommunmedel. Mer specifikt förväntar sig de anslutna kommunerna att dataskyddsombuden

- besitter spetskunskap inom området så att deras dataskyddskontakter kan vända sig till dem vid svårare frågor för att få korrekta, välbägrundade och verksamhetsnära svar och vägledning,
- ska kunna hålla generella utbildningar inom dataskydd och

⁴ Budget 2021 för Sjuhäradskommunalförbund.

- tar fram och utformar vissa rutindokument.

Hos dataskyddsombuden finns en medvetenhet om att de anslutna kommunerna vill ha valuta för pengarna och därigenom att dataskyddsombuden ska synas och höras ute i kommunerna och deras olika verksamheter. Eftersom dataskyddsarbetet inte utgör kärnverksamheten och därför kan förbises av vissa enheter eller i vissa situationer jobbar dataskyddsombuden behovsbaserat och försöker ta större kontakt med de enheter där de ser behoven. Utifrån kraven i rollen dataskyddsombud avseende dels ombudets oberoende, dels den granskning av verksamheten som behöver utföras, kan de inte bistå de olika enheterna med att skriva dokument och rutiner, eftersom effekten skulle bli att de i förlängningen granskar sig själva.

3.1.3 Iakttagelser och bedömning

Vår bedömning är att de anslutna kommunerna till övervägande del har rimliga förväntningar på samverkansfunktionen och dataskyddsombuden utifrån kommunalförbundets uppdrag och mål för samverkan. Dataskyddsombuden är i sin tur väl införstådda med dessa förväntningar tillika på vilket sätt de kan och inte kan bistå de olika enheterna utifrån rollens begränsningar (främst vad gäller oberoende). Mot bakgrund av samverkansfunktionens utformning och att två tjänster tillsatts för att tillse samtliga kommuners behov av tillgängliga dataskyddsombud delar vi kommunernas uppfattning om att de ska kunna förvänta sig att dataskyddsombuden är lätta att nå samt syns och hörs i verksamheten.

Eftersom kommunernas förväntningar och mål på dels dataskyddsamverkan, dels dataskyddsombuden samt vår bedömning av hur dessa förväntningar och mål uppfylls genomsyrar resterande revisionsfrågor har vi valt att lägga våra ytterligare iakttagelser och bedömningar efter att dessa frågor besvarats i de sammanfattande slutsatserna under [Kapitel 4](#).

3.2 Vilka avtal/överenskommelser finns upprättade med respektive kommun?

3.2.1 Utgångspunkter

Uppdraget är personligt och ska beslutas av varje nämnd som ombudet arbetar för. Dataskyddsombudet får ingå i den personuppgiftsansvariges personal, eller utföra uppgifterna på grundval av ett tjänsteavtal. Det är alltså tillåtet att anlita en utomstående uppdragstagare. Den personuppgiftsansvarige ska säkerställa att dataskyddsombudet inte tar emot instruktioner som gäller utförandet av dataskyddsombudets uppgifter.⁵

Vid tiden för förstudien (från september 2022) som föranledde innevarande granskning fanns inte (uppdaterade) avtal eller överenskommelse med respektive kommun upprättade. Det

⁵ Artikel 38.3 dataskyddsförordningen.

som fanns var den överenskommelse som upprättats i kommunchefgruppen. Förbundet hade tagit fram ett avtalsutkast för vid tidpunkten nyligen anslutna Marks kommun och skulle ingå avtal med respektive ansluten kommun med utgångspunkt i nämnda avtalsutkast.

3.2.2 Upprättade avtal/överenskommelser

Vid tiden för vår granskning har de intervjuade uppgett att avtal finns på plats med de anslutna kommuner samt att dessa bygger på samma avtalsstruktur och mall. Det står inte något i kommunalförbundsordningen om dataskyddsombudens arbete. Det är dataskyddsombudens verksamhetsplan som styr deras arbete. Alla personuppgiftsansvariga enheter ska ha utsett dataskyddsombud, vilket dataskyddsombuden har kontrollerat genom att begära ut uppgifter från tillsynsmyndigheten Integritetskyddsmyndigheten (IMY). Vidare har de intervjuade uppgett att avtalen är relativt kortfattade och att de mer eller mindre klargör att samverkan och dataskyddsombud tillhandahålls men utan detaljer om hur uppdraget ska utföras mot bakgrund av förordningens krav på dataskyddsombudets oberoende ställning. Vi har begärt och fått ta del av ett sådant avtal.

3.2.3 Iakttagelser och bedömning

De intervjuade har uppgett att de avtal som saknades/inte var uppdaterade (efter att Marks kommun anslutit sig) vid tiden för förstudien nu har upprättats, vilket självklart ses som positivt. En av de anslutna kommunernas företrädare var dock osäker på om något avtal finns upprättat. Avtalsinnehållet och att avtalslydelsen undviker att beskriva hur dataskyddsombudsuppdraget ska utföras ligger väl i linje med förordningen och att den personuppgiftsansvarige ska säkerställa att dataskyddsombudet inte tar emot instruktioner som gäller utförandet av dennes uppgifter. Vi har inget att anmärka på innehållet vad gäller det upprättade avtal vi tagit del av. Vårt uppdrag har inte medgett tiden att kontrollera att alla anslutna kommuner verkligen har avtal med kommunalförbundet. Med tanke på det och osäkerheten i en av de intervjuade kommunerna rekommenderar vi att man säkerställer att avtal med respektive kommun finns upprättat.

3.3 Tydlig ansvarsfördelningen mellan dataskyddsombuden och kommunerna?

3.3.1 Utgångspunkter

Personuppgiftsansvariga nämnder i varje kommun ansvarar för att förordningens regler följs. Det är alltså organisationen och inte dataskyddsombudet som ansvarar för regelefterlevnaden. Därför måste organisationen ha rutiner och arbeta på ett sådant sätt att krav efterföljs. Om en organisation inte har följt reglerna är det organisationen som bär ansvaret, inte ombudet.

Dataskyddsombudet ska kunna agera självständigt och oberoende i organisationen. De personuppgiftsansvariga nämnderna inom kommunen ansvarar för att ombudet får det stöd, de befogenheter och tillräckliga resurser som krävs för att kunna utföra sitt uppdrag på ett effektivt och oberoende sätt. Ombudet ska också ges möjlighet att delta i alla frågor som rör dataskydd och rapportera direkt till högsta förvaltningsnivå. I uppdraget ingår även den rådgivande rollen - dataskyddsombudet ska informera och ge råd till dels den personuppgiftsansvarige, dels de anställda som behandlar personuppgifter, om vilka skyldigheter de har enligt dataskyddsförordningen och andra dataskyddsbestämmelser.⁶

3.3.2 Ansvarsfördelningen mellan dataskyddsombuden och kommunerna

Inledningsvis ska sägas att dataskyddsombuden är anställda av kommunalförbundet och är således formellt sett självständiga gentemot de anslutna kommunerna.

Granskningen visar att alla intervjuade är medvetna om att det är verksamheterna som ska sköta det löpande dataskyddsarbetet och att dataskyddsombuden mer agerar som stöd i denna del. Detta hänger även ihop med dataskyddsombudets oberoende och granskande roll. Angående rollen har en ansluten kommun uppfattat en viss otydlighet. Den har tagit exemplet att dataskyddsombuden velat vara med på återkommande möten i ett större digitaliseringsprojekt, men samtidigt undanbett sig att upprätta enklare rutiner för dataskydd. Kommunen har uppgett att dataskyddsombuden inte borde sitta med på varje sådant möte utifrån dels deras oberoende roll, dels att de bjudit in sig till mötena i digitaliseringsprojektet för att snarare bidra med sin digitaliseringskompetens (från genomgången digitaliseringsutbildning) än sin dataskyddskompetens. Kommunen har upplevt en viss dubbeltydighet från dataskyddsombudens sida beträffande hur de förhåller sig till den oberoende rollen, genom att de i ena stunden vill delta i det löpande arbetet (genom att delta i möten), men inte vill upprätta rutindokument i den andra. Det råder konsensus mellan de intervjuade kommunerna att de vill kunna vända sig till och nyttja dataskyddsombuden som experter på dataskydd, när de själva kör fast i en fråga. En ansluten kommun har uttryckt det som att de vill kunna ställa en fråga till dataskyddsombuden, få ett svar och sedan gå vidare själva, utan att ombuden erbjuder sig att löpande sitta med på möten. I varje fall ska dataskyddsombuden inte delta i möten för att bidra med kompetens de råkar ha vid sidan av den strikt dataskyddsmässiga. En annan kommun tycker dock att ansvarsfördelningen är mycket otydlig, den har inte förstått vad dataskyddsombudens uppdrag är och vad de kan förvänta sig från dem. Ombuden visar sig inte i kommunen förutom i samband med granskning och mognadsmatris.

Dataskyddsombuden har uppgett att de möts av uppskattning när de väl besöker de anslutna kommunerna och dess enheter. Folk ställer upp och hjälper till att boka möten med mera varför mottagligheten på kommunerna är god. Någon enhet har uttryckt att

⁶ Artikel 38.3 dataskyddsförordningen.

dataskyddsombuden inspirerar dem att fortsätta med dataskyddsarbetet. De flesta av verksamheterna har visat uppskattning i att dataskyddsombuden har varit tydliga men att verksamheterna själva har fått ta ansvar för att bygga upp sitt dataskyddsarbete utifrån ombudens framtagna processer och strukturer. Däremot skiljer det sig markant hur de olika enheterna klarat av att sköta dataskyddsarbetet under eget ansvar. "Det kan beskrivas som att många är gröna, en del gula och flera röda". De enheter som inte tagit tag i dataskyddsarbetet förstår egentligen inte att det är de som har ansvaret och att de är personuppgiftsansvariga. De har varken intresse eller fokus. Det är framför allt en enhet där både dataskyddsombuden och omgivande förvaltningar påpekat brister år efter år. Vad dataskyddsombuden fått till svar är att enheten inte kan området och att den varken har budget eller personal. I det fallet har dataskyddsombuden känt sig tvingade att lyfta bristerna för nämnden. Bristerna har varit tydliga i varje års granskning. Angående "de röda" enheterna önskar dataskyddsombuden, eftersom processer och strukturer redan är satta, att dessa enheter börjar förstå och ta sitt ansvar. De ser fördelar med en uppstart med en metodledare som går in och "får i gång" dessa enheter och att det avsätts resurser så att enheterna får administration att ta till sig vad dataskyddsombuden säger. De på enheterna vet inte hur formulären ombuden tagit fram fungerar och klarar för tillfället inte av systematiskt dataskyddsarbete.

3.3.3 *lakttagelser och bedömning*

Dataskyddsombuden har byggt upp ett ramverk för kommunernas och dessas organisatoriska enheternas dataskyddsarbete. Det löpande dataskyddsarbetet ska alltså bedrivas på de organisatoriska enheterna och ombuden ska arbeta med regelbunden tillsyn och rådgivning, vilket ligger i linje med syftet bakom regelverket och dess bestämmelser för dataskyddsombudsrollen. Eftersom det är varje nämnd som är personuppgiftsansvarig och dataskyddsombudets roll inbegriper kontrollverksamhet är det ändamålsenligt att ombuden undviker för stor inblandning i det fortlöpande dataskyddsarbetet. Även ett resursfördelningsperspektiv kräver en avvägning av dataskyddsombudens deltagande i det dagliga dataskyddsarbetet. Antalet registrerade i kommunerna som de är dataskyddsombud för och effektivitetsaspekten motiverar ytterligare att det inte är dataskyddsombuden som utför det dagliga dataskyddsarbetet.

Ansvarsfördelningen kräver även att samtliga enheter tar sitt ansvar och verkligen utför sitt dataskyddsarbete. Granskningen visar att nivån och intresset för dataskyddsfrågor skiljer sig stort mellan olika kommuner och olika enheter. Anledningar som nämns till att vissa enheter inte bedriver ett aktivt arbete är bland andra brist på resurser, kunskap eller vilja. Det formella ansvaret är korrekt fördelat, men samtliga enheter måste utföra sin del. Vi vill påminna samtliga enheter om deras respektive ansvar och uppmana verksamhetsledningarna och personuppgiftsansvariga nämnder att tillsätta resurser och prioritera dataskyddsarbetet. Häri ingår även att involvera dataskyddsombuden i besluts- och arbetsprocesser med påverkan på dataskyddsarbetet, vilket krävs enligt artikel 38 dataskyddsförordningen.

Av vad som framgår ovan under avsnitt [3.3.1](#) ska ombudet ha en oberoende roll men samtidigt ges möjlighet att delta i alla frågor som rör dataskydd. Vidare får dataskyddsombudet fullgöra andra uppgifter och uppdrag. Den personuppgiftsansvarige ska se till att sådana uppgifter och uppdrag inte leder till en intressekonflikt.

Mer konkret kan vi se fördelar med att dataskyddsombuden deltar på vissa möten och i synnerhet ges möjlighet att komma med dataskyddsperspektivet i alla frågor där personuppgiftsbehandling förekommer (inbegripet digitaliseringsprojekt). Det finns inte heller något formellt som hindrar att dataskyddsombudet, utöver dataskydd, fullgör andra uppgifter och uppdrag. Vi kan även förstå kommunens upplevelse av tvetydighet att dataskyddsombuden ska ges möjlighet att delta i alla frågor som rör dataskydd men inte bör upprätta rutiner och riktlinjer utifrån den oberoende rollen. Förordningens ramar för dataskyddsombud förmedlar dock en ganska komplicerad rollbeskrivning som innehåller dels en granskande-, dels en stöttande och rådgivande del. Det är denna rollbeskrivning vi har att förhålla oss till och granska mot. Med det sagt och även om dataskydd, informationssäkerhet och digitalisering är områden som ofta överlappar varandra, delar vi kommunens syn på fördelarna med om dataskyddsombudens roll vore mer renodlad. Ombuden borde således syssla med dataskydd så långt det är möjligt, speciellt eftersom de har så pass många registrerade att vara dataskyddsombud för⁷. Att då delta i återkommande möten för att bidra med andra kompetenser de råkar ha ligger enligt vår bedömning utanför kommunalförbundets dataskyddsombuds uppdrag. Detta speciellt sett i ljuset av att vissa kommuner upplever att dataskyddsombuden sällan visar sig hos dem.

3.4 I vilken utsträckning uppfyller granskningsverksamheten de lagkrav som finns inom området?

3.4.1 Utgångspunkter

De lagkrav som finns för dataskyddsombudets granskningsverksamhet är som följer. Av artikel 39.1 b) GDPR framgår att dataskyddsombudet ska granska efterlevnaden

- av förordningen,
- av andra dataskyddsbestämmelser och
- av den personuppgiftsansvariges övergripande strategi för skydd av personuppgifter, (inbegripet ansvarstilldelning, information till och utbildning av personal som deltar i behandling och tillhörande granskning).

Några mer specifika detaljer eller någon ledning för hur, hur ofta eller vad som ska granskas ges inte.

⁷ Se avsnitt 3.6.2, s. 25, i denna rapport.

Däremot framgår av artikel 39.2 att dataskyddsombudet vid utförandet av sina arbetsuppgifter, inbegripet granskning, ska ta vederbörlig hänsyn till de risker som är förknippade med behandling av personuppgifter, med beaktande av behandlingens

- art,
- omfattning,
- sammanhang och
- syften.

Bestämmelsen innebär enligt Artikel 29-gruppen att dataskyddsombudet ska prioritera sin verksamhet och inrikta sitt arbete på eventuella problem som utgör en högre risk för dataskyddet.⁸

I skäl 75 berörs vilka riskerna för fysiska personers rättigheter och friheter kan vara. Sannolikhetsgraden och allvaret för riskerna för fysiska personers rättigheter och friheter kan sammanfattas till personuppgiftsbehandling som skulle kunna medföra

- fysiska, materiella eller immateriella skador, i synnerhet om behandlingen kan leda till
 - o diskriminering,
 - o identitetsstöld eller bedrägeri,
 - o ekonomisk förlust, skadat anseende,
 - o förlust av konfidentialitet när det gäller personuppgifter som omfattas av tystnadsplikt,
 - o obehörigt hävande av pseudonymisering
 - o eller annan betydande ekonomisk eller social nackdel,
- om registrerade kan berövas sina rättigheter och friheter eller hindras att utöva kontroll över sina personuppgifter,
- om känsliga personuppgifter behandlas,
- om personliga aspekter bedöms i syfte att skapa eller använda personliga profiler (profilering),
- om det sker behandling av personuppgifter rörande sårbara fysiska personer, framför allt barn, eller
- om behandlingen inbegriper ett stort antal personuppgifter och gäller ett stort antal registrerade.⁹

3.4.2 Dataskyddsombudens granskningsverksamhet

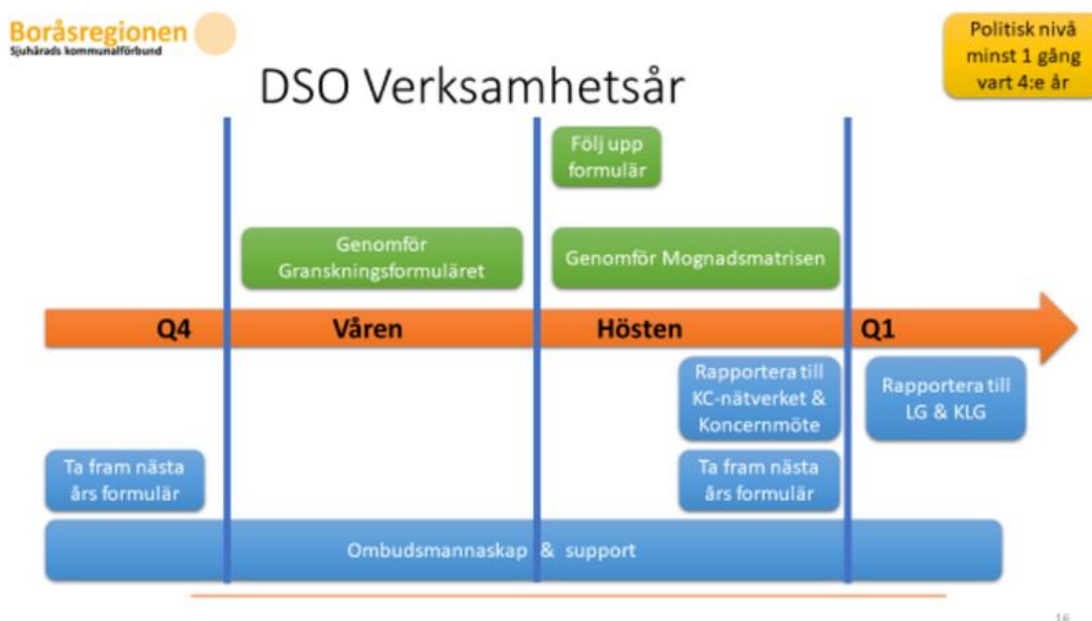
Av de underlag vi tagit del av och intervjun med dataskyddsombuden framgår i huvudsak följande om granskningsverksamheten. Granskningsverksamheten består av två fasta delar;

⁸ s.22 Artikel 29-gruppens riktlinjer om dataskyddsombud antagna den 13 december 2016, senast granskade och antagna den 5 april 2017 (Artikel 29-gruppens riktlinjer om dataskyddsombud).

⁹ Beaktandeskäl 75 till dataskyddsförordningen.

ett granskningsformulär som enheterna fyller i varje vår och en mognadsmatris som enheterna fyller i varje höst.

I Figur 2 beskrivs dataskyddsombudens verksamhet utifrån en årlig planering, där granskningsverksamheten utgör en betydande del.

Figur 2

Granskningsformuläret på våren

Granskningsverksamheten är dels baserad på nödvändigheten av att bygga strukturer i rätt ordning (att först ha övergripande rutiner på plats innan man börjar ta fram detaljerade dokument för specifika delar av sin verksamhet), dels riskbaserad (i första hand de förvaltningar som har stora risker och i andra hand de högriskområden som finns). Härutöver kan man sammanfatta granskningsverksamhetens syften i två delar.

1. Generell granskning – för att säkerställa att vissa organisationer finns på plats.
2. Förflytningsgranskning – för att höja nivån på arbetet.

De största frågorna tas först och byggs år för år på vilket leder till bättre och bättre nivå. Dataskyddsombuden höjer nivån genom att exempelvis år 1 fråga om enheterna har en utbildningsplan och år 2 fråga om de följer upp att medarbetarna går utbildningarna och att planen följs. Varje enhet får sedan, med dataskyddsombudens hjälp, ta fram en egen åtgärdslista för hur de ska komma upp i "Ja".

Granskningsformuläret innehåller två moment, dels det generella (håller enheten takten i det fortlöpande dataskyddsarbetet?), dels ett specifikt årligt granskningstema. Deras granskningar genomlyser inte allt och de skriver inte några 75 sidors rapporter (som vissa revisionsbyråer). De tar i stället med 18 påståenden i sitt granskningsformulär. De generella påståendena ska bidra till dataskyddsombudens kunskap om verksamheten på enheten samt enhetens insikt om dess egen verksamhet. De flesta påståendena är generella och tar sikte på takten i det fortlöpande arbetet, medan 4–5 frågor av de 18 vigs åt årets tema. Exempelvis hade de temat arkivering vid tidpunkten för e-Arkivs införande. Första påståendet är alltid om förra årets åtgärdslista åtgärdats. Och för de generella påståendena brukar alltid frågor om utbildning och incidenthantering vara med. Anledningen till att många enheter inte arbetar tillräckligt aktivt med åtgärdslistan handlar ytterst om att de inte prioriterar arbetet. Efter att granskningsformuläret skickats ut, besvarats och dataskyddsombuden gått igenom svaren bokas ett uppföljningsmöte. Under mötet får enheten, med dataskyddsombudens hjälp, ta fram de åtgärder som behöver vidtas för att enheten ska kunna anses uppfylla påståendena i granskningsformuläret. Första frågan under uppföljningsmötet är alltid hur det går med föregående punkter på åtgärdslistan. I ett fall hade åtgärdslistan blivit "rödare och rödare" och dataskyddsombuden tvingades underrätta nämnden, vilket ledde till förbättringar. Kanske borde de ha tätare uppföljningar med de enheter där de ser att åtgärdslistan inte sköts och underrätta nämnderna i ett tidigare skede. Annars blir det i regel långt mellan mötena med respektive enhet.

Dataskyddsombuden ser inte att det finns utrymme att genomföra fler granskningar under ett kalenderår. Eftersom dataskyddsombuden har cirka 80 enheter att granska upplever de att det varken finns tid eller möjlighet för djupare, mer kvalitativa spetsgranskningar. De skulle vilja ha tiden att utföra djupare analyser inom specifika områden för att kunna komma med mer skarpa rekommendationer, vilket skulle bidra till höjd kunskapsnivå. De upplever samtidigt att de inte kan släppa nuvarande granskningsupplägg eftersom deras granskningsverksamhet dels styrs av verksamhetsplanen och årshjulet (som de inte vill ändra), dels för att de då skulle missa uppföljning av de stora grundläggande områdena (som utbildning, artikel 30 osv.) vilket skulle leda till sänkt kvalitet i dessa delar. Ett uppslag är dock att ett enklare förfarande/underhållsarbete för nuvarande granskning skulle kunna frigöra en större möjlighet för dataskyddsombuden att arbeta mer proaktivt.

Mognadsmatrisen på hösten

Varje höst skickar de ut "Mognadsmatrisen" där enheterna genom att svara på frågor på strategisk nivå får självskatta sig och sin mognad av dataskyddsarbetet. Matrisen innehåller tio fasta delar, bland andra "Kvaliteten på behandlingsregistret" och "Uppfyllande av Rättigheter". Ett annat exempel från mognadsmatrisen är om enheten har en robust incidenthanteringsprocess. Matrisen innehåller en definition för vad som krävs för att processen ska anses robust och en skala från 0 till 9 som enheten får placera in sin

verksamhet; 0 avser "att man inte ens har börjat fundera på frågan" och 9 avser "mycket hög kvalitet".

De anslutna kommunerna

Av intervjuerna med de anslutna kommunerna framkommer i huvudsak följande. De är på det stora hela nöjda med dataskyddsombudens granskningar och nivån dessa ligger på. Granskningarna är inte för avancerade och dataskyddsombuden är bra på att identifiera relevanta frågor/påståenden.

På frågan om förutsättningar för djupare mer kvalitativa granskningar har någon kommun antytt att deras enheter inte är mogna för sådana. Någon kommun har uttryckt en önskan om att Excelmallarna, som genereras ur granskningarna dels skulle hålla högre kvalitet, dels tillfogas funktionen att enheterna skulle kunna jämföra nivån hos motsvarande verksamheter i de andra anslutna kommunerna. Det skulle i sin tur leda till att vissa kommuner/enheter/verksamheter höjer sin nivå för "man vill inte vara sämre än grannen". Granskningsformulär och sedan uppföljning är i grunden ett bra upplägg för granskningen. Däremot finns önskemål om snabbare och tätare uppföljning för att arbetet med åtgärdslistan inte ska glömmas bort. Nu har granskningsformulären skickats ut runt februari och uppföljning skett först framåt hösten. Skulle man kunna ha två eller tre träffar (i varje fall en innan sommar-semestern) för att se så att enheterna kommit i gång med arbetet eller om de behöver hjälp och i så fall kunna bistå?

3.4.3 Iakttagelser och bedömning

På våren försöker dataskyddsombuden höja nivån i dataskyddsarbetet genom att ställa högre och högre krav i granskningsformuläret och på hösten utgår ett fast mognadsschema. Det är självklart positivt att de försöker höja nivån i vår-granskningarna. Det kan konstateras att med utskick av både granskningsformulär och mognadsmatris, sammanställning och viss kvalitativ granskning av cirka 80 enheter följer en omfattande och tidskrävande administration. Tiden hade möjligen kunnat disponeras mer effektivt. Med tanke på att vår-granskningen blott innehåller 18 påståenden vore i varje fall ett övervägande om utskick av mognadsmatrisen vid samma tidpunkt som vårgranskningen (för att frigöra tid, kanske för tätare uppföljningsmöten eller en kompletterande spetsgranskning?) på sin plats.

Även om kommunerna till stor del är nöjda med nivån på granskningarna; att de inte är för avancerade och att vissa inte anser sig mogna för djupare, mer kvalitativa granskningar, delar vi dataskyddsombudens syn på att sådana lite djupare granskningar behövs. Just nu bygger granskningen på självskattning och vi saknar en granskningsdel som de facto synar några behandlingar i artikel 30-registret eller en informationstext i sömmarna. Nuvarande upplägg visar mest enheternas självupplevda kartläggning av om saker finns på plats och inget om kvaliteten på innehållet i exempelvis en informationstext. Det finns inga tydliga lagkrav för

ramarna i granskningsverksamheten. Vi ser dock utifrån Artikel 29-gruppens tolkning att dataskyddsombudet ska inrikta sitt arbete (däribland granskningsverksamheten) på eventuella problem som utgör en högre risk för dataskyddet, att viss del djupgranskning skulle ligga närmare att uppfylla lagkraven för granskning. Det gäller främst de enheter vars personuppgiftsbehandlings utgör en högre risk för integriteten såsom personuppgiftsbehandling i stor omfattning och behandling av känsliga personuppgifter. Vi tror att i varje fall sådana verksamheter samt de mer mogna enheterna skulle lära sig ytterligare och ta sitt dataskyddsarbete till nästa nivå med mer kvalitativ feedback. Risken med nuvarande upplägg är att dessa enheter stagnerar. Skulle en möjlig väg vara att genomföra en kvalitativ granskning för "högriskenheter" samt mogna enheter och behålla nuvarande upplägg för de som inte kommit lika långt i sitt dataskyddsarbete? Det skulle i så fall kräva en större omdisponering och effektivisering av arbetet.

Beträffande åtgärdslistorna kan det finnas både för- och nackdelar med att verksamheterna själva tar fram dessa. Det kan styrka en enhet att de själva arbetar fram vilka åtgärder som behöver vidtas samtidigt som det befäster rollfördelningen - att det snarare är enheterna än ombuden som ska stå för det löpande och operativa dataskyddsarbetet. Enheterna ökar tryggheten och utvecklas genom att driva sitt arbete fullt ut, samtidigt som det för enheter som ännu inte är mogna kan leda till att ribban blir för hög vilket kan leda till motsatt effekt. En annan fördel kan vara att enheterna blir mer självständiga och ökar lärandet när de själva får komma fram till åtgärderna. För mogna enheter kan det vara ett bra upplägg. En tydligare rådgivning från dataskyddsombuden hade samtidigt sparat tid för de mindre mogna enheterna, tid som hade kunnat läggas på att vidta åtgärderna i stället för att planera vilka åtgärder de behöver vidta. Med tanke på att granskningsformuläret är identiskt för samtliga enheter hade det varit relativt enkelt för dataskyddsombuden att även bistå med standardiserade rekommenderade åtgärder för dem som inte uppfyller påståendena fullt ut.

En annan iakttagelse är att tiden mellan att dataskyddsombuden identifierar att dataskyddsarbetet försummas (genom att åtgärdslistorna inte följs) på enhet till att förbättring sker (exempelvis genom att dataskyddsombuden lyfter det till nämnden) i vissa fall är för lång. Detta gäller särskilt i ljuset av nuvarande upplägg med ganska glesa uppföljningar, och långt mellan gångerna då dataskyddsombuden träffar respektive enhet. Risken är att en åtgärdslista tas fram, inga åtgärder vidtas under året och vid nästa möte är det dags för en ny åtgärdslista och enheten ligger snart två år av åtgärder efter. För sådana enheter ser vi behov av ytterligare stöd, kanske tätare uppföljning och om inte det hjälper ett snabbare förfarande att lyfta bristerna för nämnden. Även denna rekommendation ligger i linje med Artikel 29-gruppens tolkning om att ombuden ska prioritera sin verksamhet och inrikta sitt arbete på eventuella problem som utgör en högre risk för dataskyddet.

Sammanfattningsvis ska sägas att det inte finns några uttryckliga lagkrav för hur dataskyddsombudens granskningsverksamhet ska genomföras. Utifrån Artikel 29-gruppens tolkning om en riskbaserad inriktning på granskning rekommenderar vi någon form av

djupare spetsgranskning, vilken skulle kunna möjliggöras genom överväganden om att effektivisera

- upplägg och administration för utskick och insamling och nuvarande granskning,
- återkoppling och åtgärdsförslag för nuvarande granskning.

3.5 Är prioriteringen i granskningsarbetet lämplig med hänsyn till granskningsområde och typen av granskningsobjekt?

3.5.1 Utgångspunkter

Som ett led i skyldigheten att övervaka efterlevnaden av förordningen kan dataskyddsombuden

- samla in information för att identifiera hur behandling av personuppgifter sker,
- analysera och kontrollera huruvida bestämmelser om behandlingen efterlevs, och
- informera samt ge råd och utfärda rekommendationer till den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet.¹⁰

3.5.2 Prioriteringen i granskningsarbetet utifrån granskningsområde och granskningsobjekt

Utöver vad som framkommer ovan under [3.4.2](#) om upplägget för granskningsarbetet har de anslutna kommunerna uppgett i huvudsak följande. En önskan är mer verksamhetsnära/områdesspecifika granskningar. Påståendena i granskningsformuläret är ofta på en generell nivå. En del påståenden gäller generellt för kommunen och sköts centralt men samma frågor skickas till varje enhet. Ett exempel är att temat för granskningen ett år var cookie-hantering för kommunens sida, vilket inte var speciellt relevant att svara på för dem ute i verksamheterna i och med att det sköttes centralt (av kommunikationsavdelningen) för kommunens hemsida. Ett förslag är att skicka ut ett generellt formulär för kommunstyrelsen och de centrala funktionerna och mer specifika versioner för verksamheterna. Någon kommun har även svårt att förstå syftet med mognadsmatrisen och vissa av påståendena i granskningsformuläret. Det har varit olika upplägg för mognadsmatrisen olika år. I den senaste skulle samtliga kommunens verksamheters svar slås samman i en mognadsmatris. Syftet försvann helt eftersom en verksamhet hade svarat 1 och en annan 6 gällande deras upplevda nivå av incidenthantering. Eftersom det skiljde sig mycket mellan de olika verksamheterna var det omöjligt och lönlöst att försöka slå ihop svaren. Ska mognadsmatrisen överhuvudtaget användas behöver svaren ges på verksamhetsnivå (även i en mindre kommun). Granskningsformulären (för våren) behöver vara mer verksamhetsspecifika. Det blir även svårt för verksamheterna att förstå varför vissa påståenden finns med och hur de ska ta ställning till dessa. "Hur ska kultur och fritid förstå

¹⁰ Artikel 39.1 b dataskyddsförordningen.

vad en mjuk process är?” och kommer påståendet från ett krav i förordningen eller från dataskyddsombuden? En kontextualisering av påståendena önskas.

3.5.3 *lakttagelser och bedömning*

Vi förstår mot bakgrund av antalet enheter och den administration det medför samt den skiftande nivån och hur långt de olika enheterna kommit i dataskyddsarbetet dataskyddsombudens utmaningar i att bedriva en genomförbar, effektiv och samtidigt för alla enheter relevant granskningsverksamhet med hänsyn till såväl granskningsområde som typen av granskningsobjekt. Med det sagt rekommenderar vi, i linje med avsnitt [3.4.3](#) om hur granskningsverksamheten uppfyller lagkraven inom området och vad som framkommit i övrigt angående granskningsverksamheten, en översyn av granskningsupplägget för att utvärdera hur man kan förändra för att uppnå en mer verksamhetsanpassad, riskbaserad, kontextualiserad, effektiv och spetsig granskning som ger enheterna än mer handfasta åtgärder att vidta i sitt fortsatta dataskyddsarbete.

3.6 **Är bemanningen och resurser för dataskyddsombuden tillräckliga för verksamhetens uppgift?**

3.6.1 *Utgångspunkter*

Den personuppgiftsansvariga ska stödja dataskyddsombudet i utförandet av dennes uppgifter genom att tillhandahålla de resurser som krävs för att fullgöra dessa uppgifter.¹¹ Beroende på uppgiftsbehandlingens natur och organisationens verksamheter och storlek bör följande resurser tillhandahållas dataskyddsombudet:

- Aktivt stöd från högsta ledningen för dataskyddsombudets arbete.
- Tillräckligt med tid för att dataskyddsombudet ska kunna fullgöra sina uppgifter.
- Lämpligt stöd i form av ekonomiska resurser, infrastruktur (lokaler, hjälpmedel, utrustning) och personal i förekommande fall.
- Officiellt meddelande till all personal om att dataskyddsombudet utnämnts.
- Tillgång till andra avdelningar inom organisationen som kan ge det stöd, de bidrag och den information som dataskyddsombudet behöver i sitt arbete.
- Fortbildning.¹²

¹¹ Artikel 38.2 dataskyddsförordningen.

¹² s. 26 f. Artikel 29-gruppens riktlinjer om dataskyddsombud.

3.6.2 Dataskyddsombudens bemanning och resurser

Av Boråsregionen Sjuhärad's kommunalförbunds årsredovisning för 2021 framgår att dataskyddsombudsverksamheten uppvisat positiva resultat såväl för 2020 som 2021, vilket tyder på erforderliga monetära resurser för nuvarande bemanning.

Vår resterande presentation av granskningsresultatet utgår från Artikel 29-gruppens tolkning av vilka resurser den personuppgiftsansvarige bör ställa till dataskyddsombudets förfogande enligt punktlistan ovan.

Aktivt stöd från högsta ledningen för dataskyddsombudets arbete

Dataskyddsombuden uppger att de inte har tillräckligt aktivt stöd från samtliga kommunledningar, vilket främst beror på att alla inte har kunskap/utbildning inom dataskydd. Enligt verksamhetsplanen ska dataskyddsombuden träffa alla ledningsgrupper. I dessa möten försöker de sälja in budskapet och trycka på vikten av att prioritera dataskyddsarbetet i budgeten osv. De upplever att det är enklare att få ledningens aktiva stöd i de större kommunerna, varför de även hållit chefsutbildningar i de mindre kommunerna, för att sprida kunskap och insikt om områdets vikt. Ett uppslag är kanske att ha ett årshjul eller annan kontinuitet för utbildning för cheferna, så att området prioriteras och kunskapen och relevansen inte glöms bort eller försvinner i och med byte av personal. Vissa enheter tar inte sitt ansvar när det kommer till dataskyddsarbetet. Anledningarna till att dessa enheter är "röda" kan vara flera. I vissa saknas kunskapen och intresset. En del har fått det operativa ansvaret för dataskyddsarbetet "i knät" och har inget större intresse. Andra enheter har uppgett att de inte får resurserna från sin kommun. Om de organisatoriska enheterna skulle ta sitt ansvar och få fler grundläggande rutiner och styrdokument på plats, hade dataskyddsombuden sluppit lägga mer tid på att upprepa sig och påminna om dessa och hade kunnat lägga mer tid på proaktivt arbete i stället.

Tillräckligt med tid för att dataskyddsombudet ska kunna fullgöra sina uppgifter

Denna punkt tar enligt vår bedömning mer sikte på dataskyddsombud som har en viss del av sin tjänst avsatt till att vara dataskyddsombud. I Boråsregionen Sjuhärad's kommunalförbund finns två tillsatta heltidstjänster för dataskyddsombud. Vi hänvisar till punkten om lämpligt stöd och personal samt våra slutsatser nedan.

Lämpligt stöd i form av ekonomiska resurser, infrastruktur (lokaler, hjälpmedel, utrustning) och personal i förekommande fall.

Granskningen har inte åskådliggjort några brister vad gäller resurser i form av infrastruktur såsom lokaler, hjälpmedel och utrustning. När det kommer till personal är de två dataskyddsombuden registrerade dataskyddsombud för drygt 80 enheter och har drygt 50

stående kontaktytor i form av dataskyddssamordnare och dataskyddskontakter. Som tidigare nämnts medför detta en stor administration och därmed stor tidsåtgång vigd åt utskick och insamling av granskningsformulär, bokning av uppföljningsmöten och frågor om granskningsformulären med mera. Dataskyddsombuden har uttryckt att de känner att de är en person kort. Detta manifesteras i att bland annat granskningsarbetet är mer ingående nu än det var i början när de frågade om enheterna exempelvis hade ett artikel 30-register och nu ställer de mer ingående frågor om behandlingarna/säkerställer att samtliga behandlingar finns med. På ett sätt sväller dataskyddsombudens arbete i takt med att enheternas nivå på arbetet höjs – ju mer ingående frågor de ställer till enheterna, desto större rådgivning behöver de i nästa steg bidra med.

En annan omständighet är att Marks kommun även anslutit sig till samverkan. En utgångspunkt är att andra större kommuner har ungefär 70 000 invånare per heltidsanställt dataskyddsombud. Innan Marks kommun kom med låg samverkan på cirka 200 000 invånare sammanlagt (frånsett de kommunala bolagen), så redan då låg de i överkant. När fler kommuner ansluter sig får de en exponentiell tillväxt som de inte kommer klara av. Uppdraget har blivit kvantitativt större vilket det kvalitativa arbetet har fått stryka på foten för.

En tredje sak som kräver tid är till GDPR närbesläktade områden (där det kommer mycket förändringar och ny lagstiftning) som dataskyddsombuden känner ett behov av att bevaka och vara insatta i. I början fanns det "luft i systemet", men nu har de fått börja göra avkall bland annat på deras egna utbildningar/nätverk och får kämpa för att avsätta tid för dessa. Innan deltog de båda i nätverk, exempelvis var båda med i JUC. Nu har de fått dela på sig för att bevaka förändringar dels på det strikta dataskyddsområdet, dels på angränsande områden såsom digitalisering, informationssäkerhet, AI, Öppna data osv.

Dataskyddsombuden känner en oro för om eller när de behöver växla upp dataskyddsarbetet (exempelvis i granskningarna) ytterligare och hur de ska kunna hålla sig á jour i compliance-frågorna. Alla kommuner jobbar exempelvis med digitaliseringsstrategier men tappar bort integritetsskydds- och cybersäkerhetsperspektiven. Nu bevakar dataskyddsombuden dessa områden, men även Öppna data, E-tjänster, Data Act och AI med flera så gott det går eftersom dessa angränsar till dataskyddet och riskerar att inkräkta på integriteten. I bästa fall har kommunerna jurister, men dessa jobbar mer som "helpdesk". Kommunerna arbetar reaktivt och det är ingen på kommunerna som jobbar proaktivt med compliance-verksamhet. Dataskyddsombuden känner egentligen inte att det är deras ansvar, men i brist på någon som har den rollen har de känt sig tvingade att axla ansvaret vilket kräver en enorm kunskapsinhämtning eftersom det händer så mycket inom dessa områden. Av denna anledning finns en önskan från dataskyddsombuden att alla kommuner borde dela en compliance-person med koll på dessa angränsande områden. Dataskyddsombuden skulle då gärna jobba i tätt samarbete med en person med sådan tjänst. Att hänga med och ta ansvar inom ramen för dataskyddsombudsrollen känns dock övermäktigt. En sådan resurs skulle vara till nytta för e-tjänster, Öppna data, AI med flera - kanske i form av en delregional verksamhetsutvecklare; en sammankallande roll som framtidsspanar, sköter uppföljningar,

cybersäkerhet - det mer tekniktunga området. Denne skulle också kunna driva ett nätverk på kommunförbunds nivå och samordna aktioner. Oavsett om man utvecklar en e-tjänst eller upphandlar en färdigutvecklad tjänst, ska checklistan finnas där, för att uppnå privacy by design och cybersäkerhet med mera.

Officiellt meddelande till all personal om att dataskyddsombudet utnämnts.

De flesta kommuner har publicerat dataskyddsombudens namn och kontaktuppgifter på sina hemsidor. Det är oklart om även officiella meddelanden till all personal gick ut 2018.

Tillgång till andra avdelningar inom organisationen som kan ge det stöd, de bidrag och den information som dataskyddsombudet behöver i sitt arbete.

Granskningen visar att dataskyddsombuden möts av engagemang och ges tillgång till andra delar av organisationen. "Folk ställer upp och hjälper till att boka möten, frigör tid med mera varför mottagligheten på kommunerna är god."

Fortbildning¹³

Dataskyddsombudet ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer och, särskilt, sakkunskap om lagstiftning och praxis avseende dataskydd samt förmågan att fullgöra sina uppgifter. Den nödvändiga nivån på sakkunskapen bör fastställas i enlighet med den uppgiftsbehandling som utförs och det skydd som krävs för de personuppgifter som behandlas. Om behandlingen av personuppgifter är särskilt komplex eller omfattar en stor mängd känsliga uppgifter kan dataskyddsombudet till exempel behöva ha mer sakkunskap och mer stöd.

Följande kvalifikationer och sakkunskap är relevanta:

- Kunskap om dataskyddslagstiftning och praxis på nationell nivå och EU-nivå, inklusive djupgående kunskap om den allmänna dataskyddsförordningen.
- Förståelse av hur behandlingen av personuppgifter genomförs.
- Kunskap om olika typer av informationsteknik och datasäkerhet.
- Kunskap om affärssektorn och organisationen i fråga.
- Förmåga att främja en dataskyddskultur inom organisationen

Därtill ska den personuppgiftsansvarige bidra till upprätthållandet av dataskyddsombudets sakkunskap, till exempel genom att vid behov erbjuda utbildning inom området.

¹³ s. 26 f. Artikel 29-gruppens riktlinjer om dataskyddsombud.

Dataskyddsbuden är med i flera nätverk både på dataskyddsidan (JUC, GDPR-Excellence och Dataskyddsbud inom offentlig sektor i Västra Sverige) och inom det mer tekniska området (AI Sweden och IoT Sweden). Det ena dataskyddsbudet är utbildad jurist och det andra projektledare i grunden. Det föreligger visserligen inget krav på juristexamen eller juridisk utbildning för att axla rollen som dataskyddsbud. Å andra sidan är det med tanke på rättsområdets komplexitet och kraven ovan på djupgående kunskap om förordningen en fördel att åtminstone ha den juridiska metoden med sig in i rollen. Det har mot denna bakgrund lyfts en del frågetecken beträffande icke-juristens kompetens inom området från en av de anslutna kommunerna. Det framgår även av dataskyddsbudens redogörelser att den ene lagt större vikt vid den tekniska sidan (AI, digitalisering och IoT). Han är å andra sidan med i GDPR-Excellence-nätverket.

Dataskyddsbuden deltar i kunskapsnätverk och utbildningar. Granskningen har inte visat att budgeten begränsar monetära resurser för att delta i sådana. Däremot har de på grund av tidsbrist fått göra avkall och inte delta bägge i vissa utbildningar/nätverk. De vill egentligen ha samma kunskapsnivå inom allt, så att enheterna ska kunna fråga vilken som och få likvärdiga svar. Numer finns dock inte tillräcklig tid för egen fortbildning/delta i utbildningar, vilket är en effekt av att arbetet tar mer tid nu jämfört med i början.

3.6.3 Iakttagelser och bedömning

Dataskyddsbuden har uppgett att andra större kommuner har förhållandet 70 000 invånare per heltidstjänst. Dataskyddsbuden är nu två heltidstjänster på 230 000 invånare inkl. Marks kommun, d.v.s. en heltidstjänst per 115 000 invånare och det är utan de kommunala bolagen. Mot bakgrund härav har uppdraget blivit kvantitativt större vilket kommer få eller har redan fått en negativ inverkan på det kvalitativa.

En del av dataskyddsbudens tid äts upp av de enheter som inte tar sitt ansvar, vilket gör att ombuden tvingas repetera och upprepa grundläggande saker för dessa "röda" enheter. Oavsett om dessa enheters bristande dataskyddsarbete beror på brist på ansvarstagande, kunskap, resurser från sin kommun eller en kombination av dessa faktorer får det följden att dataskyddsbuden tvingas lägga tid och resurser på att upprepa sig över sådant som redan borde vara på plats.

Dataskyddsbuden har uppgett att det i början fanns "luft i systemet", vilket gjorde att bägge kunde vara med i samma nätverk och genomgå samma utbildningar. De ska visserligen inte behöva kämpa för att hinna med fortbildningen, men att de nu fått börja dela upp dem mellan sig behöver inte vara ett problem och att de kunde delta bägge tidigare var nog snarare ett kvitto på att arbetet inte helt fyllde två heltidstjänster. Att de nu har fått dela på sig och bevaka lite olika områden genom att delta i olika nätverk och utbildningar bedömer vi ligger bättre i linje med ett kostnads- och effektivitetsperspektiv. Så länge de överför den nya kunskapen mellan sig torde inte det utgöra ett problem. Dataskyddsbuden har själva lyft att de inte

vill ha olika kunskapsnivåer och att båda ska kunna svara likvärdigt på samma frågor (från verksamheterna). Med tanke på att viss kritik riktats från kommunerna mot den enes kunskaper inom dataskydd borde denne lämpligen prioritera dataskyddsnätverken.

Som vi varit inne på under avsnitt [3.3.3](#) förordar vi att dataskyddsombuden renodlas till att vara just hundra procent dataskyddsombud, vilket deras tjänster föreskriver. Det vill säga att dataskyddsombuden varken åtar sig ansvar/bevakning av områden som ligger utanför rollen som dataskyddsombud eller bevakning och compliance-arbete i angränsande områden.

Även om de "röda" enheterna skulle börja ta större ansvar och vissa effektiviseringsåtgärder i dataskyddsombudens nuvarande verksamhetsplan vidtas, kan konstateras att två tjänster inte helt räcker till för att både sköta uppdraget i nuvarande form, kanske vidareutveckla vissa delar (enligt våra rekommendationer) samt därtill följa med i angränsande områdets rätts- och teknikutveckling. Vi rekommenderar därför Boråsregionen Sjuhäradskommunalförbund och kommunerna att dataskyddsombudens roll renodlas och att frågan om hur luckan i ett proaktivt compliance-arbete ska fyllas och vem som ansvarar för den utreds.

3.7 Är dataskyddsombudens rådgivning och utbildningsinsatser tillräckliga?

Vi har utifrån vad som framkommit i granskningen valt att dela upp denna revisionsfråga i två delfrågor;

- om dataskyddsombudens rådgivning är tillräcklig, se vidare avsnitt [3.8](#) samt
- om utbildningen dataskyddsombuden tillhandahåller verksamheterna är tillräcklig, se vidare avsnitt [3.9](#).

3.8 Om dataskyddsombudens rådgivning är tillräcklig

3.8.1 Utgångspunkter

En av dataskyddsombudets huvuduppgifter är att *informera* och *ge råd* till den personuppgiftsansvarige, och de anställda som behandlar personuppgifter om vilka skyldigheter de har enligt dataskyddsförordningen och andra dataskyddsbestämmelser¹⁴.

Personen som utses till dataskyddsombud ska utses baserat på yrkesmässiga kvalifikationer, sakkunskap och förmåga att utföra uppgifterna och därmed ha kunskap om dataskydd.

I Sjuhäradskommunalförbunds budget för 2021 anges att;

"Dataskyddsverksamheten är en samverkan som syftar till att effektivt ge medlemskommunerna kunskap och erfarenhet i dataskyddsfrågor. Medlemmarna i

¹⁴ Artikel 39.1 dataskyddsförordningen.

Boråsregionen ska känna att de har bra tillgänglighet till dataskyddsombuden och därmed känna trygghet gällande hur den personliga integriteten hanteras inom den egna organisationens olika verksamheter. Med verksamhet avses exempelvis förvaltningar, kluster av förvaltningar, avdelningar, sektorer, sektioner, kommunalförbund, kommunala bolag och nätverk. Personuppgiftsansvarig (PUA) är alltid respektive nämnd eller styrelse.

Samverkansformens övergripande målsättning är att ge medlemskommunerna möjlighet att skaffa sig kontroll över de vitala delarna i dataskyddsförordningen och ge dem verktyg att motverka och minska antalet incidenter; vars konsekvenser kan ge dålig publicitet vilket kan skada både varumärket och minska kommunens anseende hos allmänheten. Under 2021 är ambitionen att öka det proaktiva arbetet.

Dataskyddsombuden erbjuder sin kompetens och ger service åt verksamheterna, dess personal samt kommunmedlemmar genom rådgivning, information, utredningar och utbildningsinsatser. I de fall det behövs, ges också stöd och hjälp i att bedöma hur personuppgiftsincidenter ska hanteras."

3.8.2 Dataskyddsombudens rådgivning

De anslutna intervjuade kommunerna har uppgett i huvudsak följande. Dataskyddsombuden är lättillgängliga och ställer man en fråga får man ofta svar i samma samtal. Någon kommun upplever dock att svaret ibland kan vara lite "svart eller vitt" och inte så pragmatiskt. Kommunen skulle önska ett svar mer i stil med "som dataskyddsombud kan jag inte rekommendera denna åtgärd/detta system. Men om ni vidtar denna åtgärd, kommer vi att hjälpa till så att det blir så bra det kan bli. Genom riskanalyser eller vad det kan vara." Någon kommun upplever inte att dataskyddsombuden levererar den tid kommunen betalar för (speciellt inom rådgivningen), men det kan delvis bero på att kommunen skulle kunna ställa högre krav på ombudens närvaro. Samma kommun har uttryckt att man kanske skulle behöva omvärdera hur mycket tid kommunen verkligen behöver dataskyddsombuden nu jämfört med 2018 då avtalet skrevs – de är mer självgående nu. Merparten av kommunerna upplever ingen skillnad i rådgivningen beroende på vilket av dataskyddsombuden de ställer frågan till. Någon kommun upplever dock att de hellre frågar det ena dataskyddsombudet eftersom de upplever att de får bättre, mer pragmatiska och verksamhetsnära svar från denne. Samma kommun har uppgett att den andre kanske inte riktigt besitter kunskapen inom dataskydd. Denne anpassar sitt arbete och sina svar mer utifrån sin sidokompetens och inte utifrån sin roll som dataskyddsombud.

Angående deras rådgivningsinsatser har dataskyddsombuden uppgett i huvudsak följande. De ser att frågorna kommer in mer och mer - allt från korta frågor till längre utredningar. De har försökt sälja in att det inte kostar något att ställa frågor till dem. Mer eller mindre dagligen kommer löpande frågor in som dokumenteras i dataskyddsombudens ärendehanteringssystem. De försöker ta hand om frågorna en och en och genom loggningen kan de sedan utvärdera om de saknar kunskap inom vissa områden/frågor. Vissa frågor är

återkommande, bland annat om rollerna personuppgiftsansvarig/personuppgiftsbiträde. Frågorna kommer ofta från kontaktpersonerna, men ibland direkt från exempelvis socialhandläggare som på grund av sekretess eller uppgifter av känslig art inte vill gå via dataskyddskontakten. De deltar även i möten som referenspersoner och då bli det mer än enskilda frågor. Ett exempel var att de deltog i återkommande möten i ett projekt för införande av ett bibliotekssystem. Sådant är givande men tar timmar och dagar i förlängningen. De har fått avsäga sig något projekt där de satt på möten varje vecka tidigare. Enligt budget ska rådgivningen utgöra 10–15 %, vilket faktisk nedlagd tid nog även motsvarar. De skulle sannolikt kunna effektivisera hantering av löpande frågor. De har redan öronmärkt tid för dessa, delat upp bevakningen av mailkorgen mellan sig samt i vissa fall bokat ett möte med alla inblandade och då även kunnat besvara kompletterande frågor direkt. De har inte tillräckligt tydliga nätverk/tydlig organisation genom kontaktpersoner på förvaltningsnivå i småkommunerna för att till exempel en gång i månaden samla alla kommuners socialförvaltningar och därigenom besvara vanligt förekommande frågor i sådan verksamhet och få en större spridning på rådgivningen. I så fall skulle man behöva organisera det.

I sin rådgivning och under informationsdelen av uppdraget¹⁵ publicerar dataskyddsombuden nyhetsbrev med nyheter som rör dataskydd och informationssäkerhet. Målet med nyhetsbrev är att "försöka bidra till informationsspridning av aktuella frågor. Ambitionen är inte att nyhetsbrev ska komma ut med någon jämn frekvens- utan de ska snarare komma ut när det finns nyheter som är relevanta att sprida." Dataskyddsombuden har uppskattat, trots reservationen, att de brukar publicerar 3–4 nyhetsbrev per år. Vi har begärt och har fått ta del av ett sådant nyhetsbrev.

3.8.3 *lakttagelser och bedömning*

Det finns krav i såväl förordningen som intern uppdragsbeskrivning om att dataskyddsombuden ska bistå verksamheten med rådgivning om dess skyldigheter enligt dataskyddsförordningen och andra dataskyddsbestämmelser. Vi ser rådgivningsdelen i uppdraget som i huvuddrag två delar; en för rådgivning i direkta frågor från verksamheten och en framtidsinriktad angående att informera om ny praxis på området och hur rättsfall, tillsynsbeslut samt vägledningar påverkar verksamheten och om åtgärder behöver vidtas på grund av dessa (informationsdelen). Informationsdelen är även tätt sammankopplad med utbildning, se avsnitt 3.9 nedan.

Angående rådgivning i direkta frågor från verksamheten har dataskyddsombuden upprättat en relativt tydlig process för hur frågor ska mottas, loggas, besvaras och även för ansvarsfördelningen dataskyddsombuden emellan. Det verkar vara en effektiv process att frågorna går via dataskyddskontakterna som fungerar som ett "filter" och skickar vidare endast de frågor som de inte kan besvara. Om dataskyddsombuden märker att det börjar

¹⁵ Se vidare under avsnitt 3.8.3.

komma in fler "enkla" frågor direkt från verksamheten som skulle kunna fångas upp av dataskyddskontakterna kan man överväga en rekommendation om interna riktlinjer/rutiner om att frågor just ska gå via dataskyddskontakterna. Vidare kan ombuden via ärendehanteringssystemet identifiera återkommande frågor och egna kunskapsluckor. Eftersom de delat upp bevakningen av mailkorgen mellan sig minimeras även omställningstider och fördröjd återkoppling vid den enes frånvaro med mera. En effektiv process manifesteras också i att majoriteten av kommunerna är nöjda med tillgänglighet och svaren på deras frågor. Även att rådgivningsdelen motsvarar i budget angivet omfång indikerar en fungerande rådgivningsdel. Angående de enstaka klagomål som inkommit beträffande det ena dataskyddsombudets dataskyddskompetens och rådgivning är det svårt för oss att avgöra om det ligger något i det eller om det mer handlar om att man föredrar det andra dataskyddsombudet. Vi kan endast förtydliga vår rekommendation om att dataskyddsombudens roll bör renodlas i enlighet med våra slutsatser och rekommendationer under avsnitt [3.3.3](#) och [3.6.3](#) och specifikt att dataskyddsombudens rådgivning inte bör tyngas för mycket av närbesläktade områden.

Vidare rekommenderar vi ett övervägande om att verka för ytterligare nätverk/tydlig organisation genom kontaktpersoner på förvaltningsnivå i framförallt småkommunerna för att till exempel en gång i månaden eller kvartalet samla exempelvis alla kommuners socialförvaltningar och därigenom besvara vanligt förekommande frågor i sådan verksamhet och på så sätt få en större spridning på rådgivningen.

Angående informationsdelen ser vi än större förbättringspotential. Enligt vår bedömning får dataskyddsombudens omvärldsbevakning inte fullt genomslag i verksamheten. Visserligen publicerar dataskyddsombuden 3–4 nyhetsbrev per år innehållandes nyheter på dataskydds- (och informationssäkerhets-) området. En av de intervjuade kommunsamordnarna har uttryckt det som att hen efter att hen fått nyhetsbreven får "sälla" bland nyheterna innan hen vidareförmedlar till verksamheten, eftersom hen inte anser alla nyheter relevanta för verksamheten. För att nyhetsbreven och praxisändringar/förtydliganden ska få genomslag i verksamheten ser vi förbättringspotential i att förtydliga hur nyheterna är relevanta i det dagliga arbetet och om de exempelvis medför att kommunens rutiner och styrdokument behöver revideras. Dataskyddsombuden skulle i nästa steg behöva en rutin för att följa upp att sådana rekommendationer verkligen fått genomslag i berörda verksamheter.

3.9 Om utbildningen ombuden tillhandahåller verksamheterna är tillräcklig

3.9.1 Utgångspunkter

Enligt artikel 39 dataskyddsförordningen har dataskyddsombudet, bland annat, i uppgift att övervaka organisationens efterlevnad av dess strategi för information till och utbildning av personal som deltar i behandlingen. Härutöver framgår i Sjuhäradskommunalförbunds budget för 2021 att:

”Dataskyddsbuden erbjuder sin kompetens och ger service åt verksamheterna, dess personal samt kommunmedlemmar genom rådgivning, information, utredningar och utbildningsinsatser.”

3.9.2 Utbildning som dataskyddsbuden tillhandahåller verksamheterna

Granskningen har visat att det i dagsläget ligger på respektive kommun att försöka nå ut med grundläggande dataskyddsutbildningar till sina samtliga anställda. Detta har gjort att kommunerna, i bästa fall, har upphandlat någon av de webbaserade utbildningstjänster som finns på marknaden. Även dataskyddsbudens granskningsresultat visar att det är den vägen de anslutna kommunerna valt för att uppfylla det grundläggande utbildningsansvaret. Utöver detta har kommunerna uppgett att dataskyddsbuden bjudits in till vissa arbetsplatsträffar och hållit utbildning på fördjupande nivå. Det har uttryckts att dessa utbildningar präglats av mycket lagtext och en högre nivå än vad verksamheterna är mogna för. Samtidigt har en tydlig önskan om mer verksamhetsnära och anpassad utbildning uttryckts. Exempel som lyfts är att utbildningen borde vara anpassad så att även de som jobbar inom skolan eller vården förstår, med fokus på relevanta frågeställningar för just deras verksamhet. Ett annat önskemål har varit en utbildning för mellanchefer som står i kontakt med verksamheten och kan vidareförmedla kunskapen neråt i organisationen.

Dataskyddsbuden har i sin tur betonat att det grundläggande utbildningsansvaret ligger på respektive ansluten kommun eftersom kommunalförbundet inte är en driftsorganisation. De förväntar sig- och följer upp i granskningarna att enheterna tagit fram utbildningsplaner och rekommenderar e-learning-program. Kunskaps- och utbildningsnivån skiljer sig markant från olika kommuner och enheter. Vissa enheter införde en utbildningsplan vid förordningens ikraftträdande, men har sedermera lagt ner den. Sedan ikraftträdandet har vissa enheter identifierat 0 (noll) personuppgiftsincidenter och andra desto fler. Skulle dataskyddsbuden hålla grundutbildningarna, för många tusen medarbetare, skulle de behöva anställa pedagoger eller anlita något av de utbildningsföretag som erbjuder sådana tjänster. De håller däremot introduktionsutbildning för de medarbetare som utses till dataskyddskontakter samt utbildningar på bland annat specialist-, chef- och sektionsnivå. För dataskyddskontakterna/samordnarna rekommenderar de även den utbildning som tillhandahålls av Skövde Högskola. Inom ramen för kursen får deltagarna i uppgift att göra en GAP-analys av den egna kommunen. Dataskyddskontakterna får då en genomlysning/GAP-analys av sin kommun samt hela den kunskapsmässiga verktygslådan. De har hållit chefsutbildningar även i de mindre kommunerna för alla chefer. De kan se fördelar med ett årshjul eller på annat sätt en kontinuitet i utbildning för cheferna.

3.9.3 Iakttagelser och bedömning

Eftersom dels skrivningen om utbildning i artikel 39 är svårtolkad, dels att det av årsredovisningen 2021 framgår att dataskyddsbuden ska erbjuda sin kompetens och ge

service åt verksamheterna genom bland annat utbildningsinsatser, är det naturligt att de anslutna kommunerna förväntar sig just utbildning. Det råder i vissa kommuner förväntningar på dataskyddsombuden att tillhandahålla utbildningar i högre grad än vad som idag görs.

Att ansvaret för grundläggande dataskyddsutbildning idag ligger på respektive kommun kan vara en av förklaringarna till de skiftande kunskapsnivåer som finns mellan medarbetare i de olika kommunerna. Utifrån kostnadseffektivitet och begränsningen i dataskyddsombudens tid och resurser, delar vi kommunernas och dataskyddsombudens samsyn om att den grundläggande GDPR-utbildning (för samtliga anställda) bör ges digitalt. För att harmonisera den generella kunskapsnivån bland medarbetarna i samtliga anslutna kommuner ser vi fördelar med att inkludera grundläggande GDPR-utbildning i kommunalförbundets samverkan.

Granskningen har även åskådliggjort en skillnad mellan de anslutna kommunernas förväntningar och dataskyddsombudens inställning till för vilka målgrupper de senare ska tillhandahålla ytterligare (fördjupade) utbildningar. Mot bakgrund av dessa omständigheter rekommenderar vi en översyn av dels samordnad grundläggande utbildning, dels dataskyddsombudens fördjupande utbildningsansvar och vilka målgrupper detta ska riktas mot. Inom ramen för översynen rekommenderar vi en avvägning mellan minst, men inte begränsat till, följande parametrar; kommunernas önskemål, de rätta målgrupperna för att få bäst vidarespridning i verksamheten och dataskyddsombudens resurser – med målsättningen *en effektiv, verksamhetsnära och målgruppsanpassad utbildning*.

Antalet identifierade personuppgiftsincidenter kan vara en indikator på utbildningsnivån bland de olika enheterna. Granskningen vittnar om en stor spridning från enheter där incidenter identifieras och anmäls till enheter som inte haft en incident sedan förordningens ikraftträdande, vilket i sin tur torde vara en indikation på alltför skiftande kunskapsnivå. En annan iakttagelse angående incidenthanteringen, som egentligen inte har med utbildning att göra men som är viktig att lyfta, är dataskyddsombudssamverkans målsättning och beskrivning i Sjuhärads kommunalförbunds budget för 2021. Där framgår följande angående incidenter:

”Samverkansformens övergripande målsättning är att ge medlemskommunerna möjlighet att skaffa sig kontroll över de vitala delarna i dataskyddsförordningen och **ge dem verktyg att motverka och minska antalet incidenter; vars konsekvenser kan ge dålig publicitet vilket kan skada både varumärket och minska kommunens anseende hos allmänheten.”**

Vi delar visserligen synen på att personuppgiftsincidenter kan medföra negativ publicitet som riskerar att skada såväl varumärke som anseende. Vi ställer oss däremot frågande till skrivningen ovan och befärar att den riskerar att motverka att incidenter lyfts upp och anmäls vilket i sin tur riskerar att hindra enheternas utveckling på dataskyddsområdet. I vår värld är skrivningen felriktad och riskerar leda till en ”tystnadskultur” och att incidenter inte eskaleras och anmäls. I dataskyddsombudens rollbeskrivning finns ett mått av att inspirera till

dataskyddsarbetet för att verksamheten ska kunna förbättras och då krävs snarare en kultur där medarbetarna uppmuntras att anmäla incidenter eller andra brister de uppmärksammar.

4. Sammanfattande slutsatser och rekommendationer

Trots att de anslutna kommunernas förväntningar på samverkansfunktionen och dataskyddsombuden utifrån kommunalförbundets uppdrag och mål för samverkan till övervägande del är rimliga och att dataskyddsombuden är i sin tur väl införstådda med dessa förväntningar, har granskningen åskådliggjort vissa till synes orimliga- och andra helt rimliga förväntningar som i dagsläget inte infrias. Att vissa kommuner förväntar sig att dataskyddsombuden ska ta fram riktlinjer "åt" dem och på så vis utföra det löpande dataskyddsarbetet är orimligt ur såväl dataskyddsombudets oberoende roll som ur resursperspektivet. Ansvarsfördelningen enligt förordningen förutsätter även att det är de personuppgiftsansvariga, och inte dataskyddsombuden, som sköter, prioriterar och ger sina enheter resurser för det löpande dataskyddsarbetet. En helt rimlig förväntning är dock att dataskyddsombuden ska synas och höras, även i de mindre kommunerna, utöver då de genomför sin årliga granskning. När samverkan infördes skulle den skapa förutsättningar för en robust bemanning. I takt med att uppdraget blivit både kvantitativt större och mer omfattande vad gäller arbetsmängd för nuvarande dataskyddsombud står det klart att de inte helt räcker till. En övergripande slutsats är att dataskyddsombudens roll renodlas att omfatta just dataskydd och att Boråsregionen Sjuhärad's kommunalförbund och kommunerna utreder frågan om hur luckan i ett proaktivt compliance-arbete ska fyllas och vem som ansvarar för den.

Här följer, utifrån revisionsfrågorna, våra sammanfattande slutsatser och rekommendationer i punktform.

- Angående vilka avtal som finns upprättade med respektive kommun. Avtal med respektive ansluten kommun, som tidigare saknats, har nu i regel upprättats. Vi har inget att anmärka på innehållet vad gäller det upprättade avtal vi tagit del av. Vårt uppdrag har inte medgett att kontrollera att alla anslutna kommuner har avtal med kommunalförbundet.
 - Vi rekommenderar, med tanke på osäkerheten i en av de intervjuade kommunerna, att man säkerställer avtal med respektive kommun finns upprättat.
- Angående ansvarsfördelningen mellan dataskyddsombuden och kommunerna. Dataskyddsombuden har byggt upp ett ramverk för kommunerna för att det löpande dataskyddsarbetet ska kunna bedrivas på de organisatoriska enheterna. Ombuden ska ägna sig åt regelbunden tillsyn och rådgivning i enlighet med syftet bakom

regelverket och dess föreskrivningar för dataskyddsombudsrollen. Eftersom det är varje nämnd som är personuppgiftsansvarig och dataskyddsombudets roll inbegriper kontrollverksamhet samt ur ett resursfördelningsperspektiv är det ändamålsenligt att ombuden undviker för stor inblandning i det fortlöpande dataskyddsarbetet. Vi vill påminna samtliga enheter om deras respektive ansvar och uppmana verksamhetsledningar och personuppgiftsansvariga nämnder att tillsätta resurser och prioritera dataskyddsarbetet. Häri ingår även att involvera dataskyddsombuden i besluts- och arbetsprocesser med påverkan på dataskyddsarbetet. Mot bakgrund av samverkansfunktionens utformning och att två tjänster tillsatts för att tillse samtliga kommuners behov av ett tillgängligt dataskyddsombud delar vi kommunernas uppfattning om att de ska kunna förvänta sig att dataskyddsombuden uteslutande arbetar med dataskydd. Ombuden bör således syssla med dataskydd så långt det är möjligt, speciellt eftersom de har så pass många registrerade att vara dataskyddsombud för. Att då delta i återkommande möten för att bidra med andra kompetenser de råkar ha ligger enligt vår bedömning utanför kommunalförbundets dataskyddsombuds uppdrag. Detta speciellt sett i ljuset av att vissa kommuner upplever att dataskyddsombuden sällan visar sig hos dem.

□ Vi rekommenderar därför att åtgärder vidtas för att renodla dataskyddsombudens roll.

- Angående i vilken utsträckning granskningsverksamheten uppfyller lagkraven. Det finns inte några uttryckliga lagkrav för hur dataskyddsombudens granskningsverksamhet ska genomföras. Även om kommunerna till stor del är nöjda med nivån på granskningarna; att de inte är för avancerade och att vissa inte anser sig mogna för djupare, mer kvalitativa granskningar, delar vi dataskyddsombudens syn på att sådana lite djupare granskningar behövs. Just nu bygger granskningen på självskattning och vi saknar en granskningsdel som de facto synar några behandlingar i artikel 30-registret eller en informationstext i sömmarna. Nuvarande upplägg visar mest enheternas självupplevda kartläggning av om saker finns på plats och inte tillräckligt om kvaliteten på innehållet i artikel 30-registret och andra styrdokument.
 - Vi rekommenderar, utifrån Artikel 29-gruppens tolkning om en riskbaserad inriktning på granskning, någon form av djupare spetsgranskning, vilken skulle kunna möjliggöras genom överväganden om att effektivisera
 - upplägg och administration för utskick och insamling och nuvarande granskning,
 - återkoppling och åtgärdsförslag för nuvarande granskning.
- Angående om prioriteringen i granskningsarbetet är lämplig med hänsyn till granskningsområde och typen av granskningsobjekt. Trots tung administration och skiftande nivå för hur långt de olika enheterna kommit i dataskyddsarbetet är det av yttersta vikt att dataskyddsombuden kan bedriva en effektiv, relevant och

verksamhetsnära granskningsverksamhet med hänsyn till såväl granskningsområde som typen av granskningsobjekt.

- Vi rekommenderar en översyn av granskningsupplägget för att utvärdera hur man kan förändra för att uppnå en mer verksamhetsanpassad, riskbaserad, effektiv, kontextualiserad och spetsig granskning som ger enheterna än mer handfasta åtgärder att vidta i sitt fortsatta dataskyddsarbete.
- Angående om bemanningen och resurser för dataskyddsombuden är tillräckliga för verksamhetens uppgift. Förutom att uppdraget har blivit kvantitativt större vilket har eller kommer få en negativ inverkan på det kvalitativa åts en del av dataskyddsombudens tid upp av de enheter som inte tar sitt ansvar. Huruvida dataskyddsombuden åtar sig ansvar/bevakning av områden som ligger utanför rollen som dataskyddsombud eller om även bevakning och compliance-arbete i angränsande områden ska ligga på dem ligger utanför vår granskning. Det kan konstateras att två tjänster inte helt räcker till för att både sköta uppdraget i nuvarande form, kanske vidareutveckla vissa delar samt därtill följa med i angränsande områdens rätts- och teknikutveckling.
 - Vi rekommenderar därför Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund och kommunerna att renodla dataskyddsombudens roll och utreda om hur luckan i ett proaktivt compliance-arbete ska fyllas och vem som ansvarar för den.
- Angående huruvida dataskyddsombudens rådgivning är tillräcklig. Angående rådgivning i direkta frågor från verksamheten har dataskyddsombuden upprättat en relativt tydlig process för hur frågor ska mottas, loggas, besvaras och även för ansvarsfördelningen dataskyddsombuden emellan.
 - Vi rekommenderar, i syfte att effektivisera rådgivningen och informationsspridandet i verksamheterna, att
 - koppla informationsgivning i nyhetsbrev än mer till vad nyheterna innebär för verksamheterna i det dagliga arbetet
 - överväga om att verka för ytterligare nätverk genom kontaktpersoner på förvaltningsnivå inom liknande verksamhet och därigenom besvara vanligt förekommande frågor i just den verksamheten.
- Angående dataskyddsombudens utbildningsinsatser. Ansvaret för grundläggande dataskyddsutbildning ligger idag på respektive kommun. Utifrån kostnadseffektivitet och begränsningen i dataskyddsombudens tid och resurser, delar vi kommunernas och dataskyddsombudens samsyn om att den grundläggande GDPR-utbildning (för samtliga anställda) bör ges digitalt. Att inte alla kommuner verkar ta ansvaret för att tillhandahålla sina anställda den grundläggande dataskyddsutbildningen kan dels vara en av förklaringarna till de skiftande kunskapsnivåer som finns mellan medarbetare i

de olika kommunerna, dels en förklaring till att vissa enheter/kommuner inte har identifierat några personuppgiftsincidenter. För att harmonisera den generella kunskapsnivån bland medarbetarna i samtliga anslutna kommuner, ser vi fördelar med att inkludera grundläggande GDPR-utbildning i kommunalförbundets samverkan. Det råder i vissa kommuner förväntningar på dataskyddsombuden att tillhandahålla utbildningar i högre grad än vad som idag tillhandahålls. Granskningen har även åskådliggjort en skillnad mellan de anslutna kommunernas förväntningar och dataskyddsombudens inställning till för vilka målgrupper de senare ska tillhandahålla ytterligare (fördjupade) utbildningar.

- Mot bakgrund av dessa omständigheter rekommenderar vi en översyn av dels
 - samordnad grundläggande utbildning, dels
 - dataskyddsombudens fördjupande utbildningsansvar och vilka målgrupper detta ska riktas mot. Inom ramen för översynen rekommenderar vi en avvägning mellan minst, men inte begränsat till, följande parametrar; kommunernas önskemål, de rätta målgrupperna för att få bäst vidarespridning i verksamheten och dataskyddsombudens resurser – med målsättningen en *effektiv, verksamhetsnära och målgruppsanpassad utbildning*.

Granskningen har syftat till att undersöka de förutsättningar kommunalförbundets dataskyddsombud har för att verka inom förbundet och gentemot de medlemskommuner som deltar i samverkan. Projektet har även innefattat en granskning av funktionens arbetssätt med fokus på följsamhet mot lagar och prioritering av tillsynsarbetet med hänsyn till granskningsobjekten. Även om det finns goda förutsättningar för dataskyddsombuden att verka inom förbundet och gentemot de anslutna kommunerna samt upprätthålla ett lagenligt rätt prioriterat arbetssätt, står funktionen inför andra utmaningar nu jämfört med när de tillträdde. En stor mängd kontaktytor och tillkommande administration, som växer ju fler kommuner som ansluter sig, och generellt sett högre nivå och mer tidskrävande arbete gör att den "luft" som tidigare fanns i systemet nu är borta. Flera kommuner upplever att dataskyddsombuden besöker dem för sällan samtidigt som dataskyddsombuden känner att de inte räcker till när de även känner att de behöver bevaka dataskyddets angränsande områden. Vår sammanfattande slutsats och rekommendation är att Boråsregionen Sjuhärad's Kommunalförbund och kommunerna renodlar dataskyddsombudens roll och utreder frågan om hur luckan i ett proaktivt compliance-arbete ska fyllas och vem som ansvarar för den.

Erik Österberg, jurist

Mats Herling, jurist

Jerker Stenqvist, **auktoriserad revisor och certifierad kommunal revisor**